

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égésévre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Cimer és kereszt.

Budapest, május 31.

(v.) A cimersértés is gazság, a kereszt-sértés is gazság. Azt pedig, hogy az egyetem lépcsőházában díszítésül alkalmazott magyar cimerekből valaki a keresztet kitördöste, vád-anyagul használja fel a zsidó felekezet ellen, ebben a léha eljárásban épp annyi gonoszság van, mint ostobaság. A magyar cimer nemzeti méltóságunkat, államunk szuverenitását jelképezi; épségén és szeplőtlenységén mindnyájunk lelkiismerete örökdió tehát. Aki megsérti ezt a szimbólumot, valamennyiünk becsületén ejt gyalázatot. Aki durva kézzel és mocskos szándékkal nyúl hozzá, az egész nemzetet inzultálja. Ha pedig nem a cimert nézzük, hanem a keresztet, akkor is ocsmányság, ami az egyetem palotájában megese. A kereszt a művelt emberiség óriási többségének lelki kegyeletét fejezi ki; milliók és milliók szent áhitattal tekintenek fel rája; vigaszuknak forrása, hitüknek mágnesűje, lelküknek kormányzója ez a szimbólum. Aki tehát bántalmazza a keresztet, az belegázol brutális módon millió meg millió felebarátjának legintimebb s legmagasabb érzelmeibe és beszenyeyi azt, amit minden tiszta lélek féltve óv meg minden szeplőtől: a hitet. Akiben nincsen hit, annak nincs joga azt mástól elrabolni. Akiben pedig van hit, az, ha él benne becsület, a maga kegyeletének minden erejével kimélni tartozik a mások hitének pietását.

Ebben a tekintetben nincs, nem is lehet nézetkülönbség tisztességes emberek között, legyenek azok akár hívők, akár hitetlenek, akár keresztények, akár más vallásúak. A mások vallásában az ember a maga lelkiismeretét tiszteli, s a mások hitének meggyalázásával az ember a maga lelkiismeretlenségét illusztrálja. A felekezeti ürelmesség, a modern emberiség lelkének e legszebbik

erénye hangosan tiltakozik minden olyan vandálság ellen, amely kihívóan és nyersen, akár guny tárgyává teszi, akár bántalommal illeti bárkinek a vallásos meggyőződését. Ezeknek elmondása után hadd tárjuk fel véleményünket az egyetemi ifjuságnak magatartása fölül. Enyhén itélve meg ezt az eljárást, hebehurgyának kell azt mondanunk. A cimercsonkításra és kereszt-sértésre a tegnapi diákgyűlés antisemita zászlóbontással felelt. Miért? Mi joga? Ha bebizonyulna, hogy az a pimasz, aki a gazcsinyt elkövette, történetesen zsidó vallású volt, vajjon akkor a pimasznak kellene lakolnia, vagy pedig az ő felekezetének? És hátha az derülne ki, ami éppen annyira lehetséges, mint a másik eshetőség, hogy tudniillik az az elvetemült fickó keresztény volt; vajjon akkor is a felekezetet akarná megtorolni az ifjuság azt, amit az alacsonylelkű subanc követett el? Vagy talán csak nem akarja az egyetem polgársága azt a furcsa elméletet felállítani, hogy a felekezet lakol, ha zsidó a tettes, ellenben a tettes lakol, ha az talán róla kiderül, hogy keresztény? Mi egyéb iránt azt hisszük, hogy semmi sem fog kiderülni. Akiknek az volt a céljuk, hogy alkalmas ürügy támadjon az egyetemi ifjuságnak az antisemitizmus sodrába vonására, azok nyilván gondoskodtak róla, hogy itt is meglegyen az, ami az ő cseletemük: a homály. Nem állítjuk, hogy az a kemiztség, amely minden tisztességes érzésű embert felháborít, valamely agent provocateur műve. Elkövehette bizony ezt a rut gazságot olyasvalaki is, akit csakis a maga hitványsága bírt reá, nem pedig a mások biztatása. De mindaz, ami az esetről köztudomásra jutott, legalább is épp oly valószínűvé teszi a felbéreltettes föllevését, mint azt, hogy a csinytevő a maga meglévelyedélt akaratából cselekedett. Hogy van az mégis, hogy a gyűlésező egyetemi polgárok közül egyetlenegy sem akadt, aki

ne az antisemita felvevésből indult volna ki? Hogy van az, hogy senki sem vetette fel azt a kérdést, vajjon a gonosz tettenek a kínos felfedezés után való rögtönös ismétlődése nem teszi-e valószínűvé vagy a me-renyletnek megrendelt voltát, vagy pedig — tekintettel a felöltő csökönységre, amelyet az elmekörtan a mánia egyik tünetéül ismer — azt, hogy a tettesnek örültnök kell lennie?

Semmi ilyen skrupulusa a diákgyűlésnek nem támadt. Az egész sereg mohón megragadta a kínálkozó alkalmat a felekezeti türelmetlenség zászlájának kibontására. A hazafias megütközésnek alig lehetett hangját hallani; ellenben teli torokkal énekelte a derék gyülekezet a zikcene-zakcene nótát, amelynek érdemleges tartalma tudvalevőleg az, hogy huncfut a zsidó. Nem magyar ifjak háborodtak itt fel a nemzeti cimere megsértésén, hanem néppárti ifjak tüntettek a felekezeti béke ellen.

Az egyetemi ifjuság tehát beszegődött a Lueger táborába. A bécsi polgármester ugyan nagyot nézhetett, mikor az osztrák sajtónak e tüntetésről adott híreit olvasta. Volt is min bámulnia. Évek óta, valahányszor kitérte száját ez az undok svihák, minden lehelletével a magyar nemzetet gyalázza. Elkérkedik vele, hogy utálja hazánkat. Nagy garral hirdeti, hogy ami magyar, azt mind ki akarja irtani a föld színéről. A parlament szószékéről rivallt át mihozzánk, hogy el fog még tűnni a világból az a háromszínű rongy, amelyet mi magyar zászlónak nevezünk s lesz még idő, hogy a sárga-fekete lobogó fog Budapestnek minden házán lengeni. E mellé a Lueger mellé szegődött szövetségesül a tegnapi diákgyűlés. Testvérekké lettek az antisemitaságban a magyarfaló bécsi főurpök és néhány száz magyar egyetemi polgár. Micsoda szégyenletes eltévelyedés!

Am nézzenek ifjaink Ausztriára. Figyel-

TÁRCA.

A nimfák.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Molnár Ferenc.

A rekkenő hőségben mozdulatlanul állottak a babérfák a parton. Egy fűszál se moccant s a távoli szigeteki aranyban és éz kékben fűdött a tenger. Néha-néha halk loecsanások hirtak fürödni a sziklák mögé, ahol a babérbokrok alatt lustán szunyókáltak a kis öblök.

A nyaralókon túl, ahol már csak a megvékonyodott parti ut jelzi a kulturát, lányok fürödtek. Vidám seregben vonultak oda öten-hatan, egy kis gyékényre falazott gúnyhóban csináltak vízi toalettet s azontal hűsöltek, lubickoltak, csapkodták a vizet. Fehér arcukon vizgőnygök perogtek s a viaszos sapkák alul csakhamar kifordultak a dus hajfonatok, vége lett a vigyázatnak, oly jó, oly hús, oly nagyon kellemes volt a víz.

Felettük rózsák virultak a parton. A májusban nyíló, kövér déli rózsák, amelyeknek nehéz illatját lehozta a víz felé egy gondolatfinom lebbenése a levegőnek. Tíz-husz nagy bokor mind teli volt halványpiros rózsával. A dus virágok egymásra hajoltak, nagy piros csomókba borultak, úgy, hogy alig látszott tőlük a bokor zöldje. Még feljebb egy kerítés volt, az meg valósággal eltűnt a sok rózsá közt. Rákapaszkodott a bokor, telirakta nagy rózsabokréttakkal, minden rózsával volt tele, a part, az ut, a hegyszal.

A lányok ezt nézték. Tetszett nekik a babérbokrok zöld hátterébe halványpiros foltokat vető gazdag virulás, kicsit be is hunyták a sze-

müket, amikor a partól lesuhant a tengerre a babérszag, meg a rózsák lehellete.

Kiültek egy lapos sziklára és fehér líbacskáikat édesen simogatta a tenger. A távolban fehér birkák usztak, halk hangok is jöttek a nyugvó vizen által, s a lányok a főhercegről kezdtek beszélni. Egy igazi osztrák főhercegről, aki miatt egy elegáns villán öt nap óta leng a fekete-sárga lobogó. A főherceg csinos férfi volt és nőtlen, ami még ily magas rangnál is előny. Ahogy suttogtak róla, maguk elé képzeltek az egyenes tartású fenséges urat, amint a sétán látni szokták, ezredesi bluzban.

— Engem nagyon megnézett a multkor — mondta egy kis szőke, s ezt el is hitték neki, mert mindenki látta, amint a főherceg megfordult utána.

Egy másik mondta:

— Szép ember.

És mindnyájuknak jól esett, hogy egy főherceg is van a fürdőn, aki megnézi a csinosabb lányokat, némelyik után meg is fordul, szóval érdeklődő ember, akiről még bizonyára lesz szó.

Egy, akin már megszáradt a piros fürdőruha, fel-felziszszene, óvatosan ismét visszacsuszott a vízbe. Lassan a többi is utána ment, kiusztak egy darabon, aztán visszajöttek. Egyre hangosabb lett a kis öblök. A vizet egymásra csapkodták, sikoltoztak, nevettek. Tehették bátran, jó negyedóránya volt innen az első ház, a parton egyébként se szoktak járni, annál kevésbé ebben a perzselő forróságban.

Irgyelték a kis szőket, akire ránézett a főherceg. Fenséges asszonynak neveztek és ő kaptamოსolygó szeme közé a legtöbb vizet. Nem untak bele a pajzánkodásba, egyre jobban tetszett nekik ez a magányos fürdőzés, távol a világtól, a babériombok és rózsabokrok alatt.

Egyszerre csak az egyik elkialtotta magát: — Játsszunk nimfát!

Csönd lett.

A kis szőke, aki ügyetlen kapaszkodással, víztől esorgó ruhával éppen most mászott ki a sziklára, meglepetten kérdezte:

— Mi az?

— A többi nevetett.

— Milyen az? — kérdezte még egyszer.

A többi már tudta, hogy milyen, de a szőke most nyaralt először a tenger mellett. Butéska arccal állt a lapos sziklán és várta a magyarázatot. Mind odagyűltek köréje, összesugtak. Ő lekuporodott a kőre, s a suttogásból egyszerre kikacagott, mintha esiklandoza volna valami furesa, pajkos gondolat. Aztán komolyan mondta:

— De lepellet.

Ráhagyták. Most érezve, hogy rosszban török a fejüket, mind hallgattak, de azért sietve, csilligó szemmel néztek a játékra.

— Ha valaki jön — mondta az, aki a játékot ajánlotta — nyakig be a vízbe.

— A szikla mögött — tette hozzá egy másik.

A lapos kőre lepedőket, törülközőket készítettek ki. Hajuk a sapka alól kiomlott a vállukra, szépek voltak mind.

— Lesz rózsaháború?

— Lesz.

Elfojtott esintalan nevetések hallatszottak a komoly sziklák közül, s néhányan már mentek is a vízben a part felé rózsát tépni. A kis szőken bizony meg lehetett látni, hogy először játszsza ezt a játékot. Nem mert előjönni a szikla mögül. Aztán, mikor látta, hogy a többi milyen jól mulat a rózsák közt, szégyenkező nevetéssel ő is felszaladt a partra. Széles fehér szárnyként lebegett utána a leple.

jék meg, hová vitte a felekezeti szenvedély s az ennek nyomán fakadt általános meghasonlás a lajtantuli államot. Testvérharc dul odaát. Az államszervezet minden tagjában ott lappang a polgárháboru emészto láza, a parlament vonagló kadaverré lett, az alkotmány hitvány omladékká, a honszeretet elsikad, a közszabadság porrá zuzódott. Az a folyamat, amely erre a lejtőre dobta Ausztriát, az antisemitizmuson kezdődött. Akarják-e a magyar ifjak ugyanilyen sorsra juttatni ezt a mi hazánkat? Annyian vagyunk-e magyarok, hogy a felekezeti türelmetlenség bontó hatalmával veszély nélkül pusztíthatjuk nemzeti egységünket? Nincs-e többé szükségünk a közélet összhangjára, a társadalom nyugalomra, a lelkek békéjére, a testvéri együttérzésre?

Az egyetemnek háromezer hallgatója van; tegnap csak háromszáznak hallottuk a szavát. Vajjon mit jelent a többinek a hallgatása? Azt-e, hogy ők is helyeslik a testvérharcnak ledér módon való kigyulasztását, a nemzet társadalmi békéjének rombadöntését s az állami züllesztés folyamatának a reakció által való megindítását? Az alma mater épületének ormára egy megtévedt csoportja az ifjuságnak kitűzte a Lueger lobogóját. Azokhoz szólunk, akiknek gondolkodását s érzését még nem mérgezte meg a felekezeti szenvedély: tépjék le onnan azt az ocsmány cafatot s dobják azt oda, ahová való — a sárba.

A delegációk.

Budapest, május 31.

A delegációk elvégzett munkájukat s a szokásos üdvözlő és záróbeszédet után véget ért az idei ülésük. A magyar országos bizottságban a közös pénzügyminiszter, az osztrák delegáció előtt pedig a közös külügyminiszter köszönetet mondott az uralkodó megbízásából a tanusított odaadásért és áldozatkészségért. Szilágyi Dezső elnök lelkesedéssel dicsőítette a király uralkodói erényeit, az ősz Javorosky Apollinar pedig intő szótartott az osztrák birodalmi gyűléshez s békés munkára, a parlamentarizmus helyreállítására hívta fel a reichsrathot.

(A magyar delegáció.)

Délben tizenkét óraker ülést tartott a magyar delegáció, hogy átvegye az osztrák országos bizottság nunciamt.

Délután négy óraker a záróülésre jött össze a magyar delegáció. Tudomásul vette, hogy a két országos bizottság határozatai megegyezők s ezzel az

Rózsával dobálták egymást. Marokkal tépték a szirmot, s egymás fejére szórták. Kettő táncoltak, hirtelen kitalált balletlépéssel, rózsaszálakkal intgetve, nevetve. Már tele volt szirmmal a föld, nedves fehér vállakon is megragadt a rózsalevél, kergetőztek, sikongattak, talán e pillanatban voltak életükben legmesszibb a halál gondolatától.

Aztán hirtelen egy ijedt sikoltás vágta el a mulatságot. A kis szöke kiáltotta:

— Jön egy ember!

S hanyatt-homlok rohanb te a vízbe, amint megbeszéltek: nyakig, a szikla mögé. Egy szempillantás muiva már nagy locogás, csapkodás lett, szaladt a többi is, mint valamikor régen a görög nimfák a faun elől. És hirtelen felhangzott a második sikoltás is, élesebb, fájdalmasabb, mint az első. Az egyik nimfa a parton egy rózsába lépett. A görbe, nagy tüske tövig belemert a talpába.

Es már akkor késő volt.

A fordulónál kibukkant a babér közül a faun: egy roskatag öreg számozás a tiszték szanatóriumából, nagy fekete szemüveggel, két botra támaszkodva.

Szegény kis nimfa egész testében reszketett. Az uri leány mélyszégyes nagy szégyenérzete lökte arcába a vért. A fájdalomtól moccanni se tudott, úgy állt ott, kezével eltakarta az arcát és gyöngö kis testét rázta a sírás, ahogy mindenről megfeledkezve, hangosan zokogott. A beteg öreg tiszt tőle tehető gyorsasággal elfordította a fejét, maga is megfordult és visszabicegett arra, ahonnan jött. Gavallér volt, meg kell adni.

A többi nimfák a szikla mögött kuksoltak, nyakig a vízben, hirtelen elkomorlyodott arccal. Ott kipirult leányfej állt ki a vízből, ijedten, rémült várakozással. Egy szó se hangzott köztük. Várták, hogy most mi lesz.

A rajtakapott nimfa pedig, amikor hallotta

országos határozatokat legfelsőbb szentesítés alá terjesztik.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter: Kedves kötelességet teljesítek, amikor ó felsőge parancsára, valamint a magam és közös miniszterársaim nevében köszönetet mondok a bizottságnak odaadó munkásságáért.

Kinók: A felsőge elismerését hódoló tisztelettel vesszük tudomásul s egyszersmind jegyzőkönyvbe igatjuk köszönetünket a közös minisztereknek azért az előzékenységükért, amelyely az alkotmányos tárgyaláshoz szükséges fölvilágosításokat megadták.

Berzeviczy Albert a delegáció nevében köszönetet mond *Szilágyi Dezső* elnöknek, akinek hatalmas egyénisége irányított a bizottság fontos tárgyalásait. Elismerését fejezi ki gróf *Szapáry Gyula* alelnöknek és az albizottságok előadóinak.

Szilágyi Dezső elnök megköszönte az elismerő szavakat, majd utalt arra a nagy és magasztos példára, amelyet nekünk az alkotmányos nemzetnek a törvényhozás másik faktora, a koronás király nyújt, aki súlyos megpróbáltatások közepett nem lankadó buzgósággal szakadatlanul népei boldogságára törekszik. Tanácskozásainkat nem végezhetjük méltóbban, mint azzal az egyértelmű, szívből fakadó óhajjal: Isten éltesse királyunkat! (Általános éljenzés.) Ezzel a delegáció ülészakát bezárom.

A magyar delegáció záróülése alkalmából *Bran-kovics György* szerb patriárka ma a Brisztol szálloda külön termében tényes ebédet adott, melyhez hivatalosak voltak a magyar delegáció tagjai közül báró *Nikolics Fedor*, *Kusovics Szvetozár* és *Gyurkovics György* országgyűlési képviselő. Ezeket kívül résztvettek az ebéden a fővárosi szerb előkelőségek közül: *Bogdanovics* Lacián szerb püspök, *Barlovics* György szerb főkonzul, *Muszevics* Brénko alkonzul, *Vasilevics* Vazul kuriai bíró, *Zubkovics* Arzen a legfelsőbb közigazgatási törvényszék bírja, továbbá *Jovanovics* István, *Szentiványi Ivanovics* Iván és *Popovics* Vazul István orsz. képviselők, *Borota* Simon kir. tanácsos, *Ivanovics* Pál miniszterelnöki titkár és *Nedeljkovics* Velimir budai szerb esperes.

(Az osztrák delegáció.)

Jaworsky elnök tíz óraker megnyitja az ülést. Az egyes költségvetések előadói konstataják a határozatoknak a magyar delegáció határozataival való egybehangzását.

Eacquehem márk előadása alapján az összes határozatok harmadik olvasásában is előadák, valamint egy határozati javaslatot is, mely szerint a közös költségvetésekre való hozzájárulási arány a monarchia két állama között az 1867. december 21-én kelt törvény értelmében meghatározandó kvóta szerint fejezendő.

Gróf **Goluchowski** Agenor közös külügyminiszter felel egy hozza. **Bossen** Miklós Smynában lakó osztrák alattvaló bántalmazása tárgyában intézett interpellációra. Ez ügyben a nyomatot lojlyik és annak eredményéhez képest intézkedni fog.

Közl, hogy a delegáció határozatait legfelsőbb szentesítés alá fogja terjeszteni. Egyszersmind ó felsőge megbízásából köszönetet mond a delegációnak a tanusított odaadásért és hazafias áldozatkészségért. A maga és miniszterársai nevében is köszönetét fejezi ki a delegációnak.

Jaworsky elnök a tanácskozás sima és előkelő lefolyásából azt az örömdetes konzekvenciát vonja le, hogy az a halálos, felbontó mérég, mely a parlamentarizmust és az alkotmányos életet Ausztriában

az öreg katona távozó lépéseit, fellelékzett. Előbb csak két ujjá közt nézte, hogy tiszta-e a terep, aztán levette a kezét az arcáról. Kisírt szeme a rossz véget ért tréfa kifejezésével kémlelte a bokrokat. Aztán egy lábra állt s újból sírva fakadva egy rántással kibuzta talpából a tüskét. Bicegve ment vissza a vízbe, s megállt a többitől vagy husz lépéssnyire. A megriadt nimfák bűnösségek tudatában még most se mertek szólni. Ijédten, komoly arccal néztek feléje, mozdulatlanul. A rajtakapott lány óvatosan lépkedve ment feljűk.

Aztán megszólalt a szikla mögűl az első suttogó, félénk hang:

— Te, ki volt az?

A kis szöke is nekibátorodott:

— Annyit láttam, hogy katona.

Ujra esőnd lett. Most mindenki a főhercegre gondolt és erre a gondolatra gyorsabban vertek a szívek. A katonát nem látta senki más, csak az, amelyik pörüljárt. És ez fájós lábbal lépkedve lassan ment a szikla felé. Ujra szólt az egyik:

— Ki volt az?

Es a kis nimfa rájuk nézett, látta az iszonyatos kíváncsiságot az arcokon, a várakozást, hogy igazán ő volt-e az, és ekkor egy alig észrevehető hamis villanás szaladt a szemébe. Hirtelen elgondolta, hogy ha már megvan a baj, hát legyen érdekes és amikor az irigyelt kis szöke különösen várakozó tekintetét látta, hal-kan mondta:

— A főherceg.

S amikor erre megint nagy esőnd lett, ő is hallgatott, talán egy nagyon kis, megdondolatlant, ostoba örömmel és mind a part felé néztek, ahol már nem volt senki, csak a napon szikrázó fehér kavics és sok, sok lehullott rózsaszirm.

lehetőtlenné teszi, a delegációban még nem harapódzott el. A tárgyalások megmutatták, hogy lehet nyomattékkal és mélysőzrel ügyek felett dönteni a nélkül, hogy veszélyeztetni kellene a parlamentarizmust. Bárna az itt tanusított példa a Reichsrathban is ragadósnak lenne! Köszönetet mond az alelnöknek, a költségvetési bizottság elnökének, az előadóknak és a delegációnak, hogy lehetővé tették neki a tárgyalások nyugodt vezetését. Beszédét ó felsőge életével fejezi be. (Hoch! Hoch!)

Trautmannsdorff herceg köszönetet mond az elnöknek a tárgyalások tapintatos vezetéséért.

Az elnök zárószavai után az osztrák delegáció zidei ülészakára véget ért.

BELFÖLD.

Az igazságügyminiszter reformjai. Az igazságügyminiszteriumban most több fontos reform készül. Ezek között a legfontosabb a magyar általános polgári törvénykönyv, melynek első előadói tervezetét még e nyár folyamán nyomtatásban kiadják és őszszel anketé elé viszik; továbbá a büntetőtörvénykönyv több szakaszának módosítása, valamint az egységes polgári perrendtartás, mely a szóbeliségre és közvetlenségre van alapítva. A büntetőtörvénykönyv novellája ki fog terjedni a büntettek-ről, a vétségokról és a kihágásokról szóló, a büntetőtörvénykönyv számos szakaszának módosítására. Ez a novella már teljesen elkészült. De mielőtt a novellát a képviselőházhoz beterjesztenék, dr. Plösz Sándor igazságügyi miniszter kriminalistákból álló anketé bírálat alá bocsátja és csak, ha majd minden kérdés, nézet, vélemény tisztázva lesz, igatják törvénybe a novellát. A büntetések kimerésére, arányosítására, az egyes büntetendő cselekmények tüzetesebb meghatározására vonatkozólag sok üdvös helyesbítés lesz ebben a novellában, mely a büntetőtörvénykönyv életbeléptetése óta a törvénykezési gyakorlat terén észlelt hiányok szorgos figyelembevételével készült. De lesz ezenkívül több egészen új intézkedés is. Ezek között legfontosabb az ugynevezett feltételes elűlés intézménye, mely eddig hiányzott büntető jogrendszerünkben.

Felhivatalos cáfolat. A Budapesti Tudósító írja:

Egy esti lap *Szél* Kálmán miniszterelnök személyére vonatkozó hírt közöl azzal a megjegyzéssel, hogy ezt a hírt a miniszterelnökségi sajtóiroda küldötte volna szét. A felhivatalos Budapesti Tudósító kijelenti, hogy ez egyik épp olyan valótlant, mint a másik: sem a hír nem igaz, sem az, hogy a miniszterelnökségi sajtóiroda küldötte volna ezt szét. A sajtóiroda e fajta híreket egyáltalában nem szokott terjeszteni.

A mezőgazdasági munkáspénztár.

Budapest, május 31.

A képviselőház földmívelésügyi bizottsága ma *Bedő* Albert elnöklele alá tartott ülésében tárgyalta a mezőgazdasági munkás és eszlémpénztárról szóló törvényjavaslatot. Az ülésen a kormány részéről *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Riss* Pál államtitkár, továbbá *Bartók* József osztálytanácsos és mint matematikai szakértő, *Kömyg* Gyula miniszteri tanácsos volt jelen. A javaslatot a bizottság nagy szimpátiával fogadta és általánosságban egyhangulag hozzájárult. A részleteken tetek itt-ott módosítást, de lényegeset csak egyet, azt tudnillik, hogy a család nélkül meghalt pénzárti tag temetési költségeit 200 koronáról 100 koronára szállították le.

Az ülés következőképpen folyt le:

Szily Pongrác előadó tüzetesen ismerteti a törvényjavaslat célját és főbb intézkedéseit, nevezetesen azon szempontokat, melyek a belépés kötelezővé tételé ellen szólnak. A törvényjavaslatot, mely kitűzött nemes föladatának minden irányban megfelelő, általánosságban elfogadásra ajánlja.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter utal arra, hogy a kormány a szóban forgó intézmény létesítésére a munkásokkal szemben annak idején kötelezettséget vállalt, amelynek beváltására a mostani nyugalmis időpontot tartja a legalkalmasabbnak. Köszönetet mond a bizottságnak azért, hogy még a mostani szünetek alatt összeülvén, lehetővé tette, hogy a javaslat már a jövő hó folyamán letárgyalassék, amire a kormány különös súlyt fektet. Kiemeli aztán, hogy a számítások, amelyekre a törvényjavaslat fektetve van, a lehető legreálisabbak. Ha az intézmény akként fog fejlődni, amint a szöveg reméli, előreláthatólag maguk a munkások fogják kívanni a belépés kötelezővé tételét; azonban mindjárt kezdetben ezzel jönni, nézete szerint nem let volna célszerű. Az a reményese, hogy e javaslat intézkedései egy a munkaadóknak, mint a munkásoknak megelégedésével legyenek találkoznai. A javaslat bizonyos nemet az autonómiának állapítja meg, amelynek értelmében először fognak együtt tanácskozni a munkaadók és munkások. Szociális szempontból nem lehet kicsinyelni ennek erkölcsi hatását. Az intézmény fejlődésével előreláthatólag tetemes összegek fognak összegyűlni, amelyekben a szövetségi intéz-

mény eléggé meg nem becsülhető új tőkeforrást kap. Az összegyűlt pénzek ezen az úton is a szegény emberek sorsának javítására fognak szolgálni.

A bizottság ezek után általánosságban egyhangúan elfogadta a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalásban a miniszter, a minisztérium képviselője, az elnök és az előadón kívül gróf Vass Béla, Gyárfás Endre, Farkas József, Papp Elek, Leidenfrost László és Orley Kálmán bizottsági tagok és a házszabályok által biztosított felszólalási jog alapján Nagy Gyula képviselő vett részt, aki nem tagja a bizottságnak.

A 11. §-ból törölletett az a rendelkezés, amely szerint a pénztár nem köteles a segélyt kiszolgáltatni, ha a baleset a tag részleges következtében történt. Ugyanannak a szakasznak ama rendelkezésében, amely szerint a pénztár nem köteles a segélyt kiszolgáltatni, ha a baleset katonai szolgálat közben történt, a „katonai szolgálat” kifejezést „tényleges katonai szolgálat”-tal cserélték fel.

A 20. §-ban, amely szerint, ha a tag legalább öt évi tagság után házastárs vagy leszármazók hátrahagyása nélkül hal meg, a pénztár az elhalt tag temetési költsége felében összesen 200 korona temetési segélyt ad, a 200 korona helyett 100 koronát állapítanak meg.

A törvényjavaslat többi szakaszait változatlanul, vagy lényegtelen módosításokkal fogadták el.

KÜLFÖLD.

Johannesburg megadta magát.

Budapest, május 31.

Ma délután európaszerte híre járta, hogy Lord Roberts bevont Pretóriába és kitézte az angol lobogót. A hír megrendítette mindazokat, akik a kis boer nép hősi küzdelmét rokoni érzéssel, a szabadságharc hatalmas szüggesztiojának hatása alatt figyelemmel kísérték. Temetésnél érezte magát mindenki, nyílt sir előtt, amelybe egy egész nemzetet lökött az érzések.

A hírt éjjelig nem erősítették meg, a londoni lapok diadalujjongása nyilván korai volt. Ellenben jött az éjszaka folyamán egy távirati jelentés, amely hírül hozza, hogy Johannesburg megadta magát s ma délután óta angol zászló lobog a kormányzósági palotán. Ezzel megnyílt az út Pretória felé. A boer komandók, amelyek tegnapelőtt még megszállva tartották a Johannesburgtól északra eső magaslatokat, nyilván kénytelenek voltak meghátrálni a tízszeres erő elől. Pretória felé most három oldalról közeledik az angol sereg. A derékhad a fővezérrel Johannesburgban van, a jobbszárny a várostól északkeletre, a balszárny észak-nyugatra táborozik. Az utóbbi tegnapelőtt még ütközetet vívott az angolokkal, de makacs küzdelem után kénytelen volt hadállását földadni. Most úgy látszik semmi ellenállással sem fog Roberts találkozni a transvaali főváros felé vezető úton.

De még ezt a rövid időt is fel akarják használni a boerok függetlenségük megmenntésére s most még egyszer közbenjárást kérnek az összes hatalmaktól. Ez a kétségbeesett kísérlet bizonyára épp oly eredménytelen lesz, mint amilyenek az eddigiek voltak s a boer nép az egész világtól magára hagyatva, erőinek teljes fölemésztése után kénytelen lesz az angol uralmat elismerni. És piros pünkösdi ünnepén egyvel megfogya a világ szabad népeinek száma . . .

(Johannesburg előtt.)

London, május 31.

A Daily Mail azt az eddig meg nem erősített hírt küldi világgá, hogy az angolok tegnap délután két órakor minden ellenállás nélkül megszállták Pretóriát s az volt a legelső dolguk, hogy az angol hadi foglyokat kiszabadították. Az ideiglenes kormány Gregorowski bíró vezetésével meghódította az angoloknak. Ezzel, ugymond, hivatalosan véget ért a háború s vele együtt a dél-afrikai köztársaság függetlenségének története. A reggeli lapok fellengző szavakkal írják erről az eseményről. Némelyik újság arról a tényről is megemlékezik, hogy a transvaali boerok attól a pillanattól fogva, mikor az ő területük lett a háború színhelye, minden ellenállásról lemondtak s csak addig voltak energikus ellenfelek és rettegtek katonák, amíg a háború a szövetséges Oranje területét fenyegette és pusztította.

London, május 31.

Lord Roberts jelenti Germistontól tegnapi kelettel, hogy reggel békekövetet küldött Johannes-

burgba, mire hozzájött a parancsnok és megkérte, hogy a városba való bevonulását 24 órával halasztssa el, mert még sok fegyveres burgher van a városban. Roberts beleegyezett ebbe, mert benn a városban elejét akarta venni a nyugalom megzavarásának és mert a környéken emelkedő dombokat még ellenséges csapatok tartották megszállva, amelyeket előbb el kellett zavarni.

London, május 31.

A Daily Mail jelenti Lourenço-Marquezból tegnapi kelettel, hogy Krause parancsnok átadta Johannesburgot Lord Roberteknek.

London, május 31.

Csaknem valamennyi lap reprodukálja a Daily Mail pretóriai táviratát és hozzáfüzött megjegyzéseikben annak a véleményének adnak kifejezést, hogy a háborúnak vége van.

Pretória, május 31.

A Pretória környékén lévő erődökből az összes csapatokat kivonták.

London, május 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Germistontól tegnapi kelettel:

Lord Roberts holnap ünnepélyesen bevonul Johannesburgba. A bányák sértetlenek. Kilenc mozdony, egy szénvel megrakott vonat és gördülő anyag az angolok kezébe jutott. Az ellenség Pretória felé vonult. Az utócsapatnak egy kisze Gemiston utcáin ellenállt, a gránátosok azonban könnyen elűzték őket. A Gemistontól a Vaal folyóig vezető vasuti vonal sértetlen.

Bécs, május 31.

A Neues Wiener Tagblattnak táviratozza londoni levelezője:

Johannesburgot még nem szállották meg az angolok.

London, május 31.

Lord Roberts táviratozza délután két órakor:

A brit csapatok éppen most foglalták el Johannesburgot. A kormányzói palotára kitéztük az angol lobogót.

(Pretóriából.)

London, május 31.

A Daily Mail tudósítja azt táviratozza Pretóriából ma délelőtt 11 óra 45 perckor, hogy az angolok két óra múlva ellenállás nélkül megszállják Pretóriát. Krüger elnök Waterwalbovenbe ment. A polgármester fölhatalmazást kapott az angolok fogadására. Befolyásos polgárokból bizottság alakult, hogy a lakosság életét és vagyonát az interregnum alatt megvédje. Minden nyugodt. Nagy népesoportok várják az angolok megérkezését.

London, május 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Johannesburgban angol tiszték vannak, akik a megadás feltételeit diktálják. Azt hiszik, hogy az angolok még ellenállásra találnak. A polgármester ma reggel négyülést hívott össze, amelyen bizottságot alakítottak a rend fenntartására. Krüger elnök Waterwalbovenben van.

London, május 31.

A Daily Mailnek jelenti Lourenço-Marquezból: A ma este Pretóriából ideérkezett első vonattal néhány ember jött ide, akik azt mondják, hogy ők voltak az utolsók, akik Pretóriát tegnap elhagyták. Azt állítják, hogy kevéssel elutasításuk után az angolok rálétek a vonatra s kettészakították, úgy hogy csak egy része mehetett tovább Pretóriába. A többi Pretóriából való utas megjegyzi, hogy Pretória teljesen demoralizálva van. A lakosság nyakra-főre szöki a partvidék felé.

London, május 31.

Az ellenségeskedés megszűnt. A boerok az egész vonalon felhagytak az ellenállással és Pretóriát is feladták.

London, május 31.

Egy esti lap különkiadása jelenti: Jól informált city-körökben híre jár, hogy az angolok Krügerét Pretóriától hat mérföldnyire elfogták.

(Harcok.)

London, május 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Lourenço-Marquezból tegnapi kelettel: A transvaali hadmozdulatok következtében ma a delagoi vasuton megszüntették az átmeneti árufergalmat. A portugál csapatok azt a parancsot kapták, hogy a határra menjenek. A part mentén elosztott portugál hajórajt itt vonják össze. Egy boer kommando Kumali-Pooriba érkezett.

London, május 31.

A Daily Mailnek jelenti Vryburgból tegnapi kelettel, hogy Hunter tábornok Geysdorpbba, Lichtenburgtól délkeletre 60 mérföldnyire, érkezett.

London, május 31.

Lord Roberts táviratozza Germistontól tegnapi kelettel: A tegnapi harcban főrésze volt Hamilton csapatainak, amelyek Johannesburgtól nyugatra operáltak, hogy French lovasságát, amely a Pretoria elé vezető úton nyomult előre, támogassák. Hamilton az utat az ellenség által elzárva találta, amely a Randtól három mérföldnyire délre a kopjéken több ágyuval erős állásokban volt. Hamilton azonnal támadott. A sötétség beálltáig tartó ütközet után az erős ellentállást kiejtő boerokat a gordon highlanderek kiűzték állásaikból. Hamilton Floridában van, Johannesburgtól nyugatra, French néhány mérföldnyire tovább északkeletre. A 7. hadosztály lovassága és lovasított gyalogsága a várostól északra fekvő magaslatokat szállta meg. A 11. hadosztály tüzérrelgél valamivel edőbb délre áll.

Lord Roberts továbbá jelenti: Rundle tábornok közli, hogy e hó 25-ikén megtámadott Senegal közelében egy nagy boer sereget. Az angolok vesztesége nem sulvos. Brabant tábornok jelenti, hogy két járőrét, két tisztet és 40 katonát, az ellenség elvágta és fogságba ejtette.

(Az utolsó kísérlet.)

Brüsszel, május 31.

A transvaali követség még egy felhívást fog intézni a nagyhatalmakhoz. Dr. Leyrs szerint Krüger nem fog menekülni, inkább az angol fogságra szánja el magát. Biztos, hogy az angolok Szent Ilona-szigetere fogságba vinni. Családjá és gyermekei Steyn elnökkel és családjával együtt Európába költöznek.

(A hangulat Londonban.)

London, május 31.

Mikor Mafeking és Ladysmith felszabadításának hírért várta a lakosság, napokig talpon volt az egész város és az örömdetes híre diadalmáram fogta el Londont. Most, mikor minden órában megjöhhet a jelentés Pretoria bevételéről, a lakosság teljesen nyugodt. Csak néhány vidéki városban l-bőgőzték fel a házakat, a munka szünetelt, az üzletek bezártak.

HIREK.

Budapest, május 31.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfűze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Klotild főhercegnasszony ma este Fiuméből Budapestre utazott.

— Kihallgatás a királlyal. A király ma délelőtt tíz órakor általános kihallgatást adott s a következők jártak a király elé:

Beniczky Ferenc főispán és báró Lódever Artur, nyugalmazott altábornagy, tikos tanácsosok, Van Royen Henrik, németalföldi főkonzul, Ney Béla, Pauler Gyul., Reviczky Konrád, Sélley Sándor, Menzer Lajos és Czékulus Aurél miniszteri tanácsosok, Kétyi Károly, Hochhalt Karoly és Nékám Lajos egyetemi tanárok (együttesen), továbbá Sával Kálmán és Tassy Pál királyi főügyészek, báró Konrád Oszkár nyugalmazott királyi táblai bíró, dr. Lónyay Ferenc osztálytanácsos, Neubauer Ferenc főnyilvános, Steinháza László műszaki tanácsos, dr. Svehla Kálmán és Zgorzsky László lovaz főtörzsorvosok, dr. Kunze törzsorvos, Hergetta György alezredes-hadbíró, Siklóssy Andor és Szabó Sámuel főbírók.

A király ma délelőtt fogadta Moravicz Lujza orvosdokort is, aki a mai audienciára jelentkezett hölgyek sorában járult a felség elé. A mai kihallgatás különben az utolsó volt, amelyet a király mostani budapesti tartózkodása alatt adott. Délután öt órakor Gödöllőre utazott az uralkodó és ott maradt a pünkösdi ünnepnek alatt.

Ő Felsége szeptember 10-én boldogult Erzsébet királynő lelkiüdvéért tartandó gyász-istentisztelet után Bécsből a galiciai hadgyakorlatokra utazik, amelyek szeptember 11-től 16-ig tartanak.

— Új osztálytanácsos. Halász Ferenc osztálytanácsosi címmel és jelleggel fölrühözött tanfelügyelőt a királyi osztálytanácsosa nevezte ki. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

— A perzsa sah Tiflisben. Tiflisből táviratozzák, hogy a perzsa sah oroszországi útjában odaérkezett. A sah megérkezése alkalmával a kormányzó palotájában disztribúciót adott, amelyben a közirazga-

fási hatóságok képviselői és a sah kíséretében levő előkelőségek vettek részt. A sah a maga szállásán ebédel. Este a színházban diszlocadás volt.

— **A bajor király betegsége.** Berlinből jelenti tudósítónk, hogy a *Lokalanzeiger*nek egy müncheni távirata szerint **Ottó** király hólyagrákban szenved. Müncheni orvosainak feltétlen bizonyossággal megállapították a bajt. Egy másik berlini táviratunk szerint a király kezelőorvosai Röntgen-sugarak által kezelik a megbetegedést, akinek állapota nem aggasztó.

— **Szobrot Bethlen Gábornak.** Lelkes mozgalom indult meg Nagy-Enyeden az iránt, hogy **Bethlen Gábornak**, Erdély hírneves fedelmenének éreszbor-állítással a főtéren. Erdélyi főurak állanak a mozgalom élén s felhívják az ország hazafias közönségét, támogassák a **Bethlen Gábor** szobor-bizottság céljait. A bizottság még a múlt év végén megalakult. Elnöke gróf **Bánffy György**, alelnökei gróf **Bethlen Géza** és **Zeyk Dániel** főispánok, titkára **Bodrogi János** tanár. Most küldte szét a bizottság a gyűjtőívvel kapcsolatos felhívást, amely **Bethlen Gábor** dicső uralmát, erényeit, alkotásait, tetteit esetetve, adakozásra szólít. A szoborra szánt adományok az országos Bethlen-szobor bizottsághoz küldendők Nagy-Enyedre, legkésőbb ez év végéig.

— **Szél Kálmán és a párisi diákkongresszus.** A nemzetközi diákszövetség magyar osztályának elnöksége ma délután tisztelt **Szél Kálmán** miniszterelnökkel, akit a párisi diákkongresszusban résztvevő magyar diákság védnökének választott. A küldöttséget **Ludwig R.** vezette és tagjai voltak: **Szemenyei Kornél**, **Köpsdy Dezső**, **Zsembery István** és **Schindler Viktor**, a diákszövetség konzuljai. A miniszterelnök rendkívül szívesen fogadta az ifjakat és az elnök üdvözlő szavaira szép beszéddel válaszolt. Komoly munkára intette az ifjuságot, mert a kongresszuson az egész magyar nemzet kulturális fejlettségéről kell számot adniok. Majd megígérte, hogy az ifjuság párisi kirándulását anyagilag is támogatni fogja. Érdeklődéssel tudakozódott még a párisi ut részletei felől, aztán barátságos kézzorítással elbucuzott fiatal vendégeitől.

— **Párbaj a tanügyi szolgálatában.** Csak nemrégiben történt meg az, hogy egy országgyűlési képviselőnek azért kellett megverekedni a kerületbeli aranyifjuság egyik tagjával, mert megtagadta tőle a protekciót. A protekciót tehát már párbajjal intézzük el. Azonban a tanügyi kérdéseknek is az lesz legközelebb a foruma, hogy melyik fél tud jobban verekedni vagy löni. Legalább erre vall az az eset, amely Szegeden történt meg a napokban. **Tergima Gyula** tanfelügyelő a felsőbb leányiskolát látogatta meg. Az egyik felsőbb osztály növendékei közül egy nem tudott megfelelni egy aránylag könnyű kérdésre, mire a tanár, **Sidlovits Kálmán** egy alsóbb osztálybeli növendéket hívatott be s azzal fejtette meg a feladatot, megszegyenítve ezáltal a leányt az egész osztály előtt. A tanfelügyelő szigorúan elítélte ezt a pedagógiai módszert, mire a tanár elküldte hozzá a segédeit. Tehát párbaj fogja eldönteni, hogy kinek van igazsága.

— **Mándy Lajos.** A hivatalos lap mai számából kiragadjuk ezt a nevet, abból az alkalomból, hogy a király a Lipót-rend lovagkeresztjével díszítette viselőjét. E királyi kitüntetés becsét igazán csak azok méltányolhatják, akik ismerik **Mándy Lajos** miniszteri tanácsosnak fényes tehetségeit, vasszorgalmát és óriási munkacerejét, és akik tudják, hogy a jeles tisztviselőnek mily nagy része van abban, hogy a magyar vasúti politika a magyar közgazdasági érdekek szolgálatába szegődött. A magyar vasúti jog rendszerét ugyiszólván ő alapította meg és a vasúti tisztiképző tanfolyamon, amelynek kitűnő tanára volt, még ma is az ő jegyzetei nyomán haladnak a vasúti jog tanítása tekintetében. Mint tanár-szaktekinél európai hírnévre emelkedett és a nemzetközi vasúti értekezleteken is elismeréssel és bámulattal adóztak kiváló szakismereteinek. A kitűnő jogtudós és elsőrangú vasúti szakember képességei egyesülnek benne, amelyeket már **Bavoss Gábor** és utána a többi miniszterek is méltányoltak. Így emelkedett az egykori szegény instruktor a kereskedelmi vasúti szakosztály élére, ahol miniszterének bizalma mellett az alája rendelt tisztikar a humánus, gyöngéd főnököt is tiszteli benne.

— **Az interparlamentaris konferencia.** A *Pol. Ért.* jelenti: Az interparlamentaris kongresszus az idén Párisban fog dönteni arról, hogy hol tartsa a jövő esztendőben összejövetelét. Hír szerint valószínűleg Bécsben lesz jövőre az interparlamentaris kongresszus. Eddig a kontinens nagyobb városában mindössze megfordult az interparlamentaris kongresszus s így most Bécsre kerül a sor. Nem lehetetlen, hogy a csehok, kik eddig a nemzeti álláspontjuk érvényesítése végett minden alkalmat megragadtak, ez alkalommal is elő fognak hozakodni azzal, hogy Prágában is tanácskozzék az interparlamentaris kongresszus. — **Baró Scudier halála.** Bécsben ma délután **baró Scudier Antal** tábornagy, v. b. t. t. meghalt. **Baró Scudier** tulajdonosa volt a 20. gyalogezrednek.

— **Az eskütéri hid veszedelme.** Három nap óta szünetelnek az eskütéri hid munkálatai. Megirtuk már többször, hogy a hid építése megzavarta a Rudas-fürdő forrásait s ezek aradni kezdtek. Ujjában aztán a Ráfürdő vize is fogott s a tulajdonos kétségbeesetten fordult a földművelési miniszterhez, hogy mentse meg forrásait, amelyeket minden valószínűség szerint az eskütéri hid építése fenyeget pusztulással. A miniszter e kérelem folytán vizsgálatra küldötte ki **Tervey Imre** földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost, a pénzügyminiszter pedig **Guckler Győző** bányakapitányt. Ez utóbbinak elnöklele alatt május hó 29-ikén és 30-ikán szakértő bizottság vette alapos vizsgálat alá az összes eddigi munkálatait. A bizottság, melynek kivülök még tagjai voltak: **Somta** bányatanácsos, **Zsigmond Győző**, a közmunkatanács műszaki tanácsosa, **Martin Ottó** középítő igazgató-helyettes, **Dovencs Ferenc**, műszaki tanácsos, **Tolgyi József** fővárosi főügyész, **dr. Kollár Lajos** és **dr. Heinrich Kálmán** fővárosi bizottsági tagok és **Sass István** a Rudas-fürdő igazgatója, — elhibáztatnak találta az eddigi munkálatokat s azok folytatását a bányakapitány-ság betiltotta. A bizottság megállapította, hogy ha a pusztítást tovább folytatták volna, nemcsak az összes források estek volna áldozatul, hanem igen könnyen az egész hegyoldal leszakadhatott volna, maga alá temetvén az eskütéri hid meglévő részét is. A bizottság egyelőre csak a munkálatok folytatását akasztotta meg. A hídfeljáró rendezésének eredeti tervét módosulni fognak. A bányakapitány-ság a bizottság megállapodásairól külön rendeletben fogja értesíteni a közmunkatanácsot és a fővárost.

— **Jókai Párisban.** Párisból táviratozza tudósítónk: **Jókai** és a felesége tegnap **Lukács Béla** kormánybiztos látogatása után megtekintette a kiállítást. A költőfejedelmek estét a színházakban kivénja eltölti. Meg akarja nézni a *L'Aiglon*, a *Madame Sans-Gêne* és a *Vieux Marcheur* előadását. A *Comédie Française* igazgatója, **Jules Claretie**, aki a Jókai tiszteletére rendezendő banket előkészítése körül nagyon buzgódik, a *Theatre de l'Odeon*nak a svéd király jelenléte alkalmából rendezendő diszlocadására egy páholyt küld Jókainak. A francia lapok különben bő cikkeket mellátják Jókai írói érdemeit, a *Société des gens des lettres* pedig elhatározta, hogy ünnepélyesen üdvözli a magyar költőkirályt.

— **Novotny őrnagy és Zavadni százados.** Galiciában Samborban nemrégiben agyondölte magát egy altiszt. Persze hírtelen elföldelék, katonabanda se trombitált a temetésén, nehogy a többi legény is kedvet kapjon az öngyilkosságra a szép muzsikaszóban s a katonai vizsgálat kiderítette, hogy a legény ismeretlen okok miatt lett öngyilkos. Egy pár lengyel újság azonban kihámozta a titok magvából azokat az okokat, ami miatt a legény ráhatározta magát arra, hogy itthagya ezt a világot s lekötözték azt a levelet, amiben elbucuzott a pajtásaitól. Ez az írás szóról-szóra:

— Most bucsuzom tőletek, pajtások. Novotny őrnagy és Zavadni századparancsnok miatt kell megválnom életemtől; ők a gyilkosaim. Azt hiszem, hogy pajtásaim majd megbosszulják magukat és kérem, tudakozódjanak, mi történik a mi ezredünkben s amit megtudnak, mondják el a főbb hatóságoknak és az újságoknak. Többet nem írhatok, reszket a kezem, mert előttem hever a revolver...

A lengyel újságokból visszafordította németre az egészen osztrák ízü történetet a berlini *Forwärts* s ma érkezett számában közli az esetet. Szóval: talán éppen akkor vitték ezt a kéziratot a nyomdába, amikor Budapesten Krieghammer a delegációk előtt azt mondta, hogy egyszerűen mese az, hogy rosszul bántanak a katonákkal. Bizony úgy látszik, hogy nem mese. Valószínű, hogy az a szegény lengyel fiú se a szórakozás kedvéért lötte magát agyon. Egyéb, alaposabb okai lehettek rá.

— **Nemeseségi bizonságlevelek.** **Szél Kálmán**, mint belügyminiszter szabályzatot bocsátott ki, mely arról rendelkezik, hogy akinek nemeseséget, előnévét, címerét ő felsége, vagy a belügyminiszter, mint legfőbb nemesi hatóság elismeri, arról az elismerésről bizonságlevelet kérhet, mely kérelméhez — amennyiben a bizonságlevelele címer is fennálló — a címer színes rajza és leírása is mellékelendő két példányban. A rendelet részletesen meghatározza a bizonságlevelel szövegét, alakját, díját és kiadásának módjait. Az egyszerű bizonságlevelel díja husz korona, a díszesebbé nyolcvan, a címerfestésé külön husz korona és ezenülök az Országos Levéltárat hat korona közbenjárás díj illeti meg.

— **Péter-filézsek.** Rómából jelenti, hogy a pápa ma a szpáloti záradokokat fogadta, valamint más külföldieket, többnyire olasz nemzetiségű híveket is, akik átnyújtották a Péter-filézeket. A fogadáson, mely a pápát élénk orációban részesítették, több püspök is jelen volt.

— **Sub auspiciis regis.** Az egyetem új palotájában ma ünnep volt; két kitűnő fiatalembert avattak sub auspiciis regis doktorrá. Az új palotában — amelyen a királylátogatásra készített díszítéseket is fennhagyták, — ma volt először ilyen ünnep. Az egyetem tenárai csaknem teljes számban megjelentek s kivülök nagy közönség részt vett az ünnepélyen. A teremben foglalt helyet az egyetemi kör küldöttsége **Köpsdy Dezső** elnökkel, zászló alatt; míg az ifjuság a karzatán helyezkedett el, amelyre felülték a **Szűz Mária** képével díszített lobogóját. A terem felső részén a király szobra előtt emelvény volt a rektor és a dékánok számára. Balra tőle, **Mária Terézia** nagy aréképe előtt, díszes emelvényt készítettek és a bíborral bevont **Mária Terézia** korabeli asztalkán helyezték el a szent koronának és a koronázási jelvényeknek bíborvívákonos nyugvó másolatát. A jobb oldalon két kis asztalka állott a jelöltek számára.

Kévszó 11 óra előtt érkezett meg a király képviselője, **Zsilinszky Mihály** közoktatásügyi államtitkár. A rektor és a dékánok a díszruhába öltözött pedellusokkal és a két felavatandó, **dr. Verebelyi Tibor** és **Gombóc Zoltán** az előcsarnokban várakoztak a király képviselőjére, akit felkértek a díszterembe. Miután **Zsilinszky** államtitkár elfoglalta helyét, kezdetét vette az ünnepélyes szertartás. A rektor üdvözlővén a király képviselőjét és megjelenteket, felhívta az orvosi kar úkánját, hogy adja elő a felavatás előzményeit. **Dr. Klug** Nándor orvostudományi dékán ismertette az orvosi karba tartozó jelölt, **Verebelyi Tibor** működését. **Verebelyi Tibor** huszonötéves, rokonszenves fiatal ember, aki tanulmányait az elemi iskolától kezdve mindvégig kitűnően végezte. **Klug** dékán szép beszédben üdvözölte a kitűnő jelöltet, aki aztan felolvasta *A kortán történelmi fejlődéséről* szóló doktori értekezésének kivonatát. Ezután a rektor felszólítására **dr. Fröhlich Izidor** bölcsészeti dékán ismertette **Gombóc Zoltán** eddigi működését. **Gombóc Zoltán** csak huszonkét éves és iskolát mindvégig szintén kitűnően végezte. **Fröhlich** dékán lelkes beszéddel intézett **Gombóc**hoz, aki ezután felolvasta a nyelvészet köréből vett doktori értekezésének kivonatát. Ezután a jelöltek a király képviselője elő járultak és kérték felavatásukat. A felavatás a szokásos szertartás szerint folyt le és az esküment **Berger Ev,** János hittudományi dékán olvasta fel, mely után a rektor és a dékánok kézfogással doktorrá fogadták a két kitüntetett fiatalembert és a rektor átnyújtotta nekik a díszes albumba foglalt diplomát.

Ezután a doktorát avattottak a király képviselője elő járultak. **Zsilinszky** államtitkár szép beszéddel intézett a fiatal emberekhez.

Nagy biba lenne — nyomdomb — ha ünök azt hinnék, hogy a mai kitüntetéssel már elérték előjokát s befejezték tanulmányukat. A férfior nehéz munkája csak ezután következik. Az erőt és jellemet próbára tevő elmentés elvek és érdekek kemény túsaját még csak ezután fogják megismerni. Eddig lenettek bizonytalan vágyaik és rózsás reményaik; ezental határozott elveiket és céljaikat kell leírniük. Eddig elragadtatta a lehetetlenséget nem ismerő ifju hév; ezental férfias higgadságának kell lépteiket vezérelni.

Ifju hév helyébe nyugodt ész, képzelt helyébe ridog valóság, szenvedély helyét a viszonyok bűlős mérlegelése lép. És ha tanulmányaik alapján lelki erejük elég öndatdos, ha tudományos ismeretük elég mély, erkölcsi érzetük elég tiszta, akaratuk elég szent, egyéni jellemük elég szilárd leszen: akkor a jövővel szemben nem kell kétségbe esniök. Nemes önbizalom és a hazának őnzetlen szeretete legyöz minden nehézséget. Nincs okom kételkedni igereitek komolyságában és őszinteségében. Meg vagyok győződve, hogy a mai dicső nap emléke örökké fennmarad nyomokat fog hagyni lelkeikben. Éppen azért Felséges Uram és királyom legmagasabb megbízásából képest hazafias örömmel nyujtom át e fejedelmi ajándékokat. Tekintsek azt egész életük tevékenységét irányának vezéreszálalául!

Lelkes őjzenészel fogadta a közönség a király képviselőjének beszédét, aki átnyújtotta az ifjaknak a király briliáns gyűrűjét s ezzel a lélekemelő ünnepély véget ért.

Az ünnepélyes avatás után a **Baró Eötvös József Kollegium**, melynek az új doktorok egyike, **Gombóc Zoltán** egyetemi tanulmányai alatt tagja volt, a mai nagy esemény örömeire barátságos lakomát rendezett, melyen résztvett a két ünneplő ifju apja is.

— **Házasság.** **Dr. Farnady Elemér** budapesti esküvőjét **Arany Mivel** a **Hermína-kápo** nában.

Rónaszűret Ferenc a m. kir. államasutak mérnöke, e hó 24-én eljegyezte **Gosztány Sándor** nyugalmazott m. v. főbőszőnök leányát, **Irének**et.

Feischman József bairi nyakgyerkedő január 17-ikén délután öt óraker vezeti oltárhoz **Reiner Adolf** tekintélyes dombovari kereskedő leányát **Reiner Olga** kisaszonny.

— **Rózsaszűret.** A rendes közgazdasági tudósítások közül olyan illatosan válik ki az a hír, amely Európára keletéről, a rózsaszűret honából érkezik. Pedig magában véve olyan szárazon hangzik a szófiai tudósítás: A rózsaszűret déli Bulgáriában a legkedvezőbb viszonyok közt megkezdődött és gazdag eredményt nyujt, amint hogy általában egész Bulgáriában a vetések állása kitűnő és igen gazdag aratást ígér. Kelet rózsáinak, s talán az ő kedvükért a vetéseknek sem ártottak semmit a mi könvörtelen fagyos szentiek.

— **Rossa a tej.** Budapest roppant mennyiségű tejet fogyaszt el s ennek a sok tejnek csak husz százalékát termelik a fővárosban. Nyolevan százaléki tej a környékről érkezik s akik Budapestet ellátják ezzel a végtelenül fontos tápszerrel, nagy mesterek a tej meghamisításában. Első sorban természetesen a még gyöngye szervezeti gyermeknevelő teszik betegő a rossz tejjel, mivelhogy a gyerekek majdnem kizárólagos tápláléka tej vagy tejtermékek áll. A halálazások statisztikájában nagy a szerepe a beteg és a hamisított tejnek, talán még nagyobb, mint minden egyéb tápszernek, amelyeket sokkal könnyebb ellenőrizni, mint a szűz uton milió bédogedényben behozott tejet. Mindazonáltal tenni kell valamit az ellen, hogy ilyen hitvány játékok üzzön egy nagy város népességének egészségével a kapzsiság. és a fővárosi tisztviselő, aki igazán komolyan végzi azt a fontos tisztelet, amire elhivatott, meg is mutatja a tanácsnak az utat, amelyen talán el lehet érni valamit annak az emberanyagának a megmentésére, amelyet esztendőről-esztendőre megölnek a tejjel. Dr. Schermann Adolf tisztviselő főorvos azt tartja, hogy ezen a bajon, amely nemcsak fővárosi, hanem országos csapás, csak úgy lehet segíteni, ha a miniszter a tápszer-törvény keretében oldja meg a kérdést. Be kell hozni a tohenek köztételező előírását a tuberkulózis ellen s ezzel már körülbelül védekezett a közönség az ellen, hogy beteg állat tejt is rásózzák. Minthogy azonban a főváros nem várhat odáig, míg a nehézkes törvényhozási gépezet segít a bajon, a főorvos szabályrendelet-tervezetet dolgozott ki a főváros számára. A tervezet hat részből áll. Gondoskodik az istálló tisztántartásáról és az állat ápolásáról, szabályozza a tej konzerválását, a gyógyító és gyermektejek előállítását, szigorú intézkedésekkel akarja tisztességes tenni a tejszállítást és árusítást. A szabályrendelet a tejárusítást külön engedelmhez akarja kötni, hogy az eljárás biztonságban ellenőrizhesse.

— **Németek a szent földön.** A *Le Journal* közli a következő érdekes hírt, nem minden célzatoság nélkül. A német császár jeruzsálemi útjának már megvan az első eredménye, amennyiben Jeruzsálemben már van német posta, amelyet a török kormány engedelmével állítottak fel. Ezenkívül Kaifától Gazaig német telepek s fűtőket tanátt, oly módon, hogy minél nagyobb területet foglaljanak el. Legnagyobb részük württembergi kivándorló, akinek állítólag a császár megánypénztára tette lehetővé, hogy telket vásároljon.

— **Matúrás kisasszonyok.** Nemesak a Zöldfa-utcai lénygimnáziumból, de több lénygimnáziumi kurzusból is kerültek ki az idén matúrás kisasszonyok. Így a VII-ik kerületi állami gimnáziummal kapcsolatban álló kurzusban huszonnégy kisasszony végezte el az utolsó osztályt. Természetesen, mint nyilvánossági joggal föl nem ruházott intézmény, ez a kurzus nem kaphatott érettségi vizsgálati jogot, ezért növendékei a VII. kerületi állami gimnáziumban jelentkező vizsgálatra.

— **Loubet elnök a kiállításban.** Párisból jelelték nekünk, hogy Loubet elnök tegnap délelőtt meglátogatta a kiállítás külügyi osztályait. A német osztályban az elnök hosszasan időzött a látékeszeresoporián és az aranyműves-csoportban. A magyar osztályban figyelmesen megnézte egy tálat, amely őt magát ábrázolja és pendantja Ferenc József király képmásának. Az elnököt minden osztályban az illető állam kormánybiztosai fogadták, akik kalauzolták és bemutatták neki a főbb kiállítókat. Megérkezésekor a közönség lelkes ovációkban részesítette az elnököt.

— **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezető bizottsága** tegnap Schweiger Márton elnökkel ülést tartott, amely időben Luczenbacher Pál, volt elnökhelyettes elhalálozásán érzett fájdalomnak az üllés jegyzőkönyvében adott kifejezést. A *Festi Magyar Első Takarékpénztárnak* 900 korona, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak* és az *Első Magyar Általános Biztosító-Társaságnak* 800—800 korona adományt jegyzőkönyvi közönséget szavazott. A néhai Ghyzey Géza igazgató emlékére létesített új ösztöndíj-alapítvány szabályzatát a bizottság jóváhagyta. Targyalás alá került a jegyzőkönyv arról az értekezletől, melyet *Zoltánszky Minály* államtitkár elnöklésével és *Szerényi József*, kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, *Morim Emil* osztálytanácsos, *Schak Béla* és *Kirchner Béla* főigazgatók részvételével a vezető bizottság képviselőitében Schweiger Márton elnökhelyettes, *Lánczy Leó* és *Hüttl* Tivadar vezérő bizottsági tagok, *Négy László* igazgató és *Brecht* Lipót titkár az intézet új szervezése ügyében tartották. A vezető bizottság magáévá tette az értekezlet ama megállapodását, mely szerint az intézet már a legközelebbi iskolai évi ülésközve két külön tagozatra, felső kereskedelmi iskolai és akadémiai tagozatra oszlik úgy, hogy egysége címe jövőre is megmarad *Budapesti Kereskedelmi Akadémia* néven, bizonyítványam azonban a két tagozatnak megfelelő külön-külön jelzéseket fogja használni. Együttal meghatalmazást nyert az előkészítő bizottság, hogy részletesen állapítsa meg az intézet új szervezeti szabályait, melyek a kormány részéről tőrténj jóváhagyás után az évi jelentésben egész terjedelmükben fognak közzéletni.

— **Halálozás.** Nagyváradon elhunyt *Bónyi Antal* görög-katolikus eszperes-nébanos 69 éves korában.

— **Angol munkások Párisban.** Egy dúsgazdag angol gyáros, a Lever és testvére cég kétezer munkásának három napi szabadságot adott, hogy a gyár költségén Manchesterből Párisba utazzanak a kiállítás megtekintésére. Külön hajók, illetve vonatok állottak a munkások rendelkezésére, akik tegnapelőtt reggel érkeztek meg Párisba, a kiállítás területén lévő vasúti állomáson. A kirándulás kétszáz ezer frankjába került a derek gyártalajdonosnak.

— **A lengyel asszonyok gyűlése Posenben.** Posenben gyűlésre jöttek össze a lengyel anyák. Parasztasszonyok, uriasasszonyok együtt egy nagy gyűlekezésben, valamennyien nemzeti öltözetben s igazán egyesülve abban a nagy nemzeti törekvésben, amivel meg akarják akadályozni azt, hogy a gyermekeiket elnémetesítsék. A szónokok között egy értelmes, öreg parasztasszony érte el a legnagyobb hatást. Józánul, komolyan foglalkozott a kérdéssel minden főléseges szászparaszt nélkül. Azt mondta el, hogy amíg a gyermekek az anyanyelvükön tanultak az iskolában, ők maguk, az anyák segítettek őket ahhoz, hogy megtanuljanak németül, mivel hogy életük további folyamán feltétlenül szükségük van erre a nyelvre. Most egy olyan nyelven tanulnak, amit nem értenek, tehát tanulni se tudnak s ez az oka annak, hogy Németországban a lengyelek kulturája rohamosan hanyatlak. Végül egyhangulag elhatározták, hogy ezt a határozati javaslatot terjesztik a porosz tartománygyűlés elé:

1. A vallásintézet ezután ne német, hanem lengyel nyelven történjék. 2. A szülők és ne a tanítók döntse el a tanulók nemzetiségét. 3. Az összes népközlőkben és a felsőbb léányiskolákban fakultatívva tegyék a lengyel nyelv tanítását. 4. Vonják vissza a lengyel nyelv ingyenes tanítására vonatkozó tilalmat.

A gyűlést nem verte szét a rendőrség. Pedig arrafelé is ez a divat járja.

— **A megsértett kereszt.** Az egyetemi cimorsértések ügye komplikálódik: pedig ma dében maga a rendőrség is azt hitte, hogy megoldotta a rejtelmet és szinte nyilvánvaló volt, hogy az egész szenzációs dolog jelentősége a minimumra olvad le. A főkapitányságon ugyanis ma dében egy óraker megjelent *Ney Simon* szobrász és dr. *Farkas Lajos* rendőrtanácsos, a büntető osztály vezetője előtt felvilágosításokat óhajtott adni az egyetemi cimorsértések ügyében. Elmondta, hogy ő és társa, *Ferő László* végezték az egyetemen a szobrászmunkát. Ők készítették a falakat díszítő koronákat is. A földomborműv koronára egészen szabadon álló keresztet raktak, gipszből készítve, amelyek csak kőnyedén voltak a koronára illesztve. Az épületben folyton dolgoztak, sőt még most is dolgoznak a munkások; a falakat festették, most pedig a léposóházat napzámos asszonyok tisztogatják. Munkaközben többször előfordult, hogy a mészolók esetjeikkel, vagy a tisztogató asszonyok — amint a létrákon álltak — ruháikkal letörték egy-egy keresztet; sőt az is megtörtént, hogy amikor a szobrászlegények a koronák fölött valami díszítést illesztettek a falra, az aláhulló vakolat-törmelékkel leütötték a keresztet. Az a két letről kereszt, amelyet szombaton vettek észre, már régebbi idő óta hiányzott és nekik erről volt is tudomásuk. Azonban, mert éppen törekenyek a keresztet, csak a tisztogatás után akarták visszahelyezni, tudva azt, hogy még több is le fog történi. Az a két fiatal ember, akikről a napzámos asszonyok azt állították, hogy le akarták történi a keresztet, minden valószínűség szerint ők ketten voltak; mert ők vizsgálták meg a díszítéseket, hogy a királylátogatásra rendben vannak-e? Most értesültek csak az újságokból, hogy milyen nagy dolog kerekedett belőle s ezért kötelességüknek tartották elmondani ezeket. *Farkas* rendőrtanácsos *Gegus Dániel* fogalmazóhoz utasította *Ney Simont* s a fogalmazó jegyzőkönyvébe vette a vallomását. A szobrász kijelentette azt is, hogy éppen tegnap ajánlotta az építészeknek, hogy a szabadon álló keresztet helyett a koronára földomborművű, falhoz ragasztott keresztet illeszzenek.

Gegus fogalmazó ma délután fél hat órára ismét magához rendelte *Ney Simon* szobrászt és társát, *Ferő Lászlót*, hogy személyesen őket a két takarító-nóval, *Szaday Rózsival* és *Szaday Zsófiával*, akik látták a cimerrongáló fiatalembereket. Úgy a két szobrász, mint a két takarító megjelent a kihallgatásra. A fogalmazó figyelmeztette őket, hogy vallomásaikra a bíróság előtt meg kell majd esküdniük. Azért felszólította egy a szobrászokat, mint a két takarító, hogy csak a tiszta igazságot mondják. A két takarító egyértelműleg kijelentette, hogy mindketten ismerik a két szobrászt, mert hiszen naponta együtt dolgoznak velük, de nem ezek voltak azok, akiket ők a cimersonkítással vádolnak. A két fiatalembernek különben is az emlékeztetőbe vésődött az arca, hogy — újból kijelentették — ezer ember között is

megismernék őket. A fogalmazó jegyzőkönyvébe vette a két takarító vallomását és a rendőrség ezen az alapon folytatja a vizsgálatot tovább.

A szeptemberi választások alkalmából megalkult *Radikális Egyetemi Ifjak Pártja* ma hosszabb nyilatkozatot tesz közö, amelyben a maga részéről is a legkíméletlenebbül tiltakozik a párt az egyetemi ifjuságnak a tegnapi gyűlésen tanúsított intolerans viselkedése és határozata ellen.

— **Báró Helfert a szabadságharai ereklyék muzeumban.** Báró *Helfert* József valóságos belső titkos tanácsos az összes osztrák történelmi muzeumok bizottságának elnöke, aki jelenleg mint az osztrák delegáció tagja időzik a fővárosban, tegnap, mint már évek óta többször meglátogatta gróf *Kreith* Béla által gyűjtött ereklyemuzéumot. Gróf *Kreith* ujra bemutatja muzeumát az ősz osztrák tudósoknak, aki nagyon esodálkozott, amikor megtudta, hogy a muzeum helyiségét elvette a székes főváros és hogy a becses emléktárgyakat egy szűk bérházban, saját pénzén kell fenntartania a muzeum alapítójának.

— **A mider diadala.** Aki szegény varrókisasszony itt a vén Európában hiába rontja szemét, derekát, s nem tud zöldágra vergődni, siessen el Teheránba! Az varrókisasszonyok Eldorádója lett. Szép, formás perzsa asszonyok, akiknek természetét nem fődte idáig feszes európai kosztüm, akik nem gyötörték testüket halosatos midorrel, most hadat üzentek Kelet festői ruházatának, s európai módra vágyakoznak. Nem egy, nem kettő perzsa anyánytól született asszonyok közül, ellenben mindannyian, akik Teheránban lakoznak. Ugyszólván reformmozgalomnak minősíthető az eset. És Teheránban csak néhány száz varrókisasszony létezik, aki értené az európai öltözködés titkaihoz, hogy éppen legyen, aki az idegen dámákat ruházza. És ők most csinálják a nagy áratok és a perzsa asszonyok fizetik most a harminc-negyven rubeleket egy toalettré, mint a köles, mert hogy nagyon tudják szórni a pénzt a perzsa asszonyok. Siessenek az európai varrókisasszonyok Teheránba, amíg lehet csinálni még egy kis vásárt, menjenek oda addig, amíg nagyon meg nem szaporodnak és az átkos konkurrencia ki nem fejlődik az áldott szűz talajon, adják rá a szép hullámos vonslu perzsa formákra a feszes aljakat és derekakat és préseljék be a halosatos soha nem látott formákat jó ropogós miderekbe, hogy terjedjen el mihamarabb szép Teherán új ambíciókat tápláló fehérnépe között is a sok májat, tüdőt nyomorgató, mellettek sorvasztó mindenféle veszedelem.

— **Mérgezés a délvídeken.** *Zsebely* szomszéd-ságában, *Abádon* — mint onnan írják — újabb mérgezési eseteket derítettek ki. A bünteltettkre úgy jöttek rá, hogy az ezelőtt két esztendővel meghalt *Sordea* Traján abádi lakos felesége, rövid idővel férje halála után vadházásra lépett egy fiatal legényvel. Két hét előt az özvegy és a legény valamely fölött összezőrdültek, mire az utóbbi a korosmában olyasvalamit mondott, hogy özvegy *Sordea* Trajáné annak idején méreggel tette el láb alól a hitet urát. A csendőrség tudomására jutva ily módon a dolog, az letartóztatla *Sordea* Trajánét, aki azután nemcsak azt ismerte be, hogy a férjét ő mérgezte meg, hanem felvonult egy egész sereg abádi asszony, akik szintén ilyen módon szabadultak meg férjüktől. E vallomás következtében a temesvári királyi törvényszék vizsgálóbírája *Kotocz* Pál már napok óta ásatja *Abád* község temetőjét, hogy napfényre hozza az eltemetett bűnök titkait.

— **Auróra-est a Margitszigeten.** Az Auróra irodalmi és művészeti kör ténl lényes esteinek sorozatát nyári mulatságokkal tetézi. Június 2-ikán, szombaton hangversenyt rendez a Margitszigeten. Az érdekes és változatos műsort *Baróthy* Irma szavalata kezdli. *Vértessy* Gyula volt monológot, *Gyöngyi* Izó trétás egyveleget ad elő. *Kenedich* Kálmán, a Népszínház tenoristája műdalokat, *Pártényi* Iváné pedig magyar dalokat énekel. Végül *Nánássy* Odónné, a fővárosi balok ismert szépsége, előadja a *Bob* herceg című melódrámát, melynek szövegét *Marios* Ferenc írta és zenéjét dr. *Huska* Jenő szerezte. A hangverseny iránt széles körkben igen nagy az érdeklődés.

— **Egy expresszvonat balesete.** Párisból jelelték, hogy a tegnap délután 1 óra 50 perkor Kölnön át Pétervár felé elindított expresszvonat St. Quentin mellett összeütközött egy tehervonattal. Az expresszvonat mozdonyvezetője meghalt, három vasuti alkalmazott és egy utas megsebesült.

— **Angol család Budapeston.** Több laphan egy idő óta egy apróhirdetés jelenik meg, amely szerint öven férfi és öven nő úgy főlvétetik egy angol társulathoz. Az állítólagos angol társulat élén *Reiners* Gusztáv áll, aki Londonban lakik és kétszáz forint havi fizetéssel szerződött a jelentkezőkkel, akiknek azonban tiz forintnyi biztosítékot kell Londonba küldeni a szerződés megkötésekor. A vállalat természetesen szelhamoskodáson alapul, s az állásokról szó sincsen. A rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy a szelhamos üzelmek ne üljön föl. Eddig már mintegy száz ember ment lepre, de perzsa állást a tiz forint elküldése dacára sem kapott.

— **Luccheninek — nem cinkosai.** Argentínában, Santa-Fében a rendőrség olyan nyomokra bukkant pusztá letelenségből, amelyekről azt hitte, hogy elvezetnek Luccheni cinkostársaihoz. Egy Ricordi Pietro nevű kereskedő öngyilkos lett, mert a társa ellopotta minden vagyonát és meg is szökött a zsákmánnyal. A rendőrség átvizsgálta az üzleti könyveket és a levelezést s kiderült, hogy a két kereskedő cinkostársa volt Erzsébet királyné gyilkosának. Megállapították azt is, hogy a megszökött társ idegen név alatt állott be a cégbe, ez is gyanús volt, minden gyanús volt, a végre azonban mégis az a dolganak, hogy a rendőrség tévedett. A svájci hatóságok Buenos-Airesbe fordultak fölvilágosításért a követésükhöz, amikor eljutott Európába a szenzáció, onnan pedig az a jelentés érkezett, hogy a gyanús iratok nem igazolnak semmit, még azt se, hogy a kereskedőknek anárkista hajlandóságuk lett volna. Szóval a két kereskedő ebben a szomorú ügyben éppen csak annyira fontos személy, amennyire mi édes mindnyájan, akik a golyóiban lakunk. — Nem cinkosai Luccheninek.

— **Öngyilkos joghallgató.** Alig tizenkilenc esztendő, reményteljes ifjú ember lett ma reggel öngyilkossá a fővárosban. Dr. Goldzieher Ignác egyetemi tanár Miksa nevű fia agyonlőtte magát. A fiatal ember alapvizsgálatra készült s már hetek óta nagy szorgalommal tanult. Egész éjszaka fenn volt édesatyjának a Holló-utca 4. szám alatt lévő lakásán, a könyvei mellett s hajnalban tért egy órára nyugalmra. Azután ismét fölkel és folytatta a tanulást. Kilenc órákor bevették a szobájába a reggelit, de hozzá sem nyult. Károly bátyja kevéssel kilenc óra után kiment a szobából s kevéssé rá revolvertől dördült el odabent. Amikor a lövére visszarobant, a földön fekvő találta öcsését. Halálánakból patakzott a vér, de a golyó rögtön megölte. Levelet nem hagyott hátra, ami földerítene öngyilkossága okát. A fiatal ember már régóta buslekkü, külföldön, a mióta Péterfi Jenő tanár öngyilkosságot követett el. Csodálatos barátság fűzte össze Péterfit és az ifjú diákok. Naponként látták őket egymás társaságában s gyakran rándultak ki együtt. Ugy látszik, hogy a fiatal jogászt egész lelkében megrendítette a tudós öngyilkossága, amely bennne is megérezte a halál gondolatát. A holtestet a lakáson, ahonnan holnap temetik el.

— **Birtokosere.** Dr. Szuljovszky Dezső orsz. képviselő eladta vitékői, bajnai, nagydorovani és chrabori birtokait 340,000 koronáért báró Hardt-Stummer Albrechtnek.

— **Madrid sziványai.** Madridban mostanság nagyon sok a betörés. Minden napra számtalan esik és nem afféle apróságok, amikre kár a szót vesztegetni, hanem csupa nagy eset. A rablók vakmerők s a rendőrség rossz. Nincs pénz jobbra. Nincs pénz semmire. Ami kevés van itt-ott, azt csak a betörők találhatják meg az ő saját külön szerzőiként. A legújabb eset a következő: Este kilenc óra tájban a város egyik legélénkebb utcájában, a Calle del Barghilloban, ahol villamos lámpa szőnyeje szerte vartító fényét, négy ember megállott Nunez ékszerkereskedő boltja előtt s a kirakatot nézegette. Egyszerre az egyik kötelet vett elő a zsebéből s megkötötte vele a boltjátó kilincset, hogy belülről ne lehessen az ajtót kinyitni. Ugyanez a másik kalapáccsal bezárta a kirakatot, hirtelen összeszedte az ott levő ékszert, míg a másik kettő töltött revolverrel visszatartotta a kereskedő segítségére jövő embereket. Mindez roppant gyorsan történt s mire a kilincs kifelé engedett, a kereskedő kijöhetett és a közönségnek is megjött a bátorsága, a rablók, akiket két rendőr is üldözőbe vett, folytonos lövöldözés közben elmenekültek. Vad hajsza volt ez Madrid legnépesebb utcáin és végre az egyik rablót, egy Martinez nevű harminckilenc éves embert elfogták. A másik három a gazdag zsákmánnyal elmenekült. Menekülésük szinte hihetetlen regényes uton történt. A Calle Piamonte-n, körülbelül kétszáz méternyire, a kifosztott ékszerboltól, a rablók cinkostársai, akik utcatisztítóknak voltak öltözve, gúdrót ástak, amely leszállt az utca csatornájába. A rablók ebbe a gúdróba ugrottak bele; cinkostársaik a nyílást nagy kövek födtek be s mire a rendőrség a követ eltávolította, a rablók a kloaka mélyében már jó messze jártak. Az elfogott emberről talált iratokból kitudt, hogy a banditák Chamberi külvárosban házat béreltek ki. A házat megvizsgálták s kiderült, hogy a gonosztevők a háztól kétszáz méter hosszú alagutat ástak a legközelebbi csatornáig és állandóan ezen az uton menekültek, ha bajba jutottak.

— **Iskolatársak találkozója.** Mindazok, kik 1870-ben Pápán a református kollégiumban érettségire tettek, felhívattak, hogy 1900. június 23-án este 8 órákor Pápán a Griff szállodában megjelenni szí-

veskedjenek. Lakásról gondoskodva lesz. — **Halom Leon** magánhivatalnok felkéri volt iskolatársait, akik vele az 1890. években a markó-utcai főreáliskola IV-ik osztályt végezték, hogy megállapodásukhoz képest pünkösd vasárnapján délután 4 órákor az erzsébet-téri kocsiban a találkozóan megjelenjenek.

— **Megölte az ijedség.** Párishoz közel Cligny-ben nagy szerencsétlenséget okozott az a hanyagság, hogy a városban időző cirkuszából elszabadulhatott egy majom s miután megszökött, aztán se jártak utána, hogy megkeressék. A cirkusz közelében lakik egy özvegy asszony, Cuvierné. Csak nemrégiben lett özvegygyé, a gyásza legkeservebb napjait éli. Tegnapelőtt este kikönyökölt az ablakba, hogy egy kis friss levegőt szívjon, aztán átment a hálószobájába és lefeküdt. Alig szenderült el, fura, idegen zaj ébresztette föl álmából. Az ágy alatt lánc zörgött, aztán újra hallotta a zajt s azt is látta, hogy valami hangtalan járása szörnyeteg mászik ki az ágy alól s maga után húzza a láncot — a szobában föl és alá cammog. Nem mert világot gyújtani, hanem iszonyu visítással hátraesett az ágyra. A visítésre betörték a szobába a szomszédok és elrémülten bámultak rá az asszonyra, mintha nem is ő lett volna. Az arcát eltorzította a rémület, iszonyuan kacagni kezdett s a sarok felé hadonászott, ahol meghuzta magát az éjszakai vendég. A majom volt. A szomszédok orvost hívtak, aki konstátálta, hogy az asszonyt megörlítette a rémület.

— **A sztrájk vége.** Az államvasúti gépgyárban kitört részleges sztrájk befejeződött. A sztrájkoló munkások ma reggel a kőbányai uton, a gyártalép kapuja előtt gyülekeztek és ismét küldöttsegileg járultak *Sefehéner* igazgatóhoz. Az igazgató kijelentette, hogy mindazokat, akik rögtön munkába állanak, vizsgálja, a többieket azonban elbocsátja. Hangsúlyozta ismét, hogy az államvasutak gépgyárába — amely az ország első gyártalépe — van a munkásoknak a legjobb dolgok és hogy a munkásközvetítő intézetekből annyi munkást kapnak, amennyi csak kell. A küldöttseg ezeket előadta a munkásoknak, akik erre ismét megkezdtek a munkát.

— **Csók-merénylet Cléo de Mérode ellen.** A világhírű Cléo de Mérode kisasszony ellen, aki most Páris válogányi britelljen bolondítja a kiállításra csődült idegeneket, furcsa merényletet követtek el. Egy arisztokrata fiatalember, Paris egyik legelőkelőbb klubjának tagja a minap a boulevard des Capucineson sétált a szép Cléoval. Egyszerre csak szembejött velük egy rongyos ruhába öltözött munkásember, s megállt a szép kisasszony előtt ezzel a kiáltással:

— Nini, itt van az én imádotom!

Többet nem is mondott, csak derékon kapta a meglepett kisasszonyt s erősen magához szorította. Cléo de Mérode elegáns kísérője vékony sétatáplálkájával egyet húzott a vakmerő támadóra, aki azonban egyetlen ökölcsapással a földre verte a gavallért. Aztán az összegyűlekedett tömeg szemelátára megölelte a táncosnőt, s mielőtt az kétségbeesetten kiabált segítségért, körülbelül huszszor egymásután szenvetélyesen megcsókolta az ajkát. Végre sikerült az elősiető rendőröknek belekapaszkodni a szerelmes természetű munkásba s elvonaszolni a különös merénylet színhelyéről. A rendőrbiztos elé állították. A „merénylő” semmiféle megbánást nem mutatott, hanem bátran bevallotta, hogy szerelmes a szép Cléóra. Elmondta, hogy megfogadta magában, hogy amint először találkozik a táncosnóval, bármi történjék is, megöleli és össze-vissza csókolja. Most, hogy elérte a célját, meg van magával elégedve. Bármily ügyesen védekezett is *Gaspardin* ur (ez a neve), a rendőrbiztos lecsukatta. Cléo kisasszony azonban igen látványos hölgy. Már lépéseket is tett befolyásos barátai útján, hogy imádját bocsássák szabadon.

— **Emberré szomjazott.** *Miskolc*ról táviratozák, hogy *Draga* János ottani arképefestő, a mint tegnap éjjel hazafelé tartott, *Francsek* József vasgyári munkás minden előzetes szóváltás nélkül, a Rozmarin-utcaiban agyonszúrta. A gyilkost hamarosan a tett ekövetése után *Horvath* miskolci alkaptány és *Taki* rendőrbiztos leartóztatták. Teljesen józan volt, mikor vallatásra fogták s megkérdezték tőle, hogy miért ölte meg a szerencsétlen festőt, aki soha életében senkinek nem vétett:

— Azért gyilkoltam, mert emberré szomjaztam! — volt az elvetemült ember felelete.

— **A katonaszökevény illatszergyáros.** *Dobé* Nándor borbélylegény, aki illatszergyárosnak adta ki magát, kauciószedelméket követelt el, elfogatásakor még nem gondolta, hogy milyen kellemetlen sors vár rá. *Dobé* letartóztatása után egyre azt hangoztatta, hogy majd megmutatja, mi lesz a következése annak, ha a rendőrség őt fogva tartja. Még tartott a kihallgatás, amikor értesítést kapott a rendőrség a 32-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságától, hogy *Dobé* katonaszökevény s okvetlen kikéri őt a maga számára. *Dobé*, a szélhámos borbély tényleg többszörös katonaszökevény s a katonai bíróság már lopását is elítélte volt annak idején nyolc

hónapi várfogságra, ahonnan kiszabadulva megszökött ezredétől s kényelmesen üzte a család mesteriségét. Ma egy izedes és három közlegény jött a főkapitányságra, akik feltűzött szuronyok között kísérték a rendkívül elegánsan öltözött katonaszökevény csalót a hadbírószágra. A nem létező gyárába szerződötlet s megkoppasztott gubás paraszток csoportja között kísérték el a katonák a csalót. A szegény kifosztott emberek ököllel akartak neki menni, de ebben megakadályozták őket. A szédelő Figaro pedig szép tömött szöke bajuszt pödörgetve, szemléltve haladt a szuronyos bakák között új lakóhelyére, a katonai börtönbe.

— **Ehhalasztott majális.** A gyermekvédő egyesületnek Ós-Budavárában rendezendő majálisát szombatra, június 2-ára halasztották el a mai esős idő miatt.

— **Derivel az állatkertben.** A mai naptól kezdve délutánonként derivék láthatók az állatkertben. Bemutatják hazai erkölcseket és szokásaikat; ez az eredeti északafrikai derivécsoport az egyedüli, mely Európában létezik. Viseletükben, tűzmenákkban és üvegdarabokban a megevésében fölülmulhatatlan ügyességet tanusítanak.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti háttértek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A király és Pacak.

Budapest, május 31.

A tegnapi udvari ebéd után, a cercle alkalmával a király több delegátust tüntetett ki megszólításával. Bécsi lapok szerint nagyon érdekes volt az a beszélgetés, melyet a király Pacak cseh delegátussal folytatott:

A király Pacakot ezzel a kérdéssel szólította meg:

— Budapestről egyenesen Prágába fog-e utazni?

— Igen, felségs ur! — felelt Pacak.

— Nagyon nehéz idők vannak — mondta most a király.

Pacak erre a következőket mondta:

— Igen, felségs ur, nagyon nehéz idők vannak. Érezzük ezt mindnyájan, akik a parlamenti élet közepette állunk. De hát nem mi vagyunk az okai. Minket ebbe a nehéz és zavaros szituációba belekergettek. Mi magunk megtettünk mindent, hogy az állapotokat megjavítsuk. Mi felségs kormányának értésére adtuk, hogy minek kell történnie, hogy a mostani helyzetből kiszabadulhassunk. Kegyeskedjék, felségs ur, meghagyni kormányának, hogy terjeszse felségs elé azokat a javaslatokat, melyeket mi tettünk és meg fog róla győződni felségs, hogy csak igazságos követeléseket hangoztattunk. Kegyeskedjék fontolórra venni javaslatainkat és meghagyni, hogy azokat a kormány teljesítse. Nekünk is az a kívánságunk, hogy a nyugalom helyreálljon és német hitfarsainkkal békében élhessünk. Azt kívánjuk, hogy azokat a jogokat, melyektől minket igaztalanul fosztottak meg, visszaadják.

A király félbeszakította Pacakot és megrotta az ellenséges magatartásért, melyet a csehek élén Goluchowskival szemben tanusított a delegációban.

— Hazudnom kellene, felségs, — szólott erre Pacak, — ha azt mondanám, hogy mi a külügyminiszterrel szemben nem vagyunk ellenséges állásponton. De hát azok a nyilatkozatok, melyeket a külügyminiszter velünk szemben tett, sem felelnek meg annak a hangnak, melyet a delegációban azelőtt szoktak használni. A mi ellenséges magatartásunknak nemcsak külpolitikai okai vannak. Nincs a föld kereskedő nép, melylyel olyan súlyos igazságtalanság történt volna, mint velünk.

Ezeknél a szavaknál a király kezével elutasító mozdulatot tett s a közelben állók elbeszélése szerint így kiáltott föl:

— Óhó!

Pacak azt mondta:

— Minden hódolatom mellett is kénytelen vagyok ezt az állítást megismételni!

— De hiszen — szólott a király — a nyelvkérdésre vonatkozólag nyelvtörvényeket terjesztettek elő. Mi van ezekkel?

— Ezeket a törvényeket — felte Pacak — mi nem fogadjuk el és ha ezeket a 14. §. után léptetnék életbe, az egész államban olyan mozgalom keletkezne, aminőre eddig példa nem volt. Ne engedje meg felségs, hogy ezeket a törvényeket a 14. §. alapján kibocsássák.

A király Pacakot kezének egy elutasító mozdulatával újlag elhallgattatta.

— Engedelmet kérek, — mondta Pacak — felségs ur: én a viszonyokat nagyon jól ismerem. Én, mint őszinte cseh és igaz, hű hazafi, népemnek és a birodalomnak érdekében beszélek, mint a dinasztia loyális híve. Ne engedje meg felségs, hogy ezeket

a törvényeket a 14. §. alapján életbe léptessék, mert ha ez történék, akkor a *hare folytonosság vádna*. A csehek a jelenlegi helyzetbe belekergettek, kérjük felségedet: vegye kellőleg fontolóra a viszonyokat és tegye lehetővé, hogy jozák restitúciáa által a csehek az államban azt a helyet foglalják el, mely őket megilleti.

A király ekkor földre fordult és más delegátus-hoz ment.

Bécs, május 31.

Pacák ma a Narodni Listyben, az ifju-csehek lapjában körülményesen leírja, mit szolt hozzá az uralkodó és mit mondott ő a felségnek a tegnapi cserle alkalmával, mert szerinte a budapesti lapok házagosan és elferdített közlik a párbeszédet. A cseh delegátus nyilatkozata így hangzik:

A lapok helytelenül közölték a dialógust, mert ő felsége nagyon kegyesen beszélt hozzám. Több olyan nyilatkozatot tulajdonít a sajtó a felségnek, amelyeket nem mondott. Mikor én megjegyeztem, hogy a nyelv-törvényjavaslatok nekünk elfogadhatatlanok, az uralkodó közbevágott: *Óhó!*

Aztán azt mondtam a felségnek, hogy ha a nyelvtörvények a 14. §. alapján lépneek életbe, az örökös háborússággal járna. Az uralkodó ismét csak így szolt: — *Óhó!*

Nem igaz, hogy a felség rosszalta a külügyminiszterrel szemben tanusított magatartásunkat. Mikor az obstrukcióról volt szó, az uralkodó sem a csehekről, nem is a németekről, hanem magáról az obstrukcióról nyilatkozott elítélőleg, mondván:

— *Az egész világ gnyol bennünket! Szégyen!*

Erre én azt feleltem: Felség, ezt az eszéköt nem mi, csehek találtuk fel, nem mi kezdtük az obstrukciót. Mi csak akkor folytamtunk ehhez az eszközhöz, amikor már illetékes politikai tényezők parlamenti döntő eszközzé avatták az obstrukciót. Mi öt éven át — folytatta Pacák — korrektil viseltük magunkat a kormányynnal szemben, amint felséged is kegyes volt elismerni és nem mi vagyunk az oka annak, hogy ebbe a helyzetbe jutottunk.

A lapoknak az a közlése, hogy az uralkodó egy kézmozdulattal jelét adta nem tetésének, nem igaz.

A felség hangsúlyozva, erős hangon mondtotta azokat a szavakat, amelyekben az obstrukciót elítélte.

A tudomány a világkéért.

— A tüzeső. —

Kolozsvár, május 31.

A történelem könyvébe a XX-ik század mesgyéjén két lap kerül egymás mellé, két lap két eseményről, mely a legellentétebb világításban mutatja be az új századba átépő civilizációt. Hónapok óta irányul a világ figyelve erre a két eseményre. Az egyik az az áldatlan *hare*, amelyet a földkerekség egyik leghatalmasabb, leggazdagabb és legműveltebb népe egy maroknyi, hazájának szabadságáért, függetlenségéért küzdő nép ellen, hatalmi eszközeinek teljes latbavetésével folytát s amelyben, habár nehéz megpróbáltatások után és sok ezernyi véráldozat árán — amint a jelek mutatják s ami eleitől fogva is alig lehetett kétségs — a végső győzelem az övé lesz, de amely *hare* s hatalmi érdeknek egy szabad nép elnyomásával való érvényesítése a művelt nemzetek rokonszenvét az utóbbi irányában keltette fel.

A másik esemény, amely felé a művelt világ figyelve összpontosul, szintén egy hódító hadjáratra vonatkozik, de egy megokolt, szükséges, az emberiség magasabb céljait, fejlődését, kulturális haladását szolgáló hadjáratra, amelyet a nemzetek a szellemi tökéletesbülés terén s a földult és a természet erőinek leigázására régóta folytatnak. Ezen hadjárat eddigi győzelmi gyümölcseinek megismerésére, megbizálatására öszönlenek ma a népek százezrei Párisba, hogy örömmel lássák, esodálják az emberi szellemnek gáncs nélkül való hódító hatalmát a béke áldásos munkájában.

A béke áldásos munkája az, mely sohasem jelezte annyira, mint éppen most, a század fordulóján, az emberibb korszak végleges hajnalhasadását és soha még olyan biztató reményvel nem kecsgetett a barbarizmus maradványainak, civilizált nemzetek háborúviselésének, a föld színéről való eltűnése iránt, mint azokban a vívmányokban, amelyekről részben a párisi kiállítás is beszámol.

Még csak tizenegy éve, hogy a német fizikusok egyik legnagyobb és legszerényebb tegja, Hertz, bonni tanár, az elektromos hullámoknak a fényhullámokban hasonló fajbéli terjedését kimutatta s fölfede-

zésével számos új, nagyjelentőségű buvárlatnak a kiindulási alapot megadta. Az ide tartozó buvárlatoknak egyik első gyakorlati eredménye a Marconi-féle drótnélküli telegrafálás.

Két francia fizikus, Bronty és Le Boes Gusztáv, a Hertz-féle hullámoknak most egy más — nagy dolgok csiráját magába rejtő — tulajdonságát ismerie föl. Ha ezek a hullámok hosszu drótból készült tekercsekben keringenek, indukció folytán rendkívül gyorsan váltakozó elektromos áramlatokat idéznek elő s a tekercsekkel összekapcsolt drót végén részben látható panotos kistűlök jön létre, mely egyes nányban kitérés nélkül könnyen hatol keresztül a rossz vezetőkön s távolban létesít elektromos mezőt (tért), a létrejött elektromos tér intenzitása csupán a tüneményt előidéző Hertz-féle hullámok intenzitásától függ. Már egy tizenöt centiméternyi szikrát adó induktorral olyan erős elektromos tér állítható elő, hogy a készüléktől 2 méternyi távolságban elhelyezett Geetsba-csővek fényesen világítanak. Kétszer akkora szikrahosszusú induktor pedig szinte félelem hatásokat létesít, a készüléktől még 3 méternyi távolságon levő fémtárgyakból is sűrű elektromos szikrára jör elő, úgy, hogy az észlelőre *valóságos tüzeső szakad*. Előrelátható, hogy mihelyt sikerül, — és ez előbb vagy utóbb be fog következni, — elegendő intenzitású bírő ilyen elektromos sugárnyalábokat a kellő távolságra küldeni, a *hadviselésnek, legálább a mai alakjában s a mai fegyverzetel, meg kell szünnie*. Mert az elektromos sugarakkal a várakban, a hajók bensejében elakozott lőpor és robbanó anyagok a távolból lesznek felrobbanthatók, épp úgy mint a töltnyek a katonák tölténységükben.

Az elektromos hullámoknak az a nevezetes tulajdonsága tehát csakugyan magával hozhatja a hági konferenciák céljának talán már a nem messze jövőben való megvalósítását, az *általános lefegyverezést*. Ez a béke munkája, a tudomány szerzetének, önzetlen ápolásának, új kulturális korszakokat nyitó apotheozisa.

Dr. Fabiny Rudolf,

a kolozsvári egyetem rektora.

Uj szentek.

— A Budapesti Napló levelezőjétől. —

Róma, május 26.

Tegnapelőtt óta a római katolikus anyaszentegyházunk két új szentje van: az egyik *casciai Rita*, a másik *Jean Baptiste de la Salle*. Nagyon ritka ünnepe a szentéavatás és 992 óta, amikor *Ulrik* augsburgi püspököt szentté avatták, csak *százilennvennégyezer* fordult elő.

— De istenem, — mondhatná valaki — a kalandárium tele van szentekkel?!

Igaz, — csakhogy azelőtt elég volt a vértanuhalál, hogy valakiből szent legyen, — de évszázadok óta csak hosszu és nagyon költséges kánónai pörös-küvés után juthat el valaki erre a méltóságra. Franciaország eléggé gazdag, — és eddigelé még se tudta kivinni, hogy az orléansi szüzet szentté avassák.

Ugy volt, hogy reggel nyolc órakor kezdődik az ünnepe, — azok tehát, akik csak állóhelyre kaptak jegyet, már hajnali öt órakor tolongtak a Péter-templom ércapuja előtt, — és a tribünjegyek boldog birtokosainak is sietniük kellett, ha nem akartak a legveszedelmebb tolongásba jutni. Oly szép volt a reggel sokkal szebb, mint közönségesen a római májusi reggel. A kocsisok tiszteres bért követeltek. Féhhét órakor óriási tömeg lepte el a Péter-teret, amely hiába iparkodott átmenni az olasz katonaság sorfalán. A rácsokapu előtt tölördik a tribünjegyes közönség. És van tolongás, puffölés, gázolás, lökdösés és eltiprás. . . .

Végre-valahára! Hét óra felé ott ülök a főháó első bal főoszlopa alatt mesterséges aranyos derengésben. Eleinte egyebet se látok millió lángoló gyertyánál. Az elstétített óriási épület minden vonalát és hajlását aranyos gyertyafény jelzi, amelynek szelid világosságát a széles aranyhímzésű bíboros damaszkszőnyegok a falakon még inkább érvényre juttatják. A sarga ablakfüggönyön átszűrődő fény aranyos reflexeket vet a sokaságra.

Be sok pénzük lehet az unnepadéknak, hiszen csak a gyertyák költsége vagy egy félmillióra rug, a többi dísz pedig csaknem háromszázezer lírabá. Nem a pápa viseli az ünnepe költségeit, hanem azok, a kik a szentté avatást kérelmezték.

Időközben nyolc óra lesz. A palota-gárda ó-francia uniformisban sorfalat áll, — a svájciaké a zsandarok rendet csinálni próbálnak. Hirtelen valami egyre hangosabb és hangosabb morgogás hallszik, mintha imádkozó zarandokok közledeznének. És most — hajrá! — egyszerre csak hullámsani kezd a fekete csipemántillók tengere, amely bennünket körülvesz. A hőlveket elfozja a kiváncsiság örvöngéso

és az állóhelyesek nagy haragjára felugornak a padokra.

Közeleg a processzió.

A menetet a svájci alabárdosok nyitják meg. Aztán egy óriási csupasz fakereszt, amely után a koldus-szerzetesek küldöttségei következnek: kapucinusok, augusztinusok, karmelisták, franciskánusok stb. Aztán jönnek a prédikáló barátok: dömések, bencések, ciszterciták. Nyomukban a kánónokok. Minden csoport előtt keresztet vagy lobogót visznek, — és minden egyes részvevőnek a kezében egy óriási gyertya, az ünnepet rendezők ajándéka. Imádkozva, énekelve, szoltárokat recitálva vonul el előttük a processzió vég nélkül. A dallam oly monoton, hogy már-már szinte elalszunk. . . .

Szünet. Óriási hőség. A végtelen nyüzsgő emberáradatból kezek és karok emelkednek ki, mintha segítségért könyörögnének. Valami határozatlan zsvajtör elő. . . .

Most a világi papság vonul el a sorfalak között át a középső uton.

A portikus felől pedig karének hangzik. És a római bazilikák kanonokjai kényelmesen tolják el mellettünk többnyire nagyon jó karban levő temüket és kezükben a gyertya jovialis arcukba világít.

Most az új szentek óriási két lobogóját hozza egy-egy izmos klerikus. Szent Rita zászlójának szalagjait az új szent rokoni tartják, — Jean Baptiste de la Selle-ét a rendház tagjai, amely az ünnepe költségeit is viseli.

Ujabb szünet. Fölcsigázott várakozás és visszafojtott idegesség mindenütt. Hol marad a pápa? Már egy óra óta tart a processzió. . . .

A pontifex a Sixtus-kápolnában végzi az ünnepe végbevezelő ceremóniáit. És onnan felülről mesés távolságból angyali hangok búbájós éneke száll alá: a Sixtus-kápolna énekkara közeleg a portikushoz a scala regia felől.

Megint szünet. Most hirtelen ösörtetés és pengés hallatszik és ujabb ragyogás kápráztatja a szemet: fölvonul a nemesi gárda. És ujból kitör a kiváncsiság tombolása, vadul másznak fel a nők a padra és az állóhelyek felől a világ minden nyelvén hallani: — *Leülni! Le vele!*

Most a meglepetés némasága áll be: közeleg a pápa udvartartása. Egy pillanat alatt püspökökkel van tele az út a portikustól a kupoláig.

Fél tíz. Magasan a portále felett ezüst trombitákból fujják az inkább könnyed, mint patetikusan ünnepléyes bevonulási indulót. A tömeg zsvajva vi-harrá válik, de csakhamar lecsendesül.

Magas aranybaldakin alatt bozzák a pápát a gestariások. A szent atya fáradtan öszja az áldást.

Közelemben hirtelen láрма támad: egy nyurga fekete fiekó turbánnal a fején és valami török effendikabátban ülre tőr, szíjjel boxolja a hőlgyeket, mialatt a világ legudvariasabb hangján mentegedőzik: — *Je suis de Jerusalem!* (Jeruzsálemből való vagyok!)

A pápa trónusán ül és megkezdődik a szentté avatás ünnepe: a bibornokok kezét csókolnak a pápának, a püspökök a térdén nyugvó stólat, az apátok az ő fehér papucsának orrát. . . .

Tizenegy órakor kezdődik a mise. Délben hangfól a *Te deum laudamus*. . . .

Az egyháznak két új szentje van az egokban.

x.

FŐVÁROS.

(*) A közúti vasut körforgalma. A közlekedésügyi bizottságnak kiküldött albizottsága ma megállapította a pesti és budai belső körutak közforgalmában alkalmazandó díjtételeket. Ez alkalommal, egyetértőleg a közúti vasutársasággal, a pest-budai viszonylatokban az átszálló forgalmat is akképp szabályozta, hogy a balparti részek legzsúfoltabb pontjairól is, úgy a budai belső körutak, valamint a fogaskerekű vasut, Zuglilet és Lipót-mező kiránduló helyek átszálló-jegygyel elérhetők lesznek s így a nagyközönségnek régi óhajátását valósitotta meg. Az elnökli *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester és *Szabó* Károly tanácsos részletesen ismertetővén a *Rupp Imre, Kollár Lajos* és *Heltai* Ferenc bizottsági tagok részéről, valamint a tanácsli ügyosztálytól is elkészített javaslatokat, a bizottság általánosságban elfogadja azt a rendszert, amelyet *Heltai* Ferenc bizottsági tag javaslata tartalmaz.

A elnök fölkérésére, az ülésre meghívott társulati vezérigazgató, *haraszi Jellinek* Henrik, a töle már a mult ülésben kivánt nyilatkozatot előterjesztette s nyilatkozatát egyuttal írásban az elnöknek át is nyújtotta. A bizottságban igen jó benyomást tett a társaságnak előzékeny magatartása, amely a szerződésbeli jogoknak hangsúlyozása mellett, mégis ott, ahol igazi érdeke forog fönn a közönségnek, a kivánt szakaszbeszátásokat és díjmérsékléseket a maga-

részéről is hajlandó volt elfogadni. Ezek szerint, behozhatnak egy 6 krajcáros jegyet a Vígyszínház és központi városába közt, ahol eddig 10 kr. volt a díj; ugyanez történik a központi városába — fővámbázi viszonylatban. A budai-ódsilon a Ferenc József-híd — és a Margit-híd közt, az összes budai körutak érintésével, a 10 kros díjtételt fogadják el, holott eddig, direkt tarifa hiányában, ez az ut 18 kr-ba került. A déli vasut — és Margit-híd budai hídfője közt az új díjtétel 6 kr. a jelenlegi 12 kr. helyett, a déli vasut Margit-híd—Nyugati pályaudvari viszonylat és a déli vasut — Ferenc József-híd Kálmán-téri viszonylatban 10 kr. lesz a díjtétel, ami 2 krajcár engedménynek felel meg.

Az átszálló forgalomban, mint új viszonylatokat iktattak be tényleges díjmérsékletekkel: a Népliget — illetőleg Ludovicium — déli vasuti viszonylat, hasonlón az összes városi díjtétel kiágazásoktól, a Közvágóhidtól és régi József-városi pályaudvartól, a külső Váci-utról a Déli vasuthoz 15 kros díjtétellel.

Ugyanok Kőbányáról és Újpestről adnak ki átszálló jegyeket a Déli vasuthoz 18 kros díjtétellel. A váci vámtól Császár- és Lukácsfürdőbe egy új 10 kros átszálló jegyet adnak ki. Újpestről és Kőbányáról átszállás a Fogaskerekű vasuthoz 20 kros díjtétel mellett. Továbbá a Közvágóhidról, a Népligetből, a Városligetből, a Zuglóból, Újpestről és Kőbányáról átszállás a Zugligetbe és Lipótmezőre 25 kros díjtétellel.

Szabó Károly tanácsos, a közlekedési igazgatóság részéről kielteti, hogy az előterjesztést egész terjedelmében elfogadják, mert a székes fővárossal kötött terület-használati szerződésben a kérdésbe kerülő díjtételek meg vannak állapítva s így a társaság nem kényserbítható engedmények adására. Ha a társaság mégis önként lényeges díjmérsékleteket nyújt és lehetővé teszi, hogy az átszálló forgalom széles alapokra rendeztessék, akkor 6 ezt a maga részéről csak örömmel üdvözölheti. (Helyeslés.)

A bizottság többek felszólalása után elfogadta az előterjesztést, Jellinek vezérigazgató hozzájárulása mellett, Véri Károlynak azzal az indítványával, hogy a körforgalomban a gyermekjegyekre nézve 4, 5 és 6 krajcáros tételek állapítsanak meg, amiből a vezérigazgató hozzájárult.

A bizottság végül elhatározta, hogy minden intézkedést megtesz az iránt, hogy az elért nagy könnyítések és kedvezmények lehetőleg még a nyár folyamán álljanak a közönség rendelkezésére.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető bizottságok holnap, június hó 1-én a következők III. osztály kerületét javaslatot fogják tárgyalni: a VI. kerületben az első bizottság és a VII. kerületben a második bizottság a külön meghívottakét.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A Népszínház kapuzárása.** A Népszínházban az idén egész június havában folynak az előadások. A szezon utolsó előadása június 30-án lesz, mire a rendes kéthavi szünet következik. Az új szezon szeptember elsején nyílik meg.

**** A Magyar Színház újdonsága.** A Magyar Színház legközelebbi újdonságából, a *Hefesi-Faragó-féle Szerelmek övodája* című énekes szimfóniából, amelynek fő női szerepét *Ledovszky Gizella* játssza, most folynak a próbák. A darab bemutatóját a pünkösdi ünnepek után tartják meg s a következők játszanak benne: *Szilassy Géza, Láng Etel, Aranyossy Janka, Varga Anna, Rózsa Lili, Boross, Siskai, Ráthonyi, Rózsahelyi, Odry, Kardos.*

**** A Nemzeti Színház új darabja.** A Nemzeti Színház igazgatósága a jövő színházi év számára újabb, többek közt, a következő külföldi darabok előadását józát szerezte meg: *Un père prodigue* (Dumas. Ford. Fái J. Béla). *Der Star* (Hermann Bahr. Ford. Szőlősi Zs.). *Die Journalisten* (Freytag. Ford. Márkus M.). *Le berceau* (Brieux). *Der Bißperzel* (Hauptmann. Ford. Sebők Zsigmond). *Moriturus* (Sudermann. Ford. Fáy J. Béla és Makai Emil). *A kegyelemkényér* (Turgenev). *Come le foglie* (Giacosa). *Auf der Sonnenseite* (Blumenthal-Kadeburg. Ford. Huszár Vilmos).

**** A Robinson Crusoe bemutatója.** *Decorcelle*-nek: *Robinson Crusoe* című nagy látványosságának első előadását a Népszínházban technikai akadályok miatt péntekről szombatra kellett halasztani. Holnap pénteken épp ez okból nem is lesz előadás s a holnapra váltott jegyek a szombati premierre érvényesek. A darab szereposztása a következő:

Robinson Crusoe — Szirmai; Susanna, felesége — P. Lukács Juliska; Peterpatt korcsmáros — Németh; Betty, felesége — Z. Bárdi Gabi; William, matrózgyerek — Kápolnai Irén; Lord Trevelyan — Horváth; Spargoletti kapitány — Kiss; Péntek — Kovács; Lord Wilmore — Szerdahelyi; Jim tengerész — Szabó.

Az új díszleteket *Spannraft* Ágost, *Linkhart* Vilmos és *Bentheim* Róbert festették. A látványosság kiállítására a színház a legnagyobb gondot fordította.

**** Ibsen új drámája Olaszországban.** *Ibsen* drámája: *Mire feltámadunk* színe került a napokban a bolognai *Duse*-színházban. A darabnak nagy sikere volt. Ehhez a sikerhez érdemesen jegyzi meg egy olasz újság, hogy bizonyítéka annak, hogy az északi művészet mennyire meg tudta hódítani az utóbbi évek alatt az olasz ízlést.

**** Fojár Tereska Eudán.** A Népszínház ifjú művésznője, mint értesülünk, az idei nyár folyamán hosszabb ideig fog vendég szerepelni a budai *Fővárosi Nyári Színházban*, *Makó* társulatánál. A tehetséges fiatal művésznő, aki a szubrett szerepkörre való nagyobb hivatottságának kivánja tanulóit adni, a *Lukácskasszony* címszerepét fogja játszani.

**** Fővárosi Nyári Színház.** Pénteken kerül színe *Andran* nagy operette *A baba*. A darab főbb szerepei következőképp vannak kiosztva: *Lancelotti* — *Stoll Károly*; *Hilarius* — *Kremer Jenő*; *Alesia* — *Szende Anna*. A krisztinavárosi szinkór kasszadarabja *Rostand* romantikus drámája, a *Cyrano de Bergerac* oly sikert aratott egy erkölcsileg, mint anyagiilag, hogy rövid két hét alatt szombaton már tizedszer került színe. *Cyrano* egy *Nemzeti Színház*, mint a *Magyar Színház* már a tél folyamán szándékozik műsorába felvenni.

**** Az Országos Szépirodalmi Akadémia vizsgálata.** Az Országos Szépirodalmi Akadémia évről vizsgálati a mai napon kezdődtek és a jövő héten érnek véget. A közoktatásügyi minisztert a vizsgálatokon dr. *Huszka Jenő* miniszteri fogalmazó képviseli.

**** Pécslini legújabb operája.** *Fuccini*, aki *Mária Antoinette* szomorú sorsát akarta legújabb operája tárgyát választani, felhagyott ezzel a tervével és a legsötétebb tragikumából az ellenkező végletbe áteszva — komikai operát ír, amelynek hőse *Daude*. Alphonz nagyhirű regényének *Tarasconi Tartarin* lesz a hőse. Az opera szövegét *Illica és Giacosa*, akik *Fuccini*nek a rendes szövegírói, most dolgoznak s *Fuccini* költözte magát, hogy a dalmi zenéjével két év alatt elkészül. A *Tartarin* a római *Constans*-színházban fog bemutatásra kerülni.

**** Énekes bohózat a Népszínházban.** Adunk hírt róla, hogy a *Vígyszínház* ez idei évadját a *Három pár cipő* című énekes bohózzal fogja berekesztetni, a bohózat címszerepében *Blaža Lujzával*. A darabból hétfőn tartják az olvasópróbát, amely után a próbák gyors egymásutánban fognak leperegni, úgy hogy a darab június tizedike táján bemutatásra kerül.

**** Perosi, mint operaszerző.** *Perosi*, akinek két legutóbbi oratoriuma nem tudta a közönséget megnyerni, visszatért ahhoz a szándékához, hogy operát ír. Az egyházi szerző operája természetesen egyházi tárgy lesz s a címe *Mózes* lesz. Szövegét két *milánói* író: *Cammeroni* és *Croci* írta. A bibliai zenedráma egy előjátékából és három felvonásból s *Mózes* életét tárgyalja a Nilusban való megtalálásától a szép *Faraok* királyleány által, egészen a zsidóknak a vörös tengeren való átkeléséig. A mű színehozzátalát eléggé fantasztikus módon képzeli magának *Perosi*. Zenedráma-ját nem színpadon, hanem az ismeretes *Perosi*-teremben adnak elő még pedig olyképen, hogy a cselekmény arnyképekben vonulna el a néző szemelőtt, mielőtt a zenedrámat végig muzsikálnák.

**** Tenorista-csere.** *Berlinből* táviratozzák, hogy az oitani *Theater des Westens* ma szerződtette *Arányi Dezsőt*, a budapesti Operaház volt tenoristáját. A *Theater des Westens* így pótolja *Alberti Wernert*, aki onnan került a budapesti Operához.

**** Vidéki színiélet.** *Zalai* Irmát, a Rákosiiskola jelesen végzett tehetséges növendékét a Pozsonyi Színház drámai primadonnának szerződtette.

**** Katona- és cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Most, hogy a *Telefon Hírmondó* befejezte hangverseny idejét, este 8 órától 11 óráig katona- és cigányzenét követe előzetőinek szórakoztatására. Így ma este is a *Gambriusban* játszó katonazenekar és az *Emkében* játszó cigánybanda játékát közvetíti, közben 10-10-ig érdekes híreket olvastat fel a beszélőújság szerkesztőségébe.

MŰVESZET.

□ **A tavaszi tárlat aranyérmei.** A tavaszi tárlat legnagyobb kitüntetése, az *állami aranyérem* dolgában — mint értesülünk — már döntött *Wallaces Gyula* közoktatásügyi miniszter. Elfogadta a tavaszi műtárlat zsűriének felterjesztését s annak értelmében elhatározta, hogy az állami nagy aranyérem ezúttal ne adassék ki. Helyette két kis állami aranyérem kerül kiosztásra, az egyiket *Csók István* kapja „Magdolna” című képre, a másikat *Roskovics Ignác* az árpád-házi királyokról festett ciklusára. A miniszter az érme adományozására vonatkozó határozatot már aláírta.

□ **A Szent Zsigmond-kápolna oltárképe.** A budai királyi palota újjáalakított Szent Zsigmond kápolnája számára *Hegedűs László* festőművész oltárképet fest, amely a kis Jézus előtt a három királyok hódolatát ábrázolja. A képet a palotaépítés vezetősége képviselőletben ma tekintette meg *Hanszmann* Alajos műgyemtemi tanár, aki azt igen sikerülnek ítélte. A festményt július hónapban helyezik el az új főoltáron.

□ **Tanulmányat.** K. *Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsost, a kultuszminisztérium művészeti osztályának fejté, a miniszter külföldi tanulmányutra küldte. Kísérőében van *Terey Gábor*, az országos képtár igazgató-őre és *László Fülöp* festőművész. A társaság Dublin felé vette útját, ahol 7-ikén *László Fülöp* esküvője lesz. A tanuk egyike *Lippich* osztálytanácsos.

□ **Egy ingaóra története.** A párisi kiállítás művészeti osztályában közfelfűtést kelt egy kis ingaóra, amelyet három, márványból faragott grácia tart. A három kis szobornak, mely *Falconet* műve, igen érdekes története van. Ötven évvel ezelőtt egy frankfurti kereskedőhöz került, aki 1500 frankért adta el egy Mannheim nevű gyűjtőnek. Ettől báró Double vette meg 1855-ben, 7000 frankért. 1881-ben elárverezték a Double-féle gyűjteményt, s akkor Camondo gróf lett, aki 101.000 frankot adott érte. A minap egy *Seligmann* nevű ur kerek egy milliót ígért a három kis szoborért, majd, hogy a gróf vonakodott eladni, 1.250.000 frankot kínált érte. Camondo ennyit sem adta el az órát, mert végrendeletileg a Louvre-nak akarja ajándékozni.

□ **Walter Crane a magyar iparművészetről.** *Walter Crane*, a világhírű angol művész a *Magyar Iparművészet* legújabb számában a következőket írja a mi iparművészetünkről:

Csak benyomásról számolhatok be, de — s ezt mindjárt az elején jegyzem meg — a magyar iparművészet roppant változatosságának és gazdagságának a benyomásáról.

Amint az *Iparművészet 1896-ban* című gyönyörű művet forgatom (melynek egy példányát a magyar iparművészeti társulat szíveskedéssel küldöttek), az evolúciónak ugyanaz a neme öltik elem, amely jellemzi az európai művészetet általában: a román és a korai gót korszak legegyszerűbb szigorú formáitól és díszítelményeitől a Flamboyant- és a Renaissancekor tulesapongásáig. Am a magyar nép sajátos jellege, a virágdíszítésményben nyilvánuló gazdag és kimeríthetetlen fantáziája, romantikus és gyakorlati érzéke és a kivételben való nagy ügyességé mindvégig érvényesül.

Semmi sem multhatja felül a himzésök és himzésrajzok némelyikének szépségét és a hagyományos paraszt-himzésnek a viselőt színhatását emelő báját. Ezek közül igen sok emlékezteti az embert típus és forma tekintetében a gyönyörű persa és indus himzésre. A csipkék és a szövött munkák általában nagy szépségnek a benyomását teszik, ugyancsak az ötvösmunkák is, amely iparművészeti ágban a finom művészi képzeteknek ugyszólván szabad tero van.

A vasmunkákat és a fegyverzetben látható rajzokat, valamint a faragásokat a leleményességnek rendkívül gazdagsága jellemzi.

A bigdadabb angol ízlésre a modern iparművészeti alkotásokban mutatkozó eme termékenység néha a nyugtalanság hatását teszi. De ez épp az a nyugtalanság lehet, amely a modernség jellemvonása.

Feltűnő az extravagáns vonalak iránt való hajlandóság a butor-rajzok egy némelyikében; míg mások viszont egyszerűek és nyugodtak.

Egészben véve azonban éles és gyors felfogást, kísérletezést, eredeti alkotást, átférfalmást, kézügyességet és szabotosságot észlelhetni; és jóllehet — mint az összes országok jelenlegi iparművészetében — a párisi és müncheni műtermekre visszavezethető különféle befolyások nyomai láthatók, sőt itt-ott angol vagy japáni és keleti rajzmódnak a hatása tűnik fel: a karakterisztikus magyar érzés ott van mindenben és uralkodik, elhatárolódik az összes befolyásokon.

Annak a reménynek a kifejezésével végzem cikkemet, hogy mi angolok mihamarabb és minél alaposabban meg fogunk ismerkedni a magyar művészetrel, az ő összes változataiban.

Ami engem illet, nekem már pár hónap mulva személyesen lesz szerencsém ehhez és önökhöz. Addig is:

Szíves üdvözlötlet küld önöknek

Walter Crane.

A nagy angol művész egyuttal egész sor oly művét engedte át reprodukciói céljából a *Magyar Iparművészet*nek, amelyeket még sehol sem ismernek. A *Magyar Iparművészet* legújabb számának fele ezektől a kitűnő munkáktól ékes, a szám többi részét a magyar iparművészetnek Párisban kiállított kiválóbb alkotásai adják. A kitűnő folyóirat, amelyet elsőrangú emeltek *Fittler Kamill* és *Gyöngyi Kálmán* szerkesztők, és számmal bizonyosságot tesz arról, hogy lehet nálunk is külföldi színvonalon álló művészeti szaklapot előállítani. A lapot az *Iparművészeti Társulat* tagjai ingyen kapják.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A királyi magyar természet-tudományi társulat** általani szakosztálya június 1-én, pénteken este 6 órakor ülést tart a műgyemtem Eszterházy-utca 1. szám alatti állattani intézetben. Tárgyak: 1. *Agner* Lajos: dr. *Fleck E.* Die Macrolepidopteren Rumániens c. dolgozatának ismertetése. 2. dr. *Horváth Géza*: Százados évtördülő. 3. *Pável János*: Érdekes lepkefajok bemutatása.

□ **Vilseppillanás tíz egyesületi évre.** Dr. *Tur-novskij* Mór, a Marostorda vármegyeyi Marosvásárhelyi Orvos-gyógyászati Egyesület titkára, a fenti címen szakavatott tollal írta meg „az orvosi és gyógyszerészeti tudományok művelése, a közegészségügy fejlesztése és a kartársi jóviszonyok előlétele” céljából alapított Orvos-gyógyászati Egyesület történetét.

Nyiltér.

Mohai ÁGNES forrás

hazánk legzénsavdusabb természetes savanyuvize.

Tiszta kellemes asztali és borviz.

Budapest főváros részére

külön háztartási töltés

olcsóbb a szódavíznél

1¹/₁₀ liter palack 36 fillér, üres palack visszavételi ára 8 fillér.

Kapható minden fővárosi fűszerkereskedésben.

Főkatár:

ÉDESKUTY L. ásványvíznyereskedés cs. és kiz. udvari szállító Budapesten.

Császár fürdő

BUDAPESTEN.

Felszárított kénos hővizű gyógyfürdő, paratán gyógyfürdővel, legmodernebb ivárfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádifürdővel, 200 kőpalmes ingószobával, a legújabb kábeltelefonnal, Postakutya kábeltelefonnal ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közöltéeknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

A Derby. A Derby résztvevőinek listája folyton fogy. Ma már nemcsak Polónius kétes induló, hanem a jó outsider tip is biztos nem induló. A mai konstellációk szerint csak ezek a lovak várhatóak a starthoz: *Topromeo* (Cleminson), *Sternbuck* (Adams), *Kartal* (Black), *Attila* (Park), *Capo Gallo* (Sharpe), *Gondi* (Poole), *Ineroyable* (Wilton).

Elmúlt lovak. A versenylovak közt pusztító betegségeknek két 16 esett áldozatul a napokban. Az egyik gróf Eszterházy Imre Y. *Sweetbreadje*, a másik lovak Lederer *Alenconja*, mely előtt szép jövő állott a verseny pályán.

Bécsi lovensenyek. Ma a katonatisztek napja volt a Freudenauban. Az Armees teeplochase volt az egyetlen érdekesebb szám, amelyért, mint mindig, most is sok ló indult. A győztes Rheina Wollbeck főhadnagy lett *Cap* nevű lovával, melyet Mannhardt főhadnagy ült. Érdekes volt még a *Taurus* handikap, mely *Boldognak* hozott, úgy amint megfogták, igen könnyű győzelmet. Más semmi különösebb nem történt a mai verseny napon, melynek részletes eredményét itt adjuk:

I. Kétfősök versenye. Díj 2000 korona. Távozság 1000 méter. Gr. Festetics T. *Spitzbub* (Park) első, gr. Arco Zinneberg *Wunschmaide* (Huxtable) második, gr. Üchtritz Zs. *Kozma* (Poole) harmadik, azután *Bombardier*, Tokaj, *Schwajdnitz*. Itélet: Könnyen 3 hoszzsal nyerve, 3 hoszzsal 3-ik. Totalizátor: 10 : 21. Helyrefogadások: I. 50 : 79. II. 50 : 181.

II. Handikap. Díj 2000 korona. Távozság 1600 méter. Péchy A. *Da Capo* (Poole) első, Schindler L. *Alice* (Slack) második, gróf Festetics T. (Hamlet) (Park) harmadik, Mr. Mr. Black *Fragile* (Finan), negyedik, azután *Fille*, *Pimasz*, *Galerien*, *Ucalogon*, itélet: Könnyen 3 hoszzsal nyerve, hoszzsal 3-ik. Totalizátor: 10 : 51. Helyrefogadások: I. 50 : 93. II. 50 : 103. III. 50 : 96.

III. Taurus-handicap. Díj 5000 korona. Távozság 2800 méter. Blaskovich E. *Boldogja* (Prudames) első, Gróf Henckel A. *Menvecskeje* (Chaloner) második, Okolicsányi E. főh. *Drávaja* (Finan) harmadik. Azután: *Remota*, *Dalfy*, *Honour Bright*. Itélet: Felatarva öt hoszzsal nyerve, hoszzsal 3-ik. Totalizátor: 10 : 25. Helyrefogadások: I. 50 : 67. II. 50 : 80. III. 50 : 106.

IV. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távozság 1000 méter. Trautmansdorff L. *Ladrája* (Wallace) első, Gr. Orsich P. *Apród III-ja* (Imre) második, Gr. Henckel A. *Vilmosa* (Chaloner) harmadik. Azután: *Megaera*, *Algier*. Itélet: Igen könnyen három hoszzsal nyerve, három hoszzsal harmadik. Totalizátor: 10 : 32. Helyrefogadások: I. 50 : 84. II. 50 : 85. A győztest 3100 koronáért megvásárolta Baltazzi Arisztid.

V. Kétfősök nyeretlenek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távozság 1000 méter. Lovar Wiener W. *Kamistája* (Wallace) első, Szászberkei ménes *Baaderke* (Slack) második, Oborai ménes *Mamirja* (Gilchrist) harmadik, azután *Strohfeuer*, *Aria*, *Maculani*, *Tricolore*. Itélet: könnyen 1¹/₂ hoszzsal nyerve, 4 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 10 : 17. Helyrefogadások: I. 50 : 63. II. 50 : 112. III. 50 : 92. A győztest 3400 koronáért megvette Dreher Antal.

VI. Pászeregi akadályverseny. Díj 6000 korona, távozság 4000 méter. Reiner-Wolbeck főhadnagy *Capja* (Mannhardt főhadnagy) első, Strzygowszky V. százados *Diakja* (Szemere százados) második, Köller

E. főhadnagy *Chorazyja* (Tulajdonos) harmadik. Azután *Steady*, *Druha*, *Lübeck*, *Teretvár*, *Helfgott*, *Commoner*, *Paris*. Birói itélet: Küzdelem után félhoszzsal nyerve, egy hoszzsal harmadik. Totalizátor: 10 : 50. Helyrefogadások: I. 50 : 93. II. 50 : 155. III. 50 : 357.

VII. Állványdíj. Díj 3000 korona, távozság 1800 méter. Báró Harkányi J. *Elo Tintója* (Wilton) első, gróf Andrassy Géza *Cidie* (Gilchrist) második, báró Üchtritz Zs. *Nickerlje* (Poole) harmadik. Birói itélet: Könnyen egy hoszzsal nyerve, félhoszzsal harmadik. Totalizátor 10 : 24.

EGYESÜLETEK.

(A magyarországi tanítók országos bizottságának) igazgató tanácsa ma délután 3 órakor, *Lakits* Vendel igazgató előnklete mellett ülést tartott. Elhatározták, hogy az országos bizottság ugy a kolozsvári tanítóképző-intézeti tanárok gyűlésén, mint az a magyar királyság 900 éves fennállása alkalmából tartandó esztergomi ünnepélyen magát küldötkekkel képviselteti. Az országos bizottság közgyűlése augusztus 16-án lesz a következő tárgysorozattal. 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd, a magyar királyság 900 éves fennállása alkalmából. 3. Tükfői jelentés. 4. Pénztárnoki jelentés. 5. A záróvizsgálatok szabályozása. 6. A nyugdíjtörvények revíziója. 7. Választások. (A gyűlésekbarát egyesület) június 12-én, kedden délután 5 órakor tartja évi közgyűlést az egyesület helyiségében (Csengery-utca 54.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Párbajügy.** A szolnoki megyebálon történt 1898. év elején, hogy gróf *Klebersberg* Zdenkó földbirtokos nagyobb társaságban a politikai szóvita közben azt vágta oda gróf *Bethlen* Balásznak, aki ellenkező véleményen volt vele:

— Amit mondaz: az hazugság!

Gróf *Bethlen* Balász erre a kijelentésre gróf *Tizza* István és gróf *Thoroceky* Miklós orsz. képviselő segédei által provokáltatta gróf *Klebersberg* Zdenkót. A párbajt egy becsületbírósi döntés előzte meg, mely kimondotta, hogy a sértő gróf *Klebersberg* köteles elégtételt adni gróf *Bethlen* Balásznak. A párbaj 1898. évi március 10-én ment végbe a Fodor-féle vívótérben. A párbajban mind a két fél megsebesült, de egészen jelentéktelenül.

Ma tárgyalta ezt a párbajügyet a budapesti büntetőtörvényszék Agoraszó bíró előnklete alatt. A tárgyaláson csakis gróf *Bethlen* Balász jelent meg, ellenfele gróf *Klebersberg* Zdenkó Nizzából kezezett levélben mentette ki elmaradását. Elnök elsőbbsen gróf *Bethlen* Balázst hallgatta ki, aki előadta, hogy gróf *Klebersberg* sértő megjegyzése folytan kényszerítve volt az ügyet lovasig utra terelni. A párbaj különben teljesen szabályosan ment végbe. A segédek is megtették a szokásos beiktési kísérleteket. Dr. *Farkas* László orvos a felek sérüléseit jelentékteleneknek mondja, amelyek nyolc napon belül gyógyultak. Gróf *Tizza* István és gróf *Thoroceky* Miklós tanuk kihallgatása után a törvényszék dr. *Pataky* ügyész vadjárja gróf *Bethlen* Balázst párvialdal vétségért négy napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős. Kimondotta a törvényszék, hogy gróf *Klebersberg* Zdenkó ellen a további eljárást folytatja s ügyét akkor fogja végtárgyalni, ha visszatér külföldi utjából.

§§ **Lázadás a toloncházban.** A Mosonyi-utcai toloncházban nagy forradalom támadt a tavasszal a rabok között. Reggel az örök nem mehettek be a közös zárkába, mert a benn lévő fegyencek belülről eltorlaszolták az ajtókat. A fogház igazgatója azonnal rendőri segítséget kért s *Rudnay* Béla főkapitány, *Farkas* Lajos tanácsossal a toloncházba sietett. Ekkor a ribillió tetőpontjára hágott. A főkapitány az ajtó elé állott s a fegyenceket egyenként hívta fel, hogy nyissák ki az ajtókat. Belülről hangos kiabálás volt a felelet a főkapitány felszólítására mire *Rudnay* kinyitatta az ajtókat s a zendülőket befogatta. Mindnyájan *Horváth* János toloncot tettek felelőssé a zendülésért. Horvát azért szította az elégedetlenséget, mert nem akarták a nyugati pályaudvarról vasuton illetékességi helyére toloncoltatni, hanem mint ezt a szabályok előírják, Vörösvárra szállították volna kocsin s onnan vasuton. Természetes, hogy ezután sem kocsin, sem vasuton nem vitték sehová, hanem lecsukták s ellenséggel *Letovanek* József, *Brunenstein* Sándor, *Halvák* Ferenc, *Tomesik* István, *Fejspil* Márkus, *Kohn* Ignác, *Vida* András s *Neumann* Géza ellen megindították a vizsgálatot, melynek befejeztével a bíróság hatóság elleni erőszak, s közbiztonság elleni kihágás miatt — vád alá helyezte őket. *Ebrödög* András előnklete alatt ma tárgyalta a törvényszék a zendülők púrt.

A vádhatóságot dr. *Geszti* Andor kir. ügyész képviseli, a vádlottakat dr. *Lehotky* Antal orsz. képviselő, dr. *Káldor* Gyula, dr. *Szekély* Dezső védik.

A törvényszék a bizonyító eljárást délután három órakor fejezte be s a perbeszéd után ítéletet

mondott. Dr. *Geszti* ügyész *Vida* és *Neumann* ellen elejtette a vádat. A bíróság *Horváth* Jánost hat hévi börtönrre, a többieket egyenkint két hónapi fogházra ítélte s ezeknek büntetését a kiállott vizsgálati fogsággal kitöltöttnék vette.

§§ **Kauciószedelő háztulajdonosnő.** Özv. Nagy Ferenecnek, a hirhét kauciószedelő háztulajdonosnőnek eljárását utánozta özv. *Konkolgyi* Zsigmondné szül. *Lampf* Jozsefné asszony is, akinek a *Szigony-utca* 27. szám alatt háza volt. Ehhez a házhoz, bár 1898. kezdve bérbe volt adva, nyakra-főre fogadta fel a kaucióképes embereket házgodnokokul. Így 1898. július 1-én *Fenyvesi* Sámuel fogadta fel 1000 forint óvadék mellett. Egy hónap múlva már zár alá került a ház, de azért *Tamás* Dánielt is felfogadta 1100 forint óvadék letétele mellett. Sőt még egy harmadik házgodnokot is szerződötletet 2000 forint óvadék mellett. Ez *Horváth* Dezső volt, aki azonban csak 200 forintot fizetett le. A felvett óvadékok természetesen az özeveg kezei között elkallódtak s a szegény házfelügyelők sohasem látták többé pénzüket. Csalás büntette miatt került ezért az élemedett koru özeveg ma a vádlottak padjára. Sorában osztozott ügynöke *Kovács* Ignác is, aki a kaucióképes házgodnokok felhatalozásában a kopó szerepét játszotta. A mai tárgyaláson *Agoraszó* bíró előnklete alatt csakis a vádlottakat és a beidézett panaszosokat hallgatta ki a törvényszék. Mintán a vádlottak kétségbeesetten védekeznek s tagadnak, ezen joguk gyakorlása közben újabb és újabb tanukra hivatkoznak ártatlanságuk bebiztosítására, a törvényszék *Pataky* ügyész beoegyezése után a tárgyalást elnapolta.

§§ **Sikkasztó könyvvezető.** Szabadkai tudósítónk táviratozza, hogy Nagyikindán tegnap a szabadkai géptéglá és cementárny-gyár részvénytársaság volt könyvvezetőjét *Netter* Lajost letartóztatták. A könyvvezető nagybót összeget sikkasztott el a társaság pénztárából s a könyveket is meghamisította. A részvénytársaság főelőntést tett ellene az ügyészségnél, de *Netter* időközben megszökött, úgy, hogy az ügyészség köröztesítést rendelt el. Hoszzas nyomozás után végre tegnapelőtt Kikindán fogták el *Nettert* s Szabadkára kísérték. A sikkasztót a vizsgálóbíró bizonyítékok alján vizsgálati fogságba helyezte.

§§ **A sportézeveg.** Emlékezetes még a szenzációs bűnpör, amelynek özv. Nagy Ferenecné, a vizen járó biokli főtalálója és *Vesztröczy* István a volt előjáró a hősei. *Vesztröczy* a fogházat főlozerelte a tébolydával. Nagynét pedig a törvényszék csalásért négy esztendői fogházra ítélte. A kir. itéletábla *Horváth* Béla bíró előadása mellett ma tárgyalta az ügyet, s Nagyné büntetését hat esztendői fogházra emelte föl. A büntetés a mai naptól számítódik, és egy év és 7 hónap kitöltöttnék vételik.

TÁVIRATOK.

A bécsi választások.

Bécs, május 31. A mai közszégi választások ismét az antikrimeniták győzelmével végződtek, csak éppen Ottakringben és Favoriten-kerületben választottak szocialistákat, amott *Reumann* Jakabot, az utóbbi kerületben *Stumayer* Ferencet. Valószínű azonban, hogy mind a kettlen le fognak mondani, mert a szocialdemokrata-párt határozata értelmében, ha a párt legalább öt taggal nem jut be a tanácsba, akkor egyetlenneg sem fogadhatja el a mandátumot. A választások végleges eredménye az, hogy 131 antisemita tanácsossal szemben huszonhárom képviselőik az ellenzékét.

Bécs, május 31. Az általános választókuria 20 közszegtanácsosi mandátumból a keresztény-szocialisták tizennyolcat és a szocialdemokraták kettőt kaptak. A többi választás eredménye még kétséges.

A konstantinápolyi attasé.

Berlin, május 31. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung azt az állítást, hogy Ausztria-Magyarország, Németország és Anglia konstantinápolyi katonai attaséinak a török birodalom különböző részeiben tett tanulmányutja között bizonyos kapcsolat van és azt a jelentést, hogy ezekre a tanulmányutakra Németország adta meg az impulzust, megcáfolja azaz a kijelentéssel, hogy moró véletlen, hogy a nevezett katonai attasék egy időben vannak távol Konstantinápolyból. Közös tervről annál kevésbé lehet szó, mert Berlinben illetékes helyen egyáltalán nem tudnak közelebbi részleteket arról, hogy milyen megbízása van esetleg az osztrák-magyar és az angol katonai attaséknak.

Az olasz kormányelnök beszéde.

Róma, május 41. *Pelloux* miniszterelnök ma egy nagy választógyűlésen beszédet mondott, amelyben a *beipolitikával* foglalkozott és behatóan megokolta a kormány magatartását. Az országának — mondá egyebek közt — itélnie kell a kisebbségnek a törvényhozó testület akaratának törvényes kifejezése ellen való fellazadása fölött. Azután egyetértésre buzdította az alkotmány barátait és kiemelte, hogy a minisztérium elmondhatja magáról, hogy becsülelesen és szorgalmasan dolgozott azon, hogy az országban helyreállítsa

a békét, hogy kifelé gazdasági fejlődést és becsületes kormányzatot hozzon létre. Az ország tudja ezt, ezért nyugodtan tekinthet jövetele elé. Ha a vasárnapi választások többséget hoznak a minisztériumnak, ez elléggé meg fogja mutatni a kormánynak azt az utat, amelyen haladnia kell. A nép votuma meg fogja tenni kötelességet. Nekünk, mint mindenkinek, engedelmessé kell ennek a votumnak és nem lesz többé ok és ürügy az ellenszegülésre. A beszéd, melynél az összes miniszterek és államtitkárok, a szenátus elnöke és számos szenátor és képviselő voltak jelen, nagy tetszésre találtak.

Galliffet lemondása.

Páris, május 31. A nacionalista újságok gratulálnak Galliffetnek ahhoz, hogy Chanoinnak, a Brissot-minisztérium hadügyminiszterének példáját követve, szintén a képviselőház nyílt ülésén mondott le. Az asszonyoktól szerkesztett *Fronde* azt írja, hogy papok befolyása alatt lévő asszonyok bírták Galliffet lemondására.

André hadügyminiszter át fogja alakítani elnöki ügyosztályát. Az ügyosztály eddigi főnöke Davignon megvált állásától s helyébe a lotaringiai származású Percin ezredesét fogják erre a helyre kinevezni.

Páris, május 31. A kamara mai ülésén Grandmaison Galliffet lemondása ügyében interpellált.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök azt válaszolja, hogy Galliffet levele bizonyosságnak, hogy a lemondás egészségi okokból történt. Az interpellációra adandó válasznak egy hónapra való elnapolását kéri. A kamara 315 szóval 171 ellenében a miniszterelnök kívánságához képest határozott.

Páris, május 31. A ma tartott minisztertanácsban Monis igazságügyminiszter közölte, hogy a főállamügyészek átadta a hadügyminiszter paraszát az *Aurore* ellen, mely tegnapi számában a hadsereget sértő cikket tett közzé.

A kínai forradalom.

London, május 30. A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből: A kínai hadseregnek nem engedték meg az orosz csapatoknak, hogy a takui erdőn átvonuljanak.

Tiencin, május 30. Ma a következő hadihajók érkeztek ide: Az orosz *Gremjachesu*, *Dimitrij*, *Sziszov Vélki*, *Gajdamak* és *Vszatnik* hadihajók két torpedónaszáddal, a francia *Descartes*, az angol *Orlando* és *Algérine* s végül az olasz *Elba*. Valamennyi hajóról tengerészkatona vagy matrózok szálltak partra.

Peking, május 31. A helyzet most valamivel jobb, mert a kínai csapatok minden pontot megszálltak, ahol zavargások történtek.

London május 31. A lapok egy Sanghaiból érkezett táviratot közölnek, amely szerint a kínai kormány rendeletet bocsátott ki, amely halálbüntetés terhe mellett megtiltja a boxer-szövetségben való részvételt.

Bstással, május 31. A peking-bangkoki vasúttársaság itteni igazgatóságának jelentik a kínai zavargásokról: Huszonöt belga család, férfiak, asszonyok és gyermekek kétezer boxer körül fogott egy helyen; a belgák három napig étlen-szomjan védelemzetk magukat és sok kínait lölettek. A helyzet az idegenekre nézve nagyon válságos, mert a regenscsászárné a boxerekkel titkon üszéjéztik.

Kormányválság Japánban.

Jokohama, május 30. Minthogy a liberálisok azt követelik, hogy néhány helyet juttassanak nekik a kabinethoz, valószínűleg az egész minisztérium beadja lemondását. A koreai helyzetet nagyon komolyan tartják. A saito azt követeli, hogy Japán tartsa fenn befolyását Kóreában. Egy japán cirkálóhajó azt a parancsot kapta, hogy Tiencinbe menjen.

Közgazdasági táviratok.

New York, május 31. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9.—, (9¹/₂) júliusra — (8.60), augusztusra 8.37. (9.47). New-Orleansban helyben 8¹/₂ (8¹/₂), — Petroleum Stand white New Yorkban 8.—, (8.15), Stand white Philadelphában 7.95. (8.10). Refined in Cases 9.30. (9.45). Credit Balances at Oil City 1.28. (1.31). — Zsír: Western steam 7.10. (7.15). Rohe és Brothers 7.35. (7.35). — Tengeri irányzata tartott. Májusra —, (41¹/₂), Júliusra 42¹/₂. (41¹/₂). Szeptemberre 42¹/₂. (42¹/₂). — Buza irányzata tartott. Piros ősi helyben 82¹/₂, (—). Májusra —, (71¹/₂), Júliusra —, (—), Júliusra 72¹/₂. (72¹/₂). Szeptemberre 73¹/₂. (73¹/₂). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3¹/₂ (3¹/₂). — Káv: fair Rio 7. sz. 8.—, (7¹/₂). Juniusra —, (6.80), Augusztusra 6.95. (6.85). — Liszt: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — Cukor: 4¹/₂ (4¹/₂). — On: 28.75 (28.40). — Riz: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 31. (Terménytőzsde.) (Zárlat)

— Buza irányzata tartott. Májusra 65¹/₂. (65.—), Juniusra —, (—). — Tengeri irányzata tartott. Júliusra 37¹/₂. (37¹/₂). — Zsír: Májusra 6.80. (6.80). Juniusra 6.80. (6.82). — Szalonna short clear 6.90. (6.90). — Sertéshús: Február —, (—). Májusra 11.17 (11.17). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Fonolère. Ha megsértette, köteles neki elégtételt adni. Akár érte el a férfikorát, akár nem. Ha gyereknek tartja, akinek még tanító félpa kelli, akkor minek sértette meg. Bepanaszollhatta volna a szülőknél vagy a tanítójánál s azokra bízhatta volna a megbüntetését. Most már nem térhet ki a kivánsára elől, annál kevésbé, mert ön a tartalékban tisztihelyettes is. Nagyon könnyen a rangjába kerülhetne. Különbön hasonló eset történt a hetvenes években Nagyváradon. Egy közös hadseregbeli százados megsértette egy tisztársának a társaságban jelen volt öcsését, egy fiatal, alig 16 éves gimnázialis tanulót. Mikor ezért provokálták, a százados jelentést tett az ezredesnek, tartozik-e egy tanulóval megverekedni. És az ezredes azt felelte: Miután megsértette, elégtétellel is tartozik neki. És megverekedtek. Különbön olvassa el erre nézve Clair Vilmos kollégánk *Párbaj-Codex* című könyvét, amelynek 5. §-a részletesen tárgyalja ezt a kérdést. Megrendelheti esetleg a *Budapesti Napló* kiadóhivataltánál is. Ára: 1 frt 50 kr.

A. B. C. Méltóztassák a következők intézetekhez fordulni: Budapesti Országos Első Gyermekekmenedék-hely-Egyesület intézete (Rákospalota, Istvántelek); Jó Pásztor intézet (III. Szőlő-utca 30.); ugyazintén az egyes árvaházakhoz: Aradon, Bécsben, Bazinban, Besztercebányán, Budapeston (József fin-árvaház, Protestáns-árvaház és Mayer-árvaház), Debrecenben (Tbereziánus), Főthon (Károlyi-árvahely), Győrött (Városi árvaház), Gyulan, Kálcsán, Kassán, Kolozsvárt stb. vagy a szeretetházakhoz: Budapest (Klotild-szeretetház és Szekes fővárosi közzei szeretetház), Kolozsvárt, Szegeden, Hódmező-Vasárhelyen. Iglón, Nagy-Tétényben és Nagy-Szöllősen. Más hasonló intézetek nem foglalkoznak kis gyermekek elemi iskolai nevelésével.

Bourgeois. 1. A tényleges szolgálat alól — családi tekintetből — való fölmentés iránt, a fölmentendő állítási kötelezettségének tartama alatt, minden év január és február hónapjaiban, a járási tisztviselőnél kell a folyamodást benyújtani, az illetékes kerületi hadkiegészítő parancsnoksághoz címezve. Mellékelni kell: a családi értesítőt; a községi előjáró s legalább két olyan községi tag által kiállítandó bizonyítványt, akiknek az állításra felhívott vagy már besorozott és szolgálatra köteles, de a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében kedvezményre igénynyel nem bíró fiai vannak. Ezen bizonyítványnak tartalmaznia kell: a védkötelesnek s ama családtagoknak megnevezését, akiknek gyámolítása érdekében a kedvezmény kériük; a család, esetleg minden egyes családtag ingatlan birtokának kimutatását; a foglalkozás megjelölését, melyekből a család és a védköteles fenntartása eszközeit meríti; annak kimutatását, vajjon a védköteles viszonyai olyanok-e, hogy a családnak elégséges segélyt nyújthat; az ingatlan birtokot terhelő mindennemű országos és községi adók kimutatását; annak világos tanúsítását, hogy a megnevezett családtagok fenntartása csakugyan és tényleg a védkötelestől függ-e; végül a községi előjárónak aláírásával kell bizonyítani, hogy mindezek az adatok igazak s a tényeknek megfelelők. A folyamodványt mindig annak kell aláírnia és beadnia, akinek érdekében a fölmentés kériük. A folyamodás és mellékletei bejegyzettek.

Bakony. 1. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez intézzék a kérvényt (kereskedelmi minisztérium), mert azt a kedvezményt csak ő adhatja meg. 2. Hivatkoznak a válságra és gyárunknak a magyar ipar érdekében már eddig is kifejtett tevékenységére. 3. Levélben válaszoltunk volna, de a választörvényt elfelejték mellékelni.

Sz. L. Kolozsvár. 1. A magyar-óvári gazdasági akadémián két évre terjed a tanfolyam. 2. Az előadott tárgyakról az akadémia igazgatósága szívesen küld értesítőt, tessék hozzá fordulni. 3. Nem számítják be azt a fél évet. 4. Segélyt nem kap, de a tandíjat, vagy egészben, vagy felerészben elegendő a földmívelési minisztérium, ha jó előmenetelt, nagy szorgalmat és kifogástalan magaviseletet tanusít s a tanári kar kérvényét pártóltag terjeszti föl a miniszterhez.

Barna 21. Mondja el a dolgot ugyanannyi bizalommal édes anyjának, mint nekünk. Ő, aki ismeri a körülmezőket, a legjobb tanácsot adja majd nagysádnak.

S. J. Kecském. A kis híreskét első alkalommal tényleg nem kaptuk meg. Ilyen tekintetében bármikor a legnagyobb készséggel állunk előfizetőink rendelkezésére.

Időköz. Méltóztassák a földmívelésügyi minisztérium selyemtenyészőt osztályához fordulni, ott részletes felvilágosítást adnak a selyemtenyészés módjaira és a selyemgubók értékesítésére nézve. Cím: Magy. kir. földmívelésügyi minisztérium selyemtenyészési osztálya, V. kerület, Új Ország-ház-tér.

A. Zs. Temesvár. Szívesen teljesítjük a kívánságát, melyet valami hírt kapunk felőle.

R. J. Nagy-Tapolcsány. 1. Héber nyelven belemoth: viziló. A kifejezés tehát így fordítható magyarra: Ugyen röhög, mint egy viziló. 2. Sugár termel. 3. Jókai szívesen megmagyarázza önnek. Lakása: VII., Erzsébet-körút 44. szám. 4. Már van ott tudósítónk. 5. Ha jók, másokról is.

R. I. Osztopa. Ismétlje meg a kérdést, akkor szívesen válaszolunk. Levelet, úgy látszik, nem kaptuk meg, különben már régen válaszoltunk volna reaja.

D. S. 1. Igen, az író vagy kiadó beleegyezését ki kell eszközölni. 2. Ha a szerző meghalt, a szerzői jog tulajdonosától kell az engedélyt kérni. 3. A törvény 50 évig védi a szerzői jogot. 4. Rendszerint pénzért adják meg az engedélyt, de megtörténik, hogy ingyen is.

E. O. (20056.) Ő nagyságának van igaza. Mindig az asszonyoknak van igaza.

Sátoralja-újhegyi előfizető. Az ilyen dátumokat nem tartjuk nyilván, de azt tudjuk, hogy ebben az évben kapta meg a bárói méltóságot.

S. V. Elek. Azt a megrendelt árut nem küldték el. Utközben amugy is elromlott volna.

W. J. Az egészen a kereskedelmi minisztérió függ. Szíveskedjék hozzá folyamodni.

M.-Tállya. Ebben az ügyben forduljon Horovitz antikváriushoz (V. Fűrőd-utca 2.) az esetleg megszerzi Önnek a kérdéses könyvet.

J. Gy. Liptó-Szent-Miklós. A kéreztett tanár VIII., Sándor-utca 10. sz. a. lakik s délután rendel magánbetegeknek. Juniában úgy tudjuk Budapestben található. Legbiztosabb, ha eziránt egyenesen a tanárhoz fordul Nagysád.

P. J. Gutorföld. Azt az alapot dr. Weimann Fülöp kir. közegegyezmény (VI., Andrássy-ut 1.), hozzá is kell folyamodni.

Napirend.

Naptár. Péntek, június 1. — Római katolikus: Pamfl vt. — Protestáns: Jusztin. — Görög-orosz: (május 10.) Patrik és t. — Zsidó: Szivan 4. jeme hageb. — A nap két 3 óra 50 percek. — Nyugszik este 7 óra 32 percek. — A hold két reggel 7 óra 38 percek. — Nyugszik este 10 óra 27 percek.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A székelybírók pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városban.

A fővárosi középítési bizottságának ülése délután 4 órakor az új városban.

Művészeti bonctani előadás délután 6 órakor a Tüzoltó-utca 58. sz. alatti anatomiai intézetben.

A Népszínházban a Robinson Kruzo című operette bemutató előadása.

A Budapesti Népköztársasági Közgyűlése délután 6 órakor (Zöldfa-utca 22.)

A magyar jelzőlog hitelbank 40/100 szlogleveleinek sorsolása délelőtt 10 órakor.

Nemzeti múzeum: Ásványtára. Nyitva van délelőtt 9 óráig délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.

Országos Képtér és a népművelő szemléltető képek kiállítása az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 óráig délután 3 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Közlekedési múzeum a városligetben nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Földtani múzeum zárva.

Szabadelmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyílednos könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tanácskozó-osztály és Kereskedelmi Szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 óráig délután 3 óráig délután 3 óráig. A hazai termékek kiállítása, a Keleti mintafar és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl; a városligeti ipareszterekben nyitva: délelőtt 9 óráig délután 2 óráig 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Múzeum. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Folies Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállója.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerekasztalok.

Petanovits Metropol szállója. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Újonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal.

Hej de vígan szól a nóta;
Hallgatom már este óta,
De a hajnal mégis olyan
Szomorúan várom:
Messez estél a szivemről
Én szerelmes párom!

Ne lennél csak olyan távol
A szivednek sugarától
Féltedne a lelkemen
A keserű bánat.
S Isten tudja — örülnék a
Szomoró nőtinak!

Horváth Elemér.

+ **Csak semmi bizottság.** Abból az alkalomból, hogy a múlt vasárnapon leleplezték Rouenben Guy de Maupassant szobrát, Jules Claretie, a Comédie Française igazgatója megható reminiscenciáit közöl a szerencsétlen költővel való találkozásáról. Néhány hónappal a cannesi katasztrófa előtt, Maupassant, akinek az idegessége már a legmagasabb fokra emelkedett, — mindig csak egyedül járt már lenni — fölkereste őt, Jules Claretiet és nagyon behatóan beszélt egy darabról, amelyet őszre akart megcsinálni. Három felvonásos nagy vígjátékról beszélt, amely tulajdonképpen első kísérlete lett volna a színpadon. Claretie biztosította, hogy a bizottság a legnagyobb örömmel fogja megvizsgálni a darabját.

— Hja! — felelte Maupassant. — Ez éppen a békkenő. Nem akarom, hogy darabom először a bizottsághoz kerüljön.

— Hisz ez önre nézve csak formalitás lesz! — felelte Claretie, Maupassant azonban nagyon helken és lassan így szól maga elé a eredve:

— Nem akarom, hogy darabom előbb a bizottsághoz kerüljön.

Claretie megvárta neki, hogy lez a szabály és helyén is való, hogy minden kéziratot, bárkitől eredjen is, először a hivatalos bírálók olvassanak el, a legnagyobb irók, Victor Hugo, Dumas, Balzac, Augier, Sardou és mások is alávetették magukat ennek az eljárásnak. Maupassant ellenben, olyan arkifejezéssel, amely megmásíthatatlan elhatározást mutatott, egyre csak ugyanazokat a szavakat ismételte...

— De másképp nem adhatok elő semmiféle darabot. Ami szabály, az szabály. Mit csináljunk — maradt meg álláspontján Claretie.

— Tegyen, amit akar, de én nem akarom — makoakodott Maupassant és ismételte a refrénjét.

— Akkor fájdalom le kell mondanom arról a szerencséről, hogy a darabját előadassam.

— Ó nem, azt nem! Nagy súlyt fektetek arra, hogy benyújtsam önnek a darabot, csak hogy ön nézze át egyedül.

— De még egyszer ki kell...

Maupassant a szavába vágott:

— Ezen a nyáron meg fogom írni, a tervezete már meg is van, s őszre készen elhozom a darabot, télen előadhatják.

Arca soványnak, megnyúltnak lázott, szeme fénylett s különös merevséget mutatott. Arcának egyetlen izma sem rezdült meg. Lassan, de szilárd hangon ismételte szavait. Claretie akkor sejtette meg, hogy e mögött a makaosság mögött valami elmezavar rejtőzik s más tárgyra tért át. Kevéssel ezután fölkelte Maupassant.

— Hát rendben vagyunk! Tehát őszre! Októberben megkapja a három felvonást. De semmiféle bizottság! Csak semmi bizottság!

Claretie nevetve mondta a nagyon komoly nézésű írónak:

— A fődolog, hogy a darabot az őszre megkapjam. Majd meglátjuk!

— Akkor minden rendben van. Őszszel! — mondta még Maupassant, azzal távozott. És Claretie soha többé nem látta.

+ **Quick Lunch.** Az Atlantic Monthly jellemzi a fiatal amerikai, aki az üzleti világban gyorsan előre akar jutni. Az ilyen fiatal amerikaiak a leggyorsabb közlekedési eszközöket kell használni, gyorsírást kell tudnia és az ugynevezett "lélekzet nélküli" való reggeliket" (Quick Lunch) kell ennie. Ezekhez képest, mihelyt belép egy vendéglőbe, már neki kell rontania az étlapnak s ha olég ügyes, még mielőtt felöltöjt, kalapját leteszi, kell elfognia egy pincéernőt, amivel legalább tizenöt másodpercet menf meg. Ha a megrendelt fogást hozzák, már akkor szurja bele a világot, amikor a vállán át megpillantja s a húst már akkora rég elfogyasztotta, amikor a mártás megérkezik. A kalács-piramisok szeleteit négy részre vágja és négy nyelével tünteti el. A rágás művészete ugyanis végleg eltűnt, mivel mint teljesen főlélesleges erőparazist fogják fel. A gyakorlott "lunch-öz" egyszerre nyolc az utolsó kalácsfalatot, ölti magára a felöltőt és fizeti ki a számláját.

+ **Kiállítás számok.** A párisi kiállítás az eddigi előlekből úgy reméli, hogy októberig ötvenhatvan millió ember fogja meglátogatni a kiállítást. Már a múlt vasárnap több mint háromszázezer ember járt a kiállításban. Most vasárnap pedig több mint négyszázezerre rugott a látogatók száma. A legutóbbi kiállítás alatt a legjobban látogatott napon négyszázezeret mutattak a kiállítás bejérőinél felállított számlológépek.

dolt, hogy nemsokára megpillantja őt, amint kiemelkedik alakja a tömegből.

— Menjünk — szól gyorsan a barátaihoz. Ideje van már...

Egy ágyulövés jelezte, hogy a királyné elhagyta a királyi palotát. Hosszas zsongás hangzott fel az embertömegből, hasonlatosan a tenger mormolásához a vihar előtt. A San Giorgio Maggiore partjáról süvöltve szökött a magasba egy rakéta, temérdek ragyogó rózsává pukkadt szét és elhamvadva visszabukott a vízbe. S a gyönyörű koronás asszony felé hatalmas üdvörlégás hangzott.

— Az bizonyos, — szól Francesco de Lizo, — hogy a királyné, ha szereti a te könyvedet, ma estére a nyakára fűzte összes gyöngyeit. Látni fogod a drága ékességek egész gyűjteményét, a velencei pátriális-világnak dus hagyatékát.

— Oda nézz, Stelio, — szól Daniele Gläuro, — a lépés alján csoportba verődtek a te fanatikus tisztelőid s várnak, hogy arra tarts.

Stelio megállt annál a kútnál, amelyre Foscarina figyelmeztette. Bronz-szélé fölfe hajolt, s a sötét mélységben megpillantotta a messi csillagoknak emésdött tükröképét. Egy pár pillanatra egészen különvált a lelke ettől a környezettől, nem hallgatótt a tömeg zsongására, csak azt az enyhe hideg lehelletet érezte, amely elárulta, hogy lenn a kútdenecbe mélyén víz van. És ekkor fáradtnak érezte magát és arra vágott, hogy túl legyen már azon a mánoron, amelyet a mai éjszaka igér és felkénnek legmélyén megérezte igazi lényegét, amely érintetlen és rendületlen, mint ennek a mélységnek vize.

— Mit látsz ott? — kérdezte Piero Martello, a kútdenecbe fölfe hajolva, melyet a száradok foga már kikezdett.

— Az Igazság arcát látom — válaszolt a mester.

A Nagy Tanács termének egyik mellékszobájában, amelyben haidan a doge lakott, s amelybe

+ **Klobb ezredes fainak pénze.** A párisi törvényeszkék múlt héten hozott ítéletet abban a pörben, amelyet Klobb ezredes özvegye indított a Figaro ellen, a fiai számára történt gyűjtés dolgában. A törvényeszkék elmarasztalta a Figarót, amely a gyűjtött összeget a francia bankban akarta elhelyezni Klobbné kiskoru gyermekei számára, ami ellen az özvegy határozottan tiltakozott. A gazdátlanul maradt jelentékeny összeget a Figaro az írók egyesülete segélypénztárának akarja átszolgáltatni, hogy abban szükségét szenvedő íróemberek kamatnélküli kölcsönöket vehessenek fel.

+ **A Mafeking Advertiser.** Mafeking polgárai, azalatt míg a boerok megszállva tartották a városukat, meglehetősen sok nélkülözésnek voltak ugyan kitéve, de szellemi táplálékban nem volt hiányuk. Volt egy hetenként kétszer megjelenő újságjuk, a Mafeking Advertiser, amelyet az ostromolt város polgáraitól kikerült munkatársak bőségesen elláttak szép elbeszélésekkel, versekkel, karikatúrákkal. Sőt volt egy rovatja a lapnak: Divat Délafrikában cím alatt s azt egy hölgy szerkesztette. A felszabadítást megelőző héten azonban, mikor a szükülködés már legnagyobb fokra hágott, beütött a katasztrófa a Mafeking Advertiserbe is. Egy boer ágyuzógyó belévedt a nyomdába és elpusztította azt a szerény apparátust, amelyvel a lapokat nyomtatták. Londonban a gazdag kuriózumgyűjtők mosés összegekért vásárolják most a Mafeking Advertiser csekély számban elküldött példányait.

+ **Anekdoták Transvaalból.** A Truth című lap néhány transvaali anekdotát közöl. Egy-kettő közülök: Az angol tiszték közül, akiket Pretoriában fogva tartottak a boerok, az egyik levelet írt a nővéreinek: "Halálosan unatkozom itten. A fohgáz-könyvtárból már minden könyvet előlvastam, s most nem tudom, mihez fogjak." A boerok cenzora, aki a levelet előlvasta, nagy kék csillagot tett ehhez a passzushoz és a következő megjegyzést írta a levél aljára: "Íme, milyen nagyokat füllenének az önök foglyai a leveleikben: A fohgáz könyvtárának 10.741 kötet van." — Írországból nemrégiben egy levél érkezett, amelyet egy ir katona írt közvetlenül egy ütközet előtt, amelyben elesett. Haldoklása közben kérte meg egyik bajtársát, hogy adja föl a levelet. Az meg is tette utolsó kívánságát, de csak miután a következő utóirattal látta el:

P. S. Meghaltam.

+ **Tánc énekkel mellett.** A tánc mintha az utóbbi években elvesztette volna varázsát, mintha eddigi formájában az elavultság veszedelme fenyegette. Új táncokat akarnak behozni, régi táncokat akarnak fölleveníteni, általában a bálozás terén valami újat akarnak teremteni. Ez a törekvés vezet-

később a diadalmas hadjáratokon összeszerzett szép szobrokat gyűjtötték, várta Stelio Effrena a szertartásmester felszólítását, hogy a páholyba lépjen. Nyugodtan mosolygott barátaira, akik körülötte tereferáltak, de beszédüknek csak csöngését hallotta, mintha valami távoli világról hozta volna ide. Olykor-olykor öntudatlan mozdulatban simogatta végig a szobrokat, mintha keresné egy gyöngye pontját, amelyen eltörhetné őket. Vagy figyelmesen nézegetett egy emlékérmét, mintha rajta valamely olvashatatlan jelt akarna kibetűzni. Seme nézett, de nem látott, mert tekintete belsője felé fordult, oda, ahol akarátának meghatározódott ereje költögette ama hallgatag formákat, amelyeknek tökéletes zenei csöngéssel kellett ajkaira tódulniok. Minden ereje megfeszült, hogy a leghatalmasabb fokra emelje érzését, amely elfogta. Mert nem tudott beszédet mondani másképp, csak úgy, ha a maga belső világáról szól. Még egyszer meg akarta mutatni az embereknek, hogy aki diadalmasan uralkodni akar fölöttük, annak fel kell magasztalnia önmagát, dicsőíteni kell a szépségről vagy hatalomról alkotott álmát.

Pisanello egyik emlékérméje fölfe hajolt. Halántékában hevesen érezte gondolatainak lüktetését.

— Lám Stelio, — szól hozzá Daniele Gläuro azzal a jámbor tisztelettel, amely elfátyolozta hangját, valahányszor a hitvallásáról beszélt — lám, mint hatnak rád a művészet misztikus rokonságai, mint hajlik a te tévedhetetlen észződő annyi forma közt éppen a legtökéletesebb kifejezésű, a legmagasabb stílus műtárgy felé. Most, amikor ki akarod cizelálni eszmédet, Pisanello emlékérméje fölfe hajolsz, engedve a rokoni vonalomnak. És találkoznod kellett annak a mesterjegyével, aki a világon egyike a legnagyobb stilsztáknak s aki az egész renaissance leggörög-gobb elméje.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(7)

A hatalmas tömeg alakatlan hullámként töltött be minden helyesket, élő hevé beárasztotta a falak és oszlopok márványába. Időről-időre meg-megerősödött a távoli zsongás. Megszámlálhatatlan lángocskák csillantak föl az íveken, a loggiákon, a könyvtárpalota köge-rendázatán. A harangtorony pedig magasra föl-emelkedve a zajongó sokaság fölfe az égi csönd végtelenségét jelezte.

— Ma éjjel szeretnék először találkozni az asszonnyal, akéhez vágyam vonz, tul a Giardiniken, a Lido felé, a tengeren himbálózó puha gondolán — szólott Paris Eglano, a szerelem költője, egy pelyhesállu szőke ifju, akinek biborszínű, ragadozó ajka erős ellentétben volt arcvonásainak angyali szelídségével. — Egy óra mulva Velence dionizusi színjátékot mutat: egy város, amely deliriumában önmagát felgyújtja.

Stelio elmosolyodott, a midőn így látta, hogy minő mértékben megittasultak mindezek az ő lényétől s hogy stílusának jegye mily erősen tapadt az ő gondolataikra. És vágyainak közepette ott lebegett Foscarina képe, az asszony, akit művészete megmérgezett, aki telítve van a gyönyörűség tudásától, látta érett és megvesztegetett ajkait, érezte kezeiben a hiru lúz szárazságát, megpillantani vélte arcán százféle álarát a halálos szenvedély indulatában. Így festette ki őt kézeletében s megrémegzett, a midőn arra gon-

bette Delcassé külügyminisztert, aki a minap dinert adott az idegen kiállítási kormánybiztosoknak a tisztelgetésre s az azt megelőző fogadó-estén, amelyen a diplomáciai kar és a képviselőház tagjai megjelentek, érdekes meglepetésben részesítette vendégeit. Tizenegy óra felé megkezdte a zenekar, amelyen azonban csak kisréteggel szolgált egy tíz tagból álló női énekkarhoz és a párok táncra kerekedtek az énekhang mellett. Ez az eredeti újítás mindenképp nagyon tetszett, a tánc késő éjszakáig tartott és a „talpalaváltó” mindvégig a tiszteletes hölgy szolgáltatta, mint a szellemes franciák mondani szokták.

+ Életmentő bábé. Egy párisi csecsemő két-hetes korában már meghalálta szülőinek jóságát s megmentette életüket. *Joussin* illatszerezés felelőse a napokban befűtött a hálószobában s aztán két gyermekével együtt lefeküdt. A szomszédszobában, a bölcsőben fektült a háromhetes kis bábé s olyan sivalkódást produkált, hogy a szörnyű sírásra a szomszédok is felébredtek. Bementek a lakásba, amely széngázzal volt tele s a család tagjait eszméleltenül találták. A kis bábé sikongatása nélkül az egész család megfuladt volna. Ilyen öntudatos bábé is csak Franciaországban van. Talán meg is kapja a becsületrend szalagját.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Kassa-Oderbergi Vasut-Társulat ma délelőtt tartotta XXVIII-ik évi tizedes közgyűlését. *Falk Miksa* elnöklötte alatt. A napirend előtt az *elnök* a legmélyebb fájdalommal jelentette be *Hollán Ernő* igazgatósági tag elhalálását. Fölemleltette azokat az érdemeit, amelyek a Kassa-Oderbergi Vasut-Társaság ügyei körül szerzett s indítványozta, hogy az emlékeztető jegyzőkönyvről örökítsék meg. (Általános helyesítés.) Az igazgatóság részéről előterjesztett jelentés arról tanúskodik, hogy a pálya forgalma fokozatosan emelkedik, úgy, hogy a lefolyt évben az üzleti fölösleg 44.889 forint 04 krajcarral nagyobb, mint 1898. évben volt. A kiadások aránytalan növekedését többféle körülmény okozta s legfőképp az, hogy az áruforgalom legnagyobb részét az alacsony díjszabású tömegáruk alkotják.

A társaság mindkét kormányval tárgyalt, hogy konszolidált beruhási kölcsön útján fedezhesse azoknak az okvetlenül szükséges beruházásoknak költségeit, amelyeket úgy a forgalom akadálytalan lebonyolítása, mint a gazdaságos kezelés érdekében meg kell tenni. Mindazonáltal a tisztán üzleti kiadások a teljesítményekkel szemben kielégítő arányban vannak, mert míg a vonal-kilométerek 6-14 százalékkal és a szállított elegy tonnák 5-24 százalékkal emelkedtek, addig az összes kiadások ugyan 10-23 százalékkal növekedtek, de ebben a nem üzleti kiadások az összes kiadásoknak 4-8 százalékaival szerepelnek. Az üzleti hányad tehát még mindig kedvező, minthogy a szorosan vett üzleti kiadások az üzleti

bevételeknek csak 47-66 százalékát vették igénybe. A magyar vonal bevételei az állami biztosítást a társaság elűstelemlőire nézve nemcsak teljesen fedezik, hanem azokból még 77,052 forint 62 krajcár marad ezüstben az arany állami biztosítás javára úgy, hogy az osztrák vonal felelőségének hozzájárítása mellett az aranyban biztosított összestől 357,444 forint 9 krajcár tudnak levezni, s így az állami kamatbiztosítást aranyban, a mult évi 330,391 forint 88 krajcár helyett 293,589 forint 69 krajcár erejéig veszik csak igénybe.

Az 1.200.000 forintnyi függő kölcsön teljesen felhasználva, kénytelen volt a társaság mind a két kormány jóváhagyásával újabb 1.900.000 frtos függő kölcsönt felvenni. A forgalom folytonos emelkedése következtében a mult évi jelentésben említett 10 mozdonyon kívül még 10 mozdonyt kellett sürgősen beszerezni. Végül örömmel jelenik az igazgatóság, hogy az iglői nevelő- és tanintézet szeptember 24-ikén felavattatván, immár betölti a felsőleti alkalmazottak gyermekéi számára a rendeltetést.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a följelentést minden irányban megadta. Végül az igazgatóság kebeléből a szabályszerű sorrendben most kilépő *dr. Falk Miksát* és *lovag Tauszig* Holdán utóból megválasztották. Az elhalálozott *Tollán Ernő* helyébe *Deutsch Bélát* választották meg igazgatósági tagnak.

Standard életbiztosító társaság. A társaság 74-ik közgyűlést múlt hó 3-ikán tartotta a társaság székhelyén, Edinburgban. Az igazgatóságnak jelentéséből közöljük a következő adatokat: Az 1899-ik ében 6.265 nőalatt lett benyuvta 65,178,700 korona biztosított összestől, és kifizetett 5392 kötvény 53,462,200 korona biztosított összestől, 2,171,780 korona első évi díjjal. Az üzletév végén a társaságnál 51,995 kötvény volt érvényben 608,619,450 korona biztosított összestől és az évi jövedelem 28,995,746 koronára ruggott, amiből 20,361,512 korona díjbevétele és 8,634,234 korona a beruházások jövedelme. Továbbá életjáradékokért 2,652,499 koronát vették le a társaság az elmúlt évben. A társaság vagyonja az elmúlt évben 7,941,430 koronával 230,110,764 koronára emelkedett. Halálessék és esedékségek fejében a társaság 1899-ben 15,039,227 koronát fizetett ki. Főmunkása vagyis 1825 óta több mint 150 millió korona nyeresémet utalt át a biztosítottaknak és több mint 475,000,000 koronát folyósított halálesetek folytán. A társaság vagyonából 86,073,767 korona van jelzálogkölcsönökben elhelyezve, 15,208,235 korona a társaság kötvényeire és ezzel összefüggő kölcsönökben, 18,908,347 korona ház és földbirtokokban, 88,790,299 korona értékpapirokban, 7,225,104 korona letétek, készpénz és folyószámla követelésekben bankoknál és 9,436,637 korona különféle értékekben.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Euda-pesten* 38.50 korona pénzben, 39.— korona áruban. — *Ebesen* a nyersszesz ára 42.— korona pénzben, 42.40 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 130 darab, magyar tehén: 65 darab, szerbiai ökör 268 darab, szerbiai tehén 27 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 67 drb, bika 148 darab, összesen 2627 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökör 56 darab, tejős tehén 156 darab, igás bivaly 10 darab, tinó — darab, bika — darab, bűz — darab. Eladási

árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 60.— K-től 64.— K-ig, kivételesen — K., 100 kilónként 66 sulyban, középmínőség 52.— K-től 58 K-ig, silányabb minőség 46 K-től 50 K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-től 56.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 44 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 62 K-től 69.— kivételesen — K-ig, középmínőség 54 K-től 60 K-ig, silányabb minőség 48 K-től 52 K-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségű 52 K-től 62.— K-ig, kivételesen 64 K-ig, silányabb minőségű 46.— K-től 50.— K-ig, Bika jobb minőségű 54.— K-től 68.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 46.— K-től 52 K-ig. Bivaly 34 K-től 44 K-ig, kivételesen — K. Magyar tehén 42.— koronától 56.— koronáig, kivételesen — koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételesen 66 koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendű — K-től — K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, — K-től — K-ig páronként, középső — K-től — K-ig, — K-től — K-ig páronként. Hizlali való ökör fehér 100 kg-ként — K-től — K-ig. Fejőstehén keresztetett szines 140 K-től 220 K-ig drbonként, bonyhádi faj 220 K-től 300 K-ig, kivételesen — K-ig drbonként. Igás bivaly — K. páronként. — Vágómarhából 300 drból kevesebb volt felhajtva, mint a mult héten, és miután az idegen vevők az aránylag magas árak miatt meglehetősen tartózkodóan viselkedtek, a vásár irányzata általánosan lányna volt, és az árak átlag 1.— koronával, öreg csonos, habár kövér ökörkönl 2.— koronával métermázsánként csökkentek. Bikák és fiatal tarka jóminőségű ökörkönek és üszökönek ára, mely utóbbiakra több németországi vevő volt, 100 kilogrammonként 2.— koronával emelkedett. Jármos ökörkre a kereslet nagyon gyöngye; a vasárnapi orsz. vásárról visszararadt ökörkönek egy része ma is eladatlan maradt. Fejős tehének ara a gyenge tejlojgyasztás következtében lányna. A június 14-ére eső ünnepe miatt az erre a napra eső vásár szerdán, június 13-án lesz.

Borjuvásár. 1900. évi május hó 31-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1414 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 150 darab, bárány élő 87 darab, leölt bárány — darab. Arjegyűs azonos telekéből: Arjegyűsök. Belföldi élő borju 56—70 f-ig, 1. r. 86—88 f-ig, kivételesen — f. kilónként, leölt borju 1-f-ig, II. r. — f-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f-ig. Növendék marha 42—46 f-ig kilónként, I. r. 52—54 f-ig, Bárány élő 12.—16.— k., leölt bárány — k., kivételesen ár — k-ig páronként. Kecse — k-től — k-ig. A vásár lányna volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyűsége 1900. évi május 30. Készlet 957 darab. Erkezett 766 darab. Összesen 1723 darab. — Eladatok 227 darab. Maradt 996 darab. — Napi árak: 120—180 kgz. sulyban 84—94 koronáig, 220—280 kgz. sulyban 90—98 koronáig, 320—350 kgz. sulyban 88—96 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilón 80—90 koronáig. Malacok 74— korona 100 kilónként. A vásár hangulata lányna.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtattott 2612 drb. Az üzlet gyöngye. Jegyeztetett: Kivitelű juh 48—52, nyírt és sejtetés juh 44—46 fillér. Fogasztási juh — fillér.

Zsarkovic kapitány

— ELBESZÉLÉS —

Irtá: SAS EDE

(6)

És egy könnye ki nem hullott ezenközben az erős, a hős Zsarkovic kapitányan. Magesókolgatta őket százszor, ezerszer s lelkükre kötötte, hogy elalvás előtt imádkozzanak szépen; imádkozzanak kivált az édes apjukért, aki távol utazik és fáradozik érettek.

— Az édes apát, mondotta, szeressétek mindig nagyon, nagyon...

A lányának azt mondotta, hogy reggel eljön érte két régi bajtársa, akikkel vadászni mennek. Olyan régen nem volt már része abban a kedves mulatságban! Szép, jó éjszakát kívánt neki is, fölesoszogott az emeleten lévő szobájába, mely a legnagyobb kényelemmel volt berendezve számára. Gazdag fegyvergyűjteménye ott pompázott a falon. Nagyszerű pipatóriuma, a veje pazar ajándéka. Régi, kedves emlékek mindenfelé, élete örömeinek, szomorúságainak tanujelét; mert hát mindaz elfér egy kicsi-kicsi szobába, ami az embernek egy hosszú élet emlékéül megmarad...

Ebben a kedves, öreg embernek való, meleg fészekben akartat hátralévő napjait elöltöni, ugy-e bár, Zsarkovic kapitány? Eltöltöni itt még sok, zavartalan, kápolna-csendes estét, a daliás fegyvereket, porladó és bimbózó szeretteit nézegetve; gondolkodni a multról és a jövőről: édes kis unokáid nevető arccsáiról? S aztán, ha a legeslegjobb Hadur odafon a felhők fölött csakugyan nyugalomba helyez: behunyni a szemét, itt a sötétzöld függönyök mögött, teid közepette, akik siratnak, de aztán csendesen belenyugosznak, hogy elaludtál fájdalom nélkül, boldogan. S hátha már több estét nem is töltesz itten? Hátha holnap a te véredel virágozik ki

az összefagyott hó? Hátha véresen, élettelenül hoznak haza?

A vén ember fölkel karosszékéből és kitekintett az ablakon, az ezüstösen ragyogó északába. Valóban, oly fényesen szikráztak a csillagok, mint ama szent éjszakán, mikor az Ur születése előtt, kétszeres fényben tündöklök minden csillag. Az öreg ember látta, hogy a tél pompája is olyan szép, hát még mikor újra eljön a tavasz, mikor virágjában áll majd újra a kert, mikor a zuzmarás, vén fák olyanok lesznek, mint a fiatal csipkeruhás tündérelányok, akiknek édes, szerelmes-lehellete szétárad a világon; mikor a vén emberek szívébe is berepül a megifjító illat és a megifjító madárének.

Soha nem látja ő már a tavasz eljöttét? Hiszen hatvanötödik látta már, — de azért egy hatvanöt esztendő ember is mindig, mindig új tavasz eljövételére vágyik. Egy hatvanöt éves ember is úgy találja, hogy az élet nagyon szép; egy hatvanöt éves embernek is rettenetes a gondolat, hogy ne járjon többé soha a friss tüben, a rügyező, világoszöld leltében, ujjongó napugárban fürdőve, kaeagó unokáitól körülrepesve...

— Még egyszer látnom kell őket, susogta az öreg és kábujjhegyen belopózott a gyermekek szobájába. A kicsinyek nyugodtan és édesen aludtak, arcukon az ártatlanságnak azzal a mosolyával, ami egy pár év múlva eltűnik onnan és nem tér vissza soha, soha többé, éljenek akár milyen tiszta és derűs éleket is. A nagyapa megcsókogatta unokáit — és ez a csók esodálatos-keppen nem érzékenyítette el még jobban. Mintha az a hős erő, ami már-már el akarta hagyni, egyszerre acélszárnycsapásokkal szállott volna vissza a lelkébe. Szilárd elhatározással, szilárd léptekkel ment föl a szobájába. Hát nem kötelessége neki megtenni, amit tenni fog? Nem kötelessége neki tisztolya elé állítani és megbüntetni a lelketlen embert, aki o ház békességét föl akarja dúlni? Nem kötelessége neki megmutatni a lányának, hogy van még valaki, aki a család, — aki az ő becsületére is viaráz? Mert a

veje előtt nem árulhat el semmit. Az egy jámbor, légynek se vétő ember, aki nem való ilyen katona dologra. Azt az a gazfickó egyszerűen lepuflantaná, nem törődve azzal, hogy árvány teszi a világ legédesebb két kis gyermekét. Az ne is sejtjen semmit a veszedelméről, melyet az apása, a vitéz katona elhárít a feje fölül. Mert elhárítja diadalmasan. Nem 6 fog a párbajban elesni. Nem fog a keze reszketni. Igazságot fog szolgálatni. Megfogta bátran és ő irányítja a sors kezét. És a sors keze arra az emberre fog lesújtani — ha van igazság, ha van Isten az égben...

VI.

És igazságába vetett hittel, nyugodtan aludt pár órát Zsarkovic kapitány, míg korán — mikor még csak a esedékek voltak fön a háznál — eljöttek érte a bajtársai és elvitték a vadászatra. Friss egészséggel, megerősödött lélekkel öbrött az öreg; jókedvűen üdvözölte bajtársait, fűrgén szállott a kocsiába, mely sebes vágatva iramodott velük végig a hősiváton átúszódó országúton. A két bajtárs, aki hajdanta is nem egyszer teljesített Zsarkovicnak hasonló szolgálatot, nem is győzte eléggé dicsérni a vitéz aggyávtát:

— Hadnagy korodban sem viselhetted volna magodat különben, *du alles Haus!*

Nem is aggódott az öreg, amikor a kis erdő tisztán elentelét megpillantotta; megrázta ezüstös, oroszán-soronyes lejt, amikor elhangzott a békülésre való felhívás. Megparancsolta magának erős lelke minden energiájának hatalmas parancsával, hogy nem szabad a kezének reszketnie. És nem esüggedett az igazsága győzelmébe vetett hitre, mikor ott tántogott előtte ellenfele pisztolycsövönök fekete torka. Bizott, hitt, amikor felhangzott a jeladó taps — és egyet fordult maga körül az öreg Zsarkovic és elterült a selyempuha, vérvirágos hótakarón...

VII.

Hazavitték kedves szobájába, fegyverei és arcképei közé és lefektették sötétzöld függönyös

Bécsi szurómarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozta 5151 darab élős borjut, 2490 darab élő sertést, 1955 darab levágott sertést, 211 darab levágott juhot, 1274 darab bányánt. Az irányzat gyenge.

Eladási árak: Levágott borju 80—100 fillér, elsőrendű 102—112 fillér kiv. — fillér, élős borju — 64—92 fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 114—120—124—128 fillér, fiatal sertés — fillér, kivételesen — f, levágott nehéz sertés 84—94 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt sertés — fillér, zsirra hizlalt sertés — fillér, könnyű sertés 84—94 fillér, elsőrendű süldős 80—92 fillér, gyengébb — fillér, levágott juh 68—83 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bányán 19—26 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 31.

Mérsékelt kínálat és korlátozott vételkudv mellett 14.500 métermázsas buza került a forgalomba nyugodt irányzattal árváltozás nélkül. Rozsból 2800 métermázsas került a forgalomba változatlan árrakkal.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79/3 k. 8 K. 12 1/2 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 20 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79/8 k. 8 K. 07 1/2 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 700 mm. 77/5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f. 100 mm. 77/4 k. 7 K. 80 f., 50 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 850 mm. 77/8 k. 8 K. 02 1/2 f., 650 mm. 75/2 k. 8 K. 02 1/2 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f.

Bácskai: 2750 mm. 73/8 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 73/2 k. 7 K. 65 f.

Erdélyi: 300 mm. 75/8 k. 7 K. 40 f. Makói: 3700 mm. 77 k. 8 K. 10 f. Bányai: 1600 mm. 76/4 k. 7 K. 80 f.

Rozs: 100 mm. 7 K. 15 f., 600 mm. 7 K. 12 1/2 f., 100 mm. 7 K. 15 f., 500 mm. 7 K. 11 1/2 f., 500 mm. 7 K. 10 f.

Árpa: 400 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 20 f. (A szeszpalántás mellett.)

A készru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség bekoiliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Hely', 'Képes', 'Képes', 'Képes', 'Képes', 'Képes', 'Képes'. It lists various types of grain and their prices in different units.

Ágyába a sebesültet, akit súlyos baleset ért a vadászatban, mint azt a megrémült házbelleknek mondták. Az orvosok gondosan bekötötték a sebet a jobb oldalán, a golyó kivételét későbbre halasztották. Bár az öreg váltig mondta, hogy ő elég erős az operáció kiállítására. De az orvosok megnyugtatták, hogy: nem baj, ha az a kis darab olom benn is marad a bordák között. És gondolták magukban: nem baj, ha azzal a kis darab olommal tesznek is a földbe, szegény öreg Zsarkovic kapitány.

A sebesült mellett csak a leánya maradt, aki hogy meg ne riaszsa a sebesültet, visszafojtatta a kétségbeesett zokogását, bár az orvosok szreából kiolvasta a legrosszabbat. Mihelyt csak ketten voltak: magához intette őt a kapitány.

— Ide, el akarok neked mondani mindent. Én nem a vadászatot sebesültem meg... Az asszony bólintott. Magsugta azt valami az ő lelkének mindjárt, hogy nem a véletlen talált olyan jól célba azzal a golyóval...

— Párbanban sebesültem meg, folytatta a beteg. És tudod, mivel verekedtem? Tudod, ki sebesített meg halálisan? Az az ember, akinek az éjszaka te azt esküdted, hogy nem szakít el tőle többé semmi. Hát én el akarlak tőle szakítani. Agyon akartam löni, hogy ne lehessen a kedvesed.

Zsarkovic fakó, vérhagyott arca mindig rózsásabba gyuladt. Az indulat festette-e rózsásra, vagy a jelentkező sebláz? Talán mind a kettő? Annál sápadtabb, fehérebb lett a leányáé, aki leköbén megrondulva roskadt halálra sebesült apjának ágya mellé a földre.

— Agyon akartam löni, folytatta az öreg, de a sors másképp végeztet a dologról. Hát így is megnyugszom az Ur rendelkezése. És elismerem, hogy így is igazságosan történt. Igazságosan történt, hogy a becsülete védelmében elestem annak az embernek, aki megmentetted az én becsületemet. Te ezt nem érted, ugy-e bár, Ida? Adj egy pohár vizet, azután ezt a titkomat is elárulom.

(Vége következik.)

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for 'Termék', 'Ár'. Lists various goods and their prices, including Buza júniusra, Rozs májusra, Zab májusra, etc.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for 'Termék', 'Ár'. Lists prices for Buza májusra, Rozs májusra, Tengeri májusra, etc.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table with columns for 'Termék', 'Ár'. Lists prices for Buza júniusra, Rozs májusra, Tengeri májusra, etc.

A budapesti értéktözsde.

Az angol-boer háboru befejezéséhez közeledik és ez az összes értékpiacon árfolyam-mozgalmán visszatükröződik. Az utolsó napokban az összes bányáérték kivétel nélkül favorizáltak. S ma újlag emelkedtek. Az internacionális értékek nyereszkedtek a bányapiac szilárdaságán s szinte ismét emelkedtek előtözsdeken s szilárdan zárultak.

A helyi piac szinte tartott volt, a nélkül, hogy számottevő változások fordultak volna elő.

A déli tőzsde kezdetben szilárd volt, később gyengébb külföldre némileg gyengébb lett.

A helyi piacon Közúti árvendek élénkebb keresletnek, amennyiben árfolyamuk csaknem 10 koronával javult.

A valutapiac némileg gyengébb.

Az előtözsde emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 720.—721.—, Osztrák hitelrészvény 717.75—719.—, Osztrák-magyar államvasut 655.—, Jelzálogbank 452.75—453.—, Rimamurányi vasmű 576.—581.—, Közúti vasut 623.—(24.50).

A déli tőzsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 719.—720.80, Osztrák hitelrészvény 717.—719.—, Osztrák-magyar államvasut 653.50—654.75, Koronajáradék 91.25—91.40, Jelzálogbank 453.—453.50, Leszámítoló-bank 490.—, Közúti vasut 624.—636.—

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 91.25—91.40, Salgótarjáni közszénbánya részvény 634.—637.—, Adria részvény 485.—497.—, Osztrák hitelrészvény 716.50 korona árfolyammal.

Utótszde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 716.50, Magyar hitelrészvény 718.50, Leszámítoló bank 483.—, Rimamurányi vasmű 577.—, Osztrák-magyar államvasut 653.50, Közúti vasut 633.—, Villamos vasut 318.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona, Disznószőr: budapesti 54.—54.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: lézenszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 45.—46.—, korona, 3 darabos 48.50—49.—, korona, füstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.75—19.—, korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos 24.50—25.—, korona, 85 darabos —, korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 16.75—17.—, korona, 100 darabos 23.—23.25 korona, 85 darabos —, korona, Szilvaiz: szlavóniai —, korona, szerbiai 16.50—17.— korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, május 31. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A határidőzlet szilárdan nyílt meg, a hidegre fordult esős időjárás miatt féltik a virágjában álló vetést s ezért buzában és rozsban fedezeti vásárlások állottak be, amikre különösen a párisi magasabb árjegyzések is okot adtak. Később reali-

zációi-kedv jelentkezett s az árfolyamok hanyatlottak s zárlatkor ezek a cikkeek 4 fillér javulást tüntettek fel. Zab bággyadt volt, árfolyama 3—4 fillérral esett, tengeri a tegnapi magasságot tartotta meg, repce 5 fillérral javult. Buza május—júniusra 7.93, észre 8.25—8.27—8.25, rozs észre 7.53—55—51, zab észre 5.51—48, tengeri május—júniusra 5.79—77, rozs május—júniusra 7.40—45, zab május—júniusra 5.34—36, tengeri július—augusztusra 5.82—83, szeptember—októberre 5.93—94, repce augusztus—szepemberre 13.20 13.30 korona. Felmondottak 2000 mm. tengerit. A készru piacán vásárlási kedv hiányában az üzlet majdnem teljesen szünetelt, az irányzat változatlanul nyugodt volt. Zárlatkor az irányzat szilárdult. Buza ösze 8.36, rozs észre 7.54, zab észre 5.49—50 kor.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde szilárd volt az irányzat londoni hírekre.

A déli tőzsde valamivel gyengült.

A zárlat gyenge.

Bécs, május 31. (Maquar értékek tárlata.) 4% aranyjádék 116.50. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 138.50. Magyar vasut kölesön ezüstben 89.40. Magyar keleti vasut állami kötvény 115.75. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 483.—. Rimamurányi vasműrészvény 574.—. Magyar koronajádék 91.50. 4%-os Magyar földterh. kötvény 91.—. Magyar hitelbank részvény 717.—. Magyar nevezetű kölesön sorsjegy 159.—. Kassa-oderbergi vasut részvény 349.—. Magyar kereskedelmi bank 2640.

Bécs, május 31. (Osztrák értékek tárlata.) 4% papírjádék 97.95. 4%-os osztrák aranyjádék 116.75. 1890-iki sorsjegy 135.50. Osztrák hitelrészvény 397.—. Angol-osztrák bank 231.50. Bécsi bankvesztület 514.—. Osztrák-magyar bank 1760. Déli vasut 104.—. Dunagőzhajózási részvény 725.—. Dohányrészvény 290.50. Casanári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.37. 4% ezüst jádék 87.55. Osztrák koronajádék 96.40. 1894-iki sorsjegy 202.50. Osztrák hitelintézet részvény 716.50. Unionbank 587.—. Osztrák Länderbank 444.—. Osztrák-magyar államvasut 652.—. Elbavölgyi vasut 488.—. Alpeisi bányarészvény 502.72. 20 frankos arany 19.27. Londoni váltóár 242.20. Bécsi Tramway 334.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, május 31. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 716.25 Magyar hitelrészvény 718.—, Angol-Osztrák bank 282.50, Bécsi bank egyesület 514.—, Union bank 587.—, Länderbank 443.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 652.50, Lombard 105.—, Elbavölgyi vasut 478.—, Északnyugati vasut 469.—, Dohányrészvény 291.50, rimamurányi vasmű 573.—, Alpeisi bányarészvény 502.50, Májusi járadék 97.95, Magyar koronajádék 91.50, Török sorsjegyek 118.—, Német birodalmi márká 118.37, Napoleon d'or 19.27.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 31. (Tőzsdei tudósítás.) A kohórézvények gyöngye irányzata és az ujra felmerült hír, hogy Amerika vasra nézve ajánlatot tett Felső-Sziléziának, amelyről azonban pozitív dolgot nem lehetett megtudni, általában nyomasztóan hatott a tőzsdére. Különösen közszénrészvények hanyatlottak a Laura-részvények, a Bochumi és Dortmund-gronau részvények nyomán. Később a közszénrészvények a londoni bányakurzusok emelkedésére javultak. Bankok ártarték. Vasutak nagybőrra állandók. A járadékpiac szilárd. 3%-os kölesön óéék és 87/5-ön áll. Egészben véve a forgalom tartózkodó volt és a második tőzsdésárban ingadozó lett. A bányáértékek újabb hanyatlására az irányzat bággyadt volt. A tőzsdén híre jart, hogy Felső-Sziléziából oleső ajánlatok jöttek ócska vasra, Magánleszámítólai kamatbá 4% 3/4.

Berlin, május 31. (Zárlat.) 4% 2/4-os papírjádék —, 4% osztrák aranyjádék 97.80, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajádék 91.—, Osztrák-magyar államvasut 139.25, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 84.35, Magyar vasut beruházási kölesön 101.10, Alpeisi bányarészvény —, Disconto-Commandit 185.25, Altalanos villamosárai Edison 240.30, Gelsenkircheni 210.75, Laura-kohó 254.50, 4% 2/4-os ezüstjádék —, 4% magyar aranyjádék 96.80, Osztrák hitelrészvény 223.40, Déli vasut 25.10, Károly Lajos vasut 100.50, Orosz bankjegy 126.40, 4% uj orosz kölesön —, Török dohányrészvény 154.—, Olasz járadék 95.10, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 157.60, Harpeni 221.25, Az irányzat bággyadt.

Berlin, május 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ésti forgalom. Négyeszázalkos magyar aranyjádék 96.80, Magyar koronajádék 91.—, Osztrák hitelrészvény 223.20, Osztrák-magyar államvasut 139.—, Déli vasut 25.—, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz —, Buschtiehradi 297.—, Orosz bankjegy 126.40, (Ultimeo) Lombard —.

Hamburg, május 31. (Zárlat.) 4% 2/4-os papírjádék 96.50, 1860. sorsjegy 137.50, Déli vasut 25.75, 4% osztrák aranyjádék 97.25, Osztrák hitelrészvény 223.20, Osztrák-magyar államvasut 139.50, Olasz járadék —, 4% magyar aranyjádék 97.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 31. (Zárlat.) 4% 2/4-os papírjádék 97.—, 4% osztrák aranyjádék 97.60, Magyar koronajádék 91.10, Osztrák-magyar bank 126.10, Déli vasut 25.30, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi bankgyesület 128.30, Villamos részvény 136.—, 3% 1/4-os magyar aranykölesön 76.50, 4% 2/4-os ezüstjádék 96.80, 4% magyar aranyjádék 96.80, Osztrák hitelrészvény 223.80, Osztrák-magyar államvasut 139.60, Északnyugati vasut —, Bécsi váltóár 84.16, Párisi váltóár 812.16, Unionbank —, Alpeisi bányarészvény 253.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvény 223.10, Osztrák-magyar államvasut 139.75, Déli vasut 25.30, Osztrák aranyjádék —, Olasz járadék 95.10, Laura-kohó 254.—, Harpeni 221.45, Discont —, Alpeisi —, Bécsi bankgyesület —, Nyugodt.

Páris, május 31. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 703.—, 4% osztrák aranyjádék 96.86, Osztrák Länderbank 469.—, 3% francia járadék 101.16, Ottomanbank 574.—, 3 1/2% francia járadék 102.—, Alpeisi bányarész-

vény 314. — Déli vasút 145. — 4% magyar aranyjárdék 97.80. Ársíri bankrészvény 11.65. Olasz járdék 85.25. Francia törleszt. járdék —. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dohányrészvény 314. — Az irányzat bágyadt.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 31. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 102—104—fillérig. Fialat közép (páronként 251—350 kilogramm valósúlyban) 100—102 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 102—104 fillérig. — II. Magyar második: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. — Közép (páronként 280—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. — Könyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. — IV. Romániai eredetői (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 98—100

fillérig. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 98—98 fillérig. Könyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 92—94 fillérig. Sertésállítás: 1900. máj. hó 29. napján volt készlet 44458 darab, 1900. május hó 30. napján felhajtott 1035 darab, 1900. évi május 30. napján elszállított 223 darab, 1900. május hó 31. napjára maradt készletben 45270 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, május 31.

Az időjárás helyzet megegyezik a tegnappal. A maximum csaknyugaton, a minimum pedig délen, délkeleten tartozódik. Ennek következtében az európai időjárási viszonyokban sem állott be lényeges változás. Közép-Európában az idő megtartotta csapadékos jellegét, míg egyebütt tulajdonban száraz maradt. A hőmérséklet nyugaton kissé alacsonyabb, mint keleten. Hazánkban kevés kivétellel mindenütt esett az eső, melynek mennyisége azonban jobbra 10 mm-on alul maradt, bár e mellett elvívte igen jelentékeny eseménység is előfordult (gy Csáktornyan 40 mm.) Zivatarok ismét leginkább az Alföldön voltak. Az idő egyelőre enyhé. Kéltés: Enyhe idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Vizállás. táblázat a május május 31. 30. méter és május május 31. 30. méter közötti vízszint-eltérésekről. Tartalmazza a Tisza, M.-Sátrét, Tokoháza, V.-Námény, Tólu, Tisza-Füred, Solnok, Csongrád, Szeged, Tisza-Bece, Títel, Bártis, Csok, Topolya, Bodrog, Zemplén, Sajó, Hernád, H.-Németh, Herettyő, Onyosa, Kőrös, N.-Várad, Békás, Gy.-Fehérvár, Branyitszka, Sorosán, Arad, Makó, K.-Kastély, Kiszé, Temevár, Beeskerek, Május május 31. 30. méter, május május 31. 30. méter, Tisza, M.-Sátrét, Tokoháza, V.-Námény, Tólu, Tisza-Füred, Solnok, Csongrád, Szeged, Tisza-Bece, Títel, Bártis, Csok, Topolya, Bodrog, Zemplén, Sajó, Hernád, H.-Németh, Herettyő, Onyosa, Kőrös, N.-Várad, Békás, Gy.-Fehérvár, Branyitszka, Sorosán, Arad, Makó, K.-Kastély, Kiszé, Temevár, Beeskerek.

Kétségtől legelőnyösebben vásárolhatni szolid és izléses férfi-, fiu- és gyermekruhát NEUMANN M. cégnél Budapest, Muzeum-körut 1. Szabott árak.

Magyar találmány!! Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára * fára Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben. Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor. A pénz előleges beküldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadóhivatalban. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Csak V. Deák Ferenc-utca 10. sz. Gummi és halhólyag. Különlegességek, valódiak jelölés mellett. Csak: Politzner Mór és Fianál, BUDAPEST, Deák-utca 10. Tessék a címre figyelni!

Segítsük a magyar ipart!!! DÓCZI MÓR cipész. saját készíttést nagy cipraktára. Bpest, Kerepesi-ut 10/D. Ajánlja csupán hazai bőrből s magyar munkások által készített csinos és tartós cipőt és eszmiát, az osztrák és külföldi cipőnél sokkal olcsóbban, st. m.

Férfi-cipő: Sima cipő borjúbőrűl 2.20, Fűzős cipő borjúbőrűl 3.50, Sima cipő zergebőrűl 3.20, Bőrdíszes cipő zergebőrűl 3.50, Dírtós sárka fűzős 3.20, clogás formájú cugos 4.—, Szalón-vagy orosz-cugos 4.—, Szalón-vagy orosz-cugos 4.20, Val. szarvasbőr cugos 4.—, Val. keztlyűbőr cugos 4.20, Viksz fűzős, keztlyű szár 4.20. Női cipő: Fekete vagy fűzős 3.—, dírtós sárka gombos 3.50, igen elegáns fűzős regatta 2.40, kivitőlben (gomb. regatta 2.60, tány-cipő 1.80), Lakk-tány-cipő, bőrsarokkal 2.—, Szalón-v. orosz-cugos 3.50, lakk keztlyűbőr fűzős 3.50, szalón gombos 3.50, Lasting lőem. sely. cugos 3.70, fűzős regatta 3.—, val. Chevraux-cipők 5—6 ft.

Titkos betegségek. Gyógyítására a specialista legjobban alkalmas számos éven át szöveti gazdag kórhat tapasztalata alapján. Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. Gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fordaknál és nőknél: hgycsőfolyást, hólyagbajokat, bna-kóros sebeket, apyphilit, ennek következményeit, makacs bőrbajokat, és sz. ónfortozésból támadó idegbetegségeket. Meglepetés eredmény férfiú gyengeségét (impotentia) egy által. mint oregebb egyéneknek. Biztos siker folytat a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjlanul válasz; kívánatra gyógyszer. Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dobány-utca sarok, I. emelet). Kélen várótermek. Bejrat a lépcsőnél. Rendelés délieltől 9—12-ig, este 6—8-ig.

IDEG ÉS NEMIBETEGSÉGEK radicalis gyógyítására legjobban ajánljuk Dr. Mitzger kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét Budapest, VI. Teréz-körut 44. I. em.

Gummi. Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban. Gummi és halhólyag tucatonként 1 fttől 6 fttig, Parisi női szivacska 1.80, Irrigator 1.80, Keredu pessarium ocularium (Peliporus) Meuzinga tanár szerint veszővel 1.80 fttől 2.50 fttig. Szabad. habvaló elleni kötecs. Jüana-ör 3.50 fttől 5 fttig. — Gyűjtőmenny uraknak 3 fttől 10 fttig. 10 fttig megrendelésnél 15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és dískellenes eszközöktelnek. Cs. és kir. szász. kőszeg-gyártó KELETI J. Budapest, IV. Koronakereszt-utca 17. Ezúttal bejart az udvarból. Arjegyzék ingyen, szál. borítékban.

Titkos betegségeket. Rendelőintézet Budapest, Andrassy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET. Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülész-t. dor. volt ezasz. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 órától este délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyob. figyelemmel válaszolatiik és gyógyszerkef. le gond. kodva lez. Könekn külön várterem. Uyanítt megjelent és a szerzőn: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NEPSZERU UTMUTATÓ (már 15-ik kiadásban meletlen) neml betegségek és ezek ászzerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 ftt 50 kr., most csak 60 kr. A könyv 16 késsomagelev. lez. ektildőve, 1 ftt beklidőve mellett bérmentve vagy 60 kr. utóvét melettel. A könyv tartalma: I. Az ivarvezetek leírása. — II. A neml élet ébredése. — III. Az ónfertőzötés és az átjeli macrómlések. — IV. Huzgyeszták (tripper) és huzgyesztásküvetel. — V. A bna-kór (siphilis). — VI. Fehérlőny. — VII. Elvénnyit őrőd. — VIII. Női macrómlás. IX. A ivarvezetek megbetegedéseinek őfnyezése prostitúció.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága. 65940/900. sz. Pályázati hirdetésny. A magy. kir. államvasutak budapesti északi főmühelyében levő munkás vendéglőnek (kantinnak) és a hozzá tartozó vendéglős-lakásnak 1900. évi augusztus hó 1-től számítandó öt évre leendő bérbeadásra ezennel nyilvános pályázat hirdették. Az említett mühelyben körülbelül 1500 munkás dolgozik; a vendéglő-helyiség a magy. kir. államvasutak részéről el van látva a legszükségesebb berendezési tárgyakkal. A feltételek a pályázati határidő lejártáig naponként 8—12 óráig az igazgatóság vezértükarságban (VI., Andrassy-ut 75. sz. I. emelet) és a m. á. északi főmühelyének főnökségénél (Köbányai-ut) díjlanul átvehetők vagy posta útján is megszerezhetők. Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a 65940/900. számhoz budapesti északi főmühelyi vendéglő bérletére 1900. évi június hó 20-ának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak vezértükarságának adandók át, vagy oda posta útján küldendők meg. Az ajánlatához ajánlattevő a feltételek egy példányát kelően kitöltve csatolni tartozik. A csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemzése mellett irandók alá és ajánlattevő az ajánlatban ezt is tartozik kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri és mindenben elfogadja. Bánatpénzül a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. év június hó 10-ének déli óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti-jegy számának kitüntetése mellett megemlítendő, de a letéti-jegy nem csatolandó. Nem kelően kitöltött vagy olyan ajánlatok, melyek a kitűzött határidő lejártá után érkeznek vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tételtett le, figyelembe nem vétetnek. Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat elődöntésig kötelezettségben marad. A magy. kir. államvasutak igazgatósága azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszorítás nélkül a tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg újabb ajánlati tárgyalást hirdethessen. Budapest, 1900. május hó 15-én. Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József körút 18. szám.

Minden szó egyezési beiktatása postabélyegből 2 kr. Címrel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szűkeges bélyeggel kell mellékelni. Tudakozódásunknál a hirdető száma a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ

BUDAPESTI NAPLÓ

résztulajdonos

a kiadóhivatalban

József-körút 18.

vezetné a következő árházakban:

Brezsar növeked. Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda József, Andrásy-utca 59.

Soprony V. dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Deutscher Miksa, Andrásy-utca 28.

Szató Mór tőzsdéjében. Kezdemény-utca 14.

Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibár-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Messe Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykört 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-utca 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-utca 8.

E. M. Nagypéntek.

Ma péntek este a rendezésben a legutolsó műhelyünkön várom, ha még szeret, kérem jöjjen el, de ne tudja más, csak te meg én. X

„Baldogság”.

Levele van a kiadóhivatalban „Becsület 2948”-nál. 6319

Utazó úgynök.

Leveletvettem, szombaton délután tíz órakor én által megjelölt helyen várom. Szalay Sándor. 6325

Feltűnően csinos

erőteljes, háziasan nevelt leány ismeretség hiányában ez uton óhajt férjhez menni. Csakis komoly ajánlatot „Baldogság” címmel kér a kiadóhivatalba. 2948

Férjhez

óhajtom adni hugomat, egy rendkívül szorgalmas és dolgos ir. leányt 3000 korona hozományával, biztos állással vagy illetélt bíró fiatal, esetleg özvegy emberhez. Ajánlatot „W. L.” jellegével kérek a laphoz. 2966

Egy szegény

cselédleány elvesztett egy cipőt a József-körút páratlan számú oldalán. Megtaláló kerétek, sziveskedne azt a lap kiadóhivatalába átadni. 2959

Egy csinos

és ügyes leány ajánlkozik diákhánytársába. Címe a kiadóhivatalban. 2958

Veszek biciklit

jókarban, azonnali készpénzfizetés mellett. Ajánlatot az ár megjelölésével „Sürgős” jelleggel a laphoz kérek. 2960

Fizetéképtelene

ket és csödbé jutottak leggyorsabban egyeztet egy e téren gyakorlott egyn. Ajánlatokat „B. M.” jegy alatt kérek a kiadóhivatalba. 2941

Biztos jövő.

Egy 800 koronát név fényképnagyító készülék azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóban. 2945

Szerény igényű

iz. kezdő egyetemi hallgató, júliusa vagy szeptemberre nevelő állást keres. Cím a kiadóban. 6323

Irodaszolga

100 f. készpénzvadékkal felvétetik. Cím a kiadóban. 6325

Gyakornoki

nevelő, irodai állást keres egy érettségizett fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2957

Intelligens

gyakornok, a gépirásban jártas, alkalmazás nyel. Ajánlatok „P. S.” jelleg alatt a kiadóhivatalhoz küldendők. 2943

Házasságokat

követik egy szolid uriember. „Sziget” címmel ellátott ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 2942

Egy himzűző

kerestek egy megkezdett munka elkészítéséhez. Cím a kiadóban. 2951

Könyvnyomtatás és

lithográf, ki jól felszerelt géppel és mindenféle szakmához tartozó anyaggal rendelkezik, óhajt egy hivatalban, takarékpénztár vagy biztosítóintézetnél évi vagy havi bérösszegért (Pauschale) foglalkozást nyerni. Ajánlatokat „Könyvnyomtatás” címen a kiadóhivatal továbbít. 2923

200-300

holdas birtokot keresek bérletre Torontál, vasúthoz közel, új lakással, cseledek, esetleg felszereléssel is. Ajánlatokat „Bérgazdaság” címen továbbít a kiadóhivatal. 2952

Nagybirtokot

keresek 2000-4000 holdig, jó fekete sík földet Csanád, Csongrád, Békés, Bihar, Bácsodrog, Szolnok és Temes megyékből. Ajánlatok „Nagybirtok” jellegével továbbíthatnak. 2953

Franciaul tanít

gyors sikerrel francia kasszony, rendkívül mérsékelt áron. Cím a kiadóhivatalban. 2931

Kitűnő, tiszta

kőszel libászir, kilója 1 f. 20 kr. Cím a kiadóhivatalban. 2938

Megvételre

keresek kéz alatt egy nagy állványos órá, ebédélőszobába. Cím a kiadóhivatalban. 2930

Takarítást

keres. de csakis délutánra egy fiatal nő. Cím a kiadóhivatalban. 2934

Ruha-varró, ó

kitűnően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Reményteléseket is végez kitűnő ízléssel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

A hóhér kötele.

Regény. Petőfi Sándortól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban. 2934

Több szoba

butort óhajtok venni alkalmi vagy olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Tiszta butor” jelleg alatt kérek az ár és butordarabok megjelölésével. 2915

BUTOR

alkalmi vétel! Kézenyomtatás folytán megveti u. m. elküldötték alkalommal, árverésben stb. **butor** legelőbb **butor** lakásberendezéseket, és pedig **lakás** **hálo**, **ebédelő**, **szalon**, **férfiszoba** és **küldötté szőnyeg**, **lámpa** stb. sokfelé **csobban** eladok, mint új **butor**, **lakás**, a mellett minden **jóbutor** mint az új, mivel csakis **jóbutor** és **alkalmi** **butor** **árverésben** eladok, **butor** **butor** **alkalmi** **butor** **telep** **Budapest**, **Dorottya-utca** 5. sz. I. emelet.

12-es Lancaster

fényképnagyító készülék azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóban. 2945

Bérbeadó

Üllői-ut és Erkel-utca kezdetén nagy sarokbél 540 fr. 6 nagy utcai szoba szalonnával, gáz, fűrdőszobával 900 fr. 3 nagy utcai, egy udvari, előszoba 420 fr. két különbejárható udvari szoba 220 fr. és több más helyiség. Cím a kiadóban. 2961

Kerékpár

kitűnő állapotban, családi viszonyok miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 6324

Dina.

Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban. 6243

Jókaik diszkidása

olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6243

Különbejárható

szoba, csinosan burorított utcai szoba fűrdőszobával, június 1-re 10 fr. kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2939

Kocsmai helyiség

berendezéssel együttesen azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6320

Koronázó

frágdiája. Regény 1 köt. Csorba Akostól. Előbb 2 korona, most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban. 2939

Cukorka- és

csemegé-üzlet más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2925

Sarokbélhelyiség

két utcára nyíló, mindegyre alkalmas. azonnal kiadó, ugyanott több kisebb-nagyobb lakás is azonnal vagy augusztusra olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2932

Fénykép-

nagyításokat hibetelen olcsó árért 50-60 emeter nagyságban a legkisebb fénykép után vállalko el. Hűségért jótállok. Cím a kiadóban. 2944

Két ablakos

csinosan burorított udvari szoba a Köruton, a Népszínház közelében kiadó. Külön bejárás a lépcsőházból. Cím a kiadóhivatalban. 2947

Nyugati

rendező pályaudvar mellett egy szép saroktelek jutányosan eladó. Cím a kiadóban. 29 3

Közhűgésnél,

reklámszóló vegyenek 30 kr. Rétly-féle pénneifüccukorkát. 2934

Több szoba

butort óhajtok venni alkalmi vagy olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Tiszta butor” jelleg alatt kérek az ár és butordarabok megjelölésével. 2915

BUTOR

alkalmi vétel! Kézenyomtatás folytán megveti u. m. elküldötték alkalommal, árverésben stb. **butor** legelőbb **butor** lakásberendezéseket, és pedig **lakás** **hálo**, **ebédelő**, **szalon**, **férfiszoba** és **küldötté szőnyeg**, **lámpa** stb. sokfelé **csobban** eladok, mint új **butor**, **lakás**, a mellett minden **jóbutor** mint az új, mivel csakis **jóbutor** és **alkalmi** **butor** **árverésben** eladok, **butor** **butor** **alkalmi** **butor** **telep** **Budapest**, **Dorottya-utca** 5. sz. I. emelet.

Kertész Tódornál

az igényeszerű cikkekre u. m. hintágyak, turistakellékek, tornaszerek, orquet- és Launtennis-játékok. Világhírű Wright és Ditsong-él amerikai tennis raketek, hitelesített atletikai sportkellékek. Lignum Sanctum-golyók, kugli-bábók. Flaubert-fegyverek, revolverek, lögművek, lamionok, legyzők, gyermek-veloipédék, nyári gyermekjátékok, doboz sárkányok, Sodor-szedő-ár, fagyalt-ár, bór-boródk, kulcsok, plaidzsjak, halászó szerek, lóháló stb. bevásárlásnak hatékonyanok sziveskedjenek eszközölni, mint-hogy

KERTÉSZ-MÉI

Vasárnap zárva van.

Nagy képes nyári árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Közép-osztály.

Ferenc József-kabát 4 fr. Jaquet --- --- 3 fr. Frack --- --- 5 fr. Nadrag --- --- 2.50.

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-6 emelet.

Cs. kir. szab. déli vaspályatársaság.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság közértesítője a magyar korona területén fekvő vonalnak számára szükséges 3 db 875x440 cm. nagyságú és 40 dró 740x4.0 cm. nagyságú, vízhatlan szövetből (water-proof) készült, f. évi július hó végéig, legkésőbb pedig f. évi augusztus hó 15-ig szállítandó kocsitakaró ponyvák szállítása iránt ezenfelül nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi június hó 30-án, déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság budapesti üzletvezetői igazgatóságához benyújtandók illetőleg beküldendők, megjelvezéven, hogy ugyanott az anyagszervezési osztálynál a szállítási feltételek és a választott bírósági rendtartás betekintethető, illetőleg megismerethető, a ponyva minták pedig helybeli (budapesti) anyagszerveztárnak megtekintethetőek. Budapest, 1900. évi május hó 27-én.

Az üzletigazgatóság.

Századvégi

asszonyok. Regény 1 köt. Inokai Páltól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Két új helyi vonat forgalomba helyezése Budapest és Palota-Upest között.

F. évi június hó 1-től kezdve Budapest nyug. pályaudvar és Palota-Upest között két új helyi személyvonatot fog forgalomba helyezni. Budapest ny. p. udvarról este 6 óra 25 perckor, az érkező Palota-Upestre este 6 óra 40 perckor, az ellenkező irányban pedig az indulás Palota-Upestről este 6 ó. 55 perckor és az érkező Budapest ny. p. udvarra este 7 óra 10 perckor fog történni.

Budapest, 1900. május 23. Az igazgatóság. Utánnyomás nem díjazt.

Butor

egy készpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabbított a legfinomabb kivitelű legutányosabbban kapható

Ehrenten és Fuchs

tesztvéreknél

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében.)

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

ERENYI-FÉLE

Ichtiol-Salicylból egy téglgy megszüntető: bőrvizkeget, mindennemű bőrbetegséget, bőrkört, izsadtat. Szagtalan. Artalmatlan. 1988

VÁLÁS ELŐTT

ES

VÁLÁS UTÁN.

Reg. ny. 1 kötetben.

V. GAAL KAROLINTÓL.

Előbb 2 kor., most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Károlyváros állomáson előállítandó felvételi épület létesítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltevések, valamint a munkák végrehajtásához közt feltevések Budapest a magyar királyi államvasutak igazgatósága gazdaságiosztályán (VI. Teréz-körút 56. szám III. em. 14. sz.) és Zágrábotól az üzletvezetői igazgatóság részére a hivatalos órák alatt megtekintethető.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi június hó 16-án, déli 13 óráig nyújthatók be a kiadott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. szám II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlatok mellékletei invenkt 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a Károlyváros felvételi épület létesítésére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételti. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi június hó 15-én, déli 12 óráig 6000, azaz hater korona bántépnt kell a magy. kir. államvasutak főpöntáránál (VI. Andrásy-utca 76. sz. földszint) akár készpénzben, akár általi letétkre alkalmas értékpapirokban.

A bántépntzről szóló letevégek az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbbi jegyzett árfolyam szerint számítottak, de növekedés felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgáthatnak a tárgyalás alapjául.

Posta után beküldött ajánlatok és bántépntek törvényenyevel adandók fel.

Budapest, 1900. évi május hóban. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Olaszország

Remekei

Olaszország és az olasz műkinésenek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek díszalbum hozzuk meggyedre formában.

A teljes mű 30 füzethő áll. ára füzetenként 1 K. 20 fill.

Megjelenik havonként két-szer. — Igazgató:

Laurence Gyula.

A magyar kiadás szerkesztője:

BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű díszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb művészek képeit, művészi elrendezésű és fényes kiállítású, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által először alkottaként hódít majd az egész művel világon. — A műbe föllet képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkinésének, az olasz vidék békés ismertető és az ottani építészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választottak össze és rendeztek el.

A füzetek két hosszuká nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkinésének, lebilencselt szöveg szolgál szereltemeltemléte cicerone gyantán.

— E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent sejtetes vásári munkákkal és ezek elmosdott és tisztátalan nyomott elclébb- és díszalbummal

monumentális

remekművet

alkotunk

az olasz klasszikus föld-ör, olyan nagyszabású művet, melynek értéke mindenidőben maradó és lesz s a melynek jelentőségét és Olaszország szeretői és ismerői legszívesebben körében éppen úgy, mint a művészet kedvelői, művészek és tudósok között a legmelegbben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztaságú és azoknak a legapróbb részletek tökéletes élessége folytán a remekmű egyáltalán nélkülözhetetlen munka a művészek különböző ágának tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillényi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtanak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, József körút 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre 7 kor. 20 fill.

12 " 14 " 40 "

18 " 21 " 60 "

30 " 36 " "

A kiadóhivatal.

Budapest, V. Mária-utca 11.

A munka elkészítése után holtli ára lényegesen magasabb lesz